

KOKPİT

TÜRKİYE HAVAYOLU PİLOTLARI DERNEĞİ'NİN ÜCRETSİZ YAYINIDIR

'TEN BAKIŞ

TEMMUZ/ARALIK
YIL: 12 / 2023 SAYI: 61

HAVACILIK ENDÜSTRİSİNDE TEK PİLOTLU UÇUŞ (TPU) OPERASYONLARI

TPU uçuş operasyon konseptinde, tek pilot, kokpit görevlerini özel bir yer kontrol uçuş ekibinden alınan destek ile uçuş operasyonlarını yerine getirir.

İNSAN FAKTÖRÜ: "PİLOT OLMAK İÇİN"

Bu yazıda pilot olmak isteyen, bu mesleğe ilgi duyan, yakınlık hissedene, bu alanda kariyer hedefleri koymak ve ulaşmak isteyenlere seslenmek istiyorum.

GELECEĞİ DÜŞÜNMEK

Geçmişe asla takılıp kalmamamız gereklidir. Geçmiş bir kitap gibi kullanın. Onu asla eviniz yapmayın. Eğer onu evimiz yaparsak o evin tozu bizi kör edecektir...

SİVİL HAVACILIK SEKTÖRÜNDE YAPAY ZEKÂ ENTEGRASYONU: HUKUKİ ZORLUKLAR

Yapay zekâ, bilgisayar sistemlerine insan zekasını taklit etme yeteneği kazandıran bir teknoloji olup ilk olarak 1950'lerde geliştirilmeye başlandı.

HAVACILIĞIN GİZLİ KAHRAMANLARI: HAVA TRAFİK KONTROLÖRLERİ

GÜÇLÜ YÜREKLER GÖKYÜZÜNDE...

GÖKAY KALAYCIOĞLU

MAHŞERİN DÖRT ATLISI VİYANA'DAN GEÇERKEN

FERİDE HİLAL AKIN

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN
YÜZÜNCÜ YILI

TÜRKİYE HAVAYOLU PİLOTLARI DERNEĞİ
TÜRKİYE AIRLINE PILOTS' ASSOCIATION

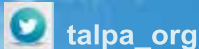

sizlerle birlikte DAHA GÜÇLÜ bir TALPA...

Türkiye kanatlarımızın altında...

PİLOTLARININ BULUŞMA NOKTASI

www.talpa.org

KATILIM VE BİLGİ İÇİN:
212 662 12 01

LİSANS KAYBI

LİSANS KAYBI VE GEÇİCİ LİSANS KAYBI

Poliçenin ilk şartı TALPA'ya (Türkiye Havayolu Pilotları Derneği) üye olmaktır.

AZAMI YAŞ SINIRI: 65 yaş

KALICI LİSANS KAYBI: Sigorta bedelinin %100'ü psikolojik veya psikiyatrik hastalığa bağlı olması durumunda %25'i karşılar. Ödeme bekleme süresi, 180 gündür.

Kalıcı Lisans Kaybı Teminatları:

100.000 USD - 150.000 USD. - 200.000 USD. - 300.000 USD.

GEÇİCİ LİSANS KAYBI: Sağlık lisansınızın SHGM kararıyla 90 gün üzerinde geçici askıya alınması (raporlu olduğunuz aylar) durumunda gelir kaybı teminatı olan geçici lisans kaybı ödemesini lisansın yeniden alınması ile toplu olarak yapar. Bu ödeme günlük olarak hesaplanır, maaşınızın %75'ini ve seçilen teminatın maksimum %2'sini öder.

PRİM İADELİ HAYAT SİGORTASI

Poliçenin ilk şartı TALPA'ya (Türkiye Havayolu Pilotları Derneği) üye olmaktır.

- 12 yıl ödediğiniz primi süre sonunda size iade eder. Hem de ailenize sizden sonra iyi bir yaşam sağlar.
- Seçtiğiniz teminatın, %35'ini vergiden iade alırsınız. Böylece süre sonunda geri alacağınız tutarda %35 kârlı olursunuz.
- 2 yıl poliçeye ara verebilir ve teminat altında kalmaya devam edersiniz.
- TALPA üyelerine özel 6. yıldan sonra ödenen primi yarıya düşürme hakkı tanır. Ve sadece teminat %25 düşer.
- Aylık ödediğiniz doları sabit kurla ödeyebilirsiniz.
- Aileniz sizi reddi miras etmek zorunda kaldığında bu poliçe teminatına kimse el koyamaz ve dünyanın her yerinden çekebilirler.
- 3 yıldan sonra içeride biriken paranızı 1 yıl faizsiz kullanma hakkı tanır.

TALPA KORUMA POLİÇESİ

Poliçenin ilk şartı TALPA'ya (Türkiye Havayolu Pilotları Derneği) üye olmaktır.

TEMİNAT LİMİTLERİ

Ferdi kaza sigortası _____ : Vefat _____ : 200.000 TL

Sürekli sakatlık _____ : 200.000 TL

Gayri ihtiyari işsizlik teminatı _____ : Aylık _____ : 20.000 TL

Aile hukuksal koruması teminatı _____ : 10.000 TL

Sizi her açıdan korumaya alır.

Ayrıntılı bilgi ve teklif için aramanızı rica ederiz.

Tel: 0212 662 12 01 – 0212 662 12 02 Dahili: 6

Cep: 0507 156 34 33

Mail: sigorta@talpa.org

Başkandan...

2020 PANDEMİSİNDEN ÇIKIŞTAKİ İVME BEKLENTİ VE TAHMİNLERİN AKSİNE DAHA SERİ BİR ŞEKİLDE OLARAK YUKARI YÖNLÜ GELİŞMEKTEDİR.

DEĞERLİ OKURLARIMIZ, KOKPİTTEN BAKIŞ DERGİMİZİN YENİ SAYISINA HOŞ GELDİNİZ. MESLEKİ KONULARDAN SAĞLIĞA, TARİHTEN KÜLTÜRE, ÇEŞİTLİ KONULARDA DEĞERLİ YAZARLARIMIZIN KALEME ALDIĞI YAZILARI KEYİFLE VE İLGİYLE OKUYACAĞINIZI UMUYORUM.

Havacılık sektörü her zaman inişli çıkışlı bir sektör olmasıyla anılmaktadır. Birçok sektör içerisinde en kırılganlarından bir tanesidir her zaman. Geçtiğimiz yıllardaki pandemi döneminde en derinini yaşadığımız durgunluk hafızalarımızda en taze olanı. Bilimsel çalışmalar ve sektörel bazda ekonomik göstergeler, geçmişten beri havacılık sektörünün bu inişli çıkışlı seyrinin her yirmi yılda bir tekrar ettiğini göstermektedir. 2020 yılında yaşanan pandemi etkisinden bir önceki aşağı yönlü eğilimi yaklaşık yirmi yıl önceki ekonomik krizin 2001 yılında yaşanan 11 Eylül saldırılarıyla en dip noktasına gelmesidir. Bu krizden sonraki toparlanma daha yavaş olmuşken, 2020

pandemisinden çıkıştaki ivme beklenti ve tahminlerin aksine daha seri bir şekilde yukarı yönlü gelişmektedir.

Bu seri ivme bizleri ne ile karşı karşıya bırakmaktadır? Pandemi zamanının öngörülemez sürecinde durdurulan uçuşların etkisiyle işten çıkarmalar, cazip erken emeklilik paketleri gibi tedbirlerle kendini korumaya çalışan küresel havacılık işletmeleri, şimdiki süreçte uçuş operasyonlarının olmazsa olmazı kokpit ekibi bulmakta zorlanmaktadır. Söz konusu küresel işletmelerin rekabetlerini devam ettirebilmelerinin anahtarı yeterli kokpit ekibini kadrolarında bulundurabilmeleridir.

Kpt. Plt. R. Okan Üreksoy / TALPA Başkanı

Gerekli ve yeterli kokpit ekibini elde tutabilmenin ve/veya çekebilmenin yolu sadece maddi konular değildir. Çoğu meslektaşımızın da tamamen bu anlayışla mensubu oldukları işletmelere bağlılıkla hizmet etmek istek ve arzusunda olduklarından eminim. O zaman bahsedilen rekabet ortamında yapılması gereken bu mesleği icra edenlere haklarının teslim edilmesidir. Köklü birçok havacılık işletmesi kokpit ekibinin işletme içerisindeki itibarına özel önem vererek yetişmiş personelinin kendi işletmelerini her zaman tercih etmelerini sağlamaya çalışmaktadırlar.

Bir önceki sayımızın başyazısında konusunu ettiğimiz Azaltılmış Uçuş Ekibiyle Operasyon (RCO) konsepti acaba bu problemin çözümü olarak mı görülmektedir? Bizce

hayır. Artan pilot ihtiyacını teknolojide ne kadar gelişme sağlarsanız sağlayın kokpitten bir pilotu azaltmak yoluyla karşılayamazsınız. Bu en başta, sistemin emniyetine güvenerek seyahat için hava taşımacılığını seçen insanlara haksızlık olur.

Söz konusu edilen konseptte ısrar edilirken pilotların kokpitteki varlık sebeplerinin ne olduğunun çok iyi düşünülmesi gerekmektedir. Modern uçakların tasarımı, eğitim ve uçuş usullerinin tasarımı her zaman kokpitte iki yetkin pilotun bulunması üzerine

inşa edilmiştir. Seyahat eden milyonlarca insanın emniyeti bu sistemle sağlanmaktadır.

En büyük gücümüz üyelerimizin desteğidir. Üye sayımız her geçen gün artmaya devam etmekte, bu da meslektaşlarımızın birlik ve beraberliğe olan ihtiyacının ve TALPA'ya duydukları güvenin en önemli göstergesi olarak sorumluluğumuzu bir kat daha arttırmaktadır.

Kokpitten Bakış dergimizin bir sonraki sayısında buluşmak dileğiyle...

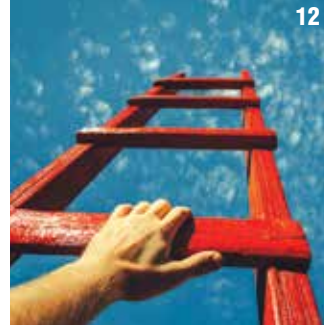
İçindekiler

6

8

12

16

18

22

24

28

6 GÜÇLÜ YÜREKLER GÖKYÜZÜNDE...

Terörle mücadelede ön saflarda yer alırken şehit ya da gazi olan kahramanlarımızın çocukları 'Güçlü Yüreklere Gökyüzünde Vefa Projesi' kapsamında Ankara semalarında uçtu.

18 HAVACILIĞIN GİZLİ KAHRAMANLARI: HAVA TRAFİK KONTROLÖRLERİ

8 HAVACILIK ENDÜSTRİSİNDE TEK PİLOTLU UÇUŞ (TPU) OPERASYONLARI

TPU uçuş operasyon konseptinde, tek pilot, kokpit görevlerini özel bir yer kontrol uçuş ekibinden alınan destek ile uçuş operasyonlarını yerine getirir.

22 SEN HIÇ NARSİST SEVDİN Mİ?

Bu yazımda son günlerin en büyük sorunu olan fakat normalize edilmiş, Narsistik denilen kişilik yapısından söz etmek istiyorum...

12 İNSAN FAKTÖRÜ: "PİLOT OLMAK İÇİN"

Bu yazıda pilot olmak isteyen, bu mesleğe ilgi duyan, yakınlık hissedenlere, bu alanda kariyer hedefleri koymak ve ulaşmak isteyenlere seslenmek istiyorum.

24 TÜRKİYE'DEKİ FİNANSAL OKURYAZARLIK VE YATIRIM ÜRÜNLERİ TERCİHLERİ

16 GELECEĞİ DÜŞÜNMEK

Geçmişe asla takılıp kalmamamız gereklidir. Geçmiş bir kitap gibi kullanın. Onu asla eviniz yapmayın. Eğer onu evimiz yaparsak o evin tozu bizi kör edecektir...

28 VARİS NEDİR?

Varis yıllar içinde ilerleyen bir hastalık olup, diğer adıyla kronik venöz yetmezlik olarak bilinir.

TALPA adına
SAHİBİ VE SORUMLU MÜDÜR
TALPA Yönetim Kurulu Başkanı
Kaptan Pilot R. Okan ÜREKSOY

YAYIN KURULU
Kaptan Pilot R. Okan ÜREKSOY
Kaptan Pilot İpek AYDIN
Kaptan Pilot Mert YARDIMCI

EDİTÖR
Tuncer TAŞDÖĞEN

DERGİ & REKLAM KOORDİNATÖRÜ
Ebru A. KARATAŞ
TALPA Basın ve Halkla İlişkiler Koordinatörü

YÖNETİM YERİ
Türkiye Hava Yolu Pilotları Derneği
Şenlikköy Mahallesi, Avcılar Sokak No: 43
34253 Florya / İstanbul
Tel: 0212 662 12 01
Fax: 0212 662 12 03
e-mail: talpa@talpa.org
web: www.talpa.org

BASKI
Pelikan Basım Matbaa LTD. ŞTİ.
Kayabaşı Mahallesi Ulubatlı Hasan Caddesi
No: 2H İç Kapı No: 19
Başakşehir - İstanbul
Tel: 0212 613 79 55

TÜRK PİLOTLARI BULUŞMA NOKTASI

Bu dergide yayımlanan makale ve yazılar yazarın şahsi görüşünü temsil eder. TALPA'nın resmi görüşü olarak kabul edilemez. Makale, yazı ve görsellerin kullanımından kaynaklanan her türlü hukuki ve cezai sorumluluk yazara aittir. Her türlü isim, marka ve konsept hakları TALPA'ya aittir. Herhangi bir metin ya da bölüm TALPA'nın izni olmaksızın alınmaz. KOKPİT dergisinin isim ve logosuna ait tüm ticari marka hakları TALPA'ya aittir. TALPA bu dergide yer alan reklam ve ilanların, reklamveren, reklama konu mal ya da hizmeti, reklamın içeriği vs. gibi konuların hiçbirisi üzerinde doğrudan kontrol hakkına sahip değildir. Bir başka ifade ile TALPA'nın bu dergide yer alan reklamların yayınlanması dışında söz konusu reklam içeriği ve/veya reklamveren ile herhangi bir bağlantısı, işbirliği veya ortaklığı bulunmamaktadır. Reklam ve ilanlara konu mal veya hizmet sunulması ile ilgili her türlü hukuki ve cezai sorumluluk reklamverene aittir.

TALPA Yayın Kurulu, yazarların gönderdiği yazıların tamamını veya bir kısmını yayımlayıp yayımlamamakta serbesttir. Yayımlanan eserlerle ilgili yazara telif hakkı ödenmez.

32

36

48

53

32 SİVİL HAVACILIK SEKTÖRÜNDE YAPAY ZEKÂ ENTEGRASYONU: HUKUKİ ZORLUKLAR
Yapay zekâ, bilgisayar sistemlerine insan zekasını taklit etme yeteneği kazandıran bir teknoloji olup ilk olarak 1950'lerde geliştirilmeye başlandı.

42 MAHŞERİN DÖRT ATLISI VİYANA'DAN GEÇERKEN
1913 yılında Viyana'da bir kafede olduğunuzu ve yanınızdaki masada Troçki, Stalin, Hitler ve Tito'nun sohbet ettiğini hayal edin...

46 HOMEROS'A FISILDAYAN 'ÖLMEZ' AĞAÇ: ZEYTİN
Dünyadaki ilk ağaç olarak bilinen zeytin, insanlık tarihinde çok özel bir yere sahiptir. Zeytin; bereket, refah, barış, adalet, akıl, bilgelik, uzun ömür, zafer, yeniden doğuş gibi önemli kavramların sembolü olmuştur.

53 KÜLTÜR MİRASININ 10 YILDIZI
Kendini antik çağlarda hissedeceğin benzersiz bir deneyime adım atacağın 10 eşsiz eser...

62 ETKİNLİK TAKVİMİ: KONSER, TİYATRO, GÖSTERİ, SİNEMA VE ATÖLYE ÇALIŞMALARI...

GÜÇLÜ YÜREKLER GÖKYÜZÜNDE...

TERÖRLE MÜCADELEDE ÖN SAFLARDA YER ALIRKEN ŞEHİT YA DA GAZİ OLAN KAHRAMANLARIMIZIN ÇOCUKLARI 'GÜÇLÜ YÜREKLER GÖKYÜZÜNDE VEFA PROJESİ' KAPSAMINDA ANKARA SEMALARINDA UÇTU. TÜRKİYE HAVA YOLU PİLOTLARI DERNEĞİ (TALPA) ANA SPONSORLUĞU KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN ETKİNLİKTE, GÖNÜLLÜ PİLOTLAR EŞLİĞİNDE BAŞKENT ANKARA'YI HAVADAN İZLEME İMKANI BULAN ÇOCUKLARIMIZIN MUTLULUĞU YÜZLERİNDEN OKUNUYORDU. YERDE İSE AİLELERİN HEYECANI DA YÜZLERİNE YANSIYORDU.

Türkiye'nin terörle mücadelesinde ön safta yer alan şehit ve gazi çocukları, gönüllü pilotlarla uçuş gerçekleştirerek Ankara'yı havadan izleme olanağı buldu. Türk Hava Yolları'nda uzun süre uçuş planlama mühendisi olarak görev yaptıktan sonra emekliye ayrılan ve pilotaj eğitimleri veren Seher Ortatatlı 'Güçlü yürekler, gökyüzünde vefa projesi' kapsamında şehit ve gazi yakınlarıyla iletişime geçti.

Sincan'daki Orhan Ünsal Hava Parkı'na davet edilen şehit ve gazi yakınları, burada RC uçaklarla gerçekleştirilen gösterileri takip etti. Daha sonra tek motorlu uçaklara bindirilen çocuklar, yaklaşık yarım saat boyunca gökyüzünde kalıp unutamayacakları anlar yaşadı. Uçuşun ardından düzenlenen çeşitli etkinliklere katılan ve hediye verilen çocuklarımızın mutlulukları yüzlerine yansdı.

Emekli kaptanlarımızla bir araya geldik

7 Aralık Dünya Sivil Havacılık Günü vesilesiyle sivil havacılığımıza yıllarca hizmet etmiş TALPA üyesi değerli meslek büyüklerimiz, emekli kaptanlarımızla bir araya gelerek şükranlarımızı sunduk.

HAVACILIK ENDÜSTRİSİNDE TEK PILOTLU UÇUŞ (TPU) OPERASYONLARI

Dr. Kpt. Plt. M. Melih BAŞDEMİR
Ekip Kaynak Yönetimi

Giriş

Küresel hava taşımacılığı talebi, küresel Kilometredeki Yolcu Geliri (KYG) [RPK (Revenue Passenger Kilometers)] yıllık %4 oranında artmasıyla ve yolcu sayısının yıllık ortalama %10,6 oranında artmasıyla birlikte istikrarlı bir şekilde tırmanmaktadır. 2016 yılı sonuna kadar 1.420 adet büyük ticari uçağın üretilmiştir ve bu sayı, beş yıl öncesine göre %40,5 daha fazladır. Bu büyümenin bir sonucu olarak da, mevcut küresel nitelikli pilot sıkıntısının daha da artmış olmasıdır. Havayolları şirketlerinin, bu benzeri

görülmemiş hava taşımacılığı talebini karşılayabilmek için 2034 yılına kadar 500.000'den fazla yeni ticari pilotu işe almak zorunda kalacağı otoriteler tarafından öngörülmektedir. Ayrıca, pilotların eğitimi ve özlük haklarıyla ilgili yüksek maliyetler, hava yolu şirketleri üzerinde önemli bir ekonomik

yük oluşturmuş ve ticari uçakların gelecekteki evrimi için bir seçenek olarak Tek Pilotlu Uçuş (TPU) kavramının aktif olarak araştırılmasına yol açmıştır. TPU kokpitleri mevcut havacılık operasyonlarında askeri uçakların yanı sıra ticari Genel Havacılık uçakları için de geliştirilmiştir. Cessna

Citation I gibi ticari "business" uçakları TPU için onay FAA'den almıştır. Aynı zamanda son on yılda TPU'nun Genel Havacılıkta uygulanmasına havacılık endüstrisi büyük ilgi göstermiş ve buna paralel olarak da, NASA 2000'li yılların ortasından bu yana TPU çalışmalarına hız vermiştir.

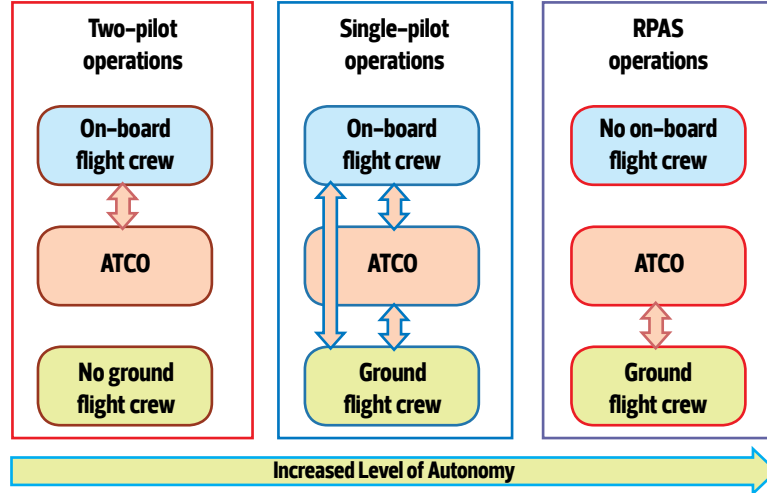
TPU uçuş operasyon konseptinde, Şekil 1’de yer aldığı gibi, tek pilot, kokpit görevlerini, özel bir Yer Kontrol Uçuş (YKU) ekibinden alınan bir destek ile uçuş operasyonlarını yerine getirir.

Şekil 1: Ekip Planlama Gereklilikleri ve 2 Pilot, Tek Pilot İHA Operasyonları

YKU operatörleri, İHA operatörünününe benzer bir rol üstlenerek, Hava Trafik Kontrolörleri (ATC) ile işbirliği içinde tek pilota uçuş sırasında stratejik ve taktik destek sağlar. Şekil 1, İki pilotlu, tek pilotlu ve RPAS operasyonlarında mürettebat gereksinimleri ve etkileşimlerini özetlemektedir.

TPU Operasyonlarının uygulanmasındaki ana zorluklar şunlardır:

- Operasyonel: İş yükünün kokpitteki pilot ile yer ekibi arasında dağıtılması, tek pilot kaynak yönetimi, iletişim prosedürleri ve süreçleri ile pilot/mürettebat eğitim gereksinimleri.
- Teknik: Datalink olarak;
  - Yüksek bant genişliği,
  - Düşük gecikmeli iletişim (havadan havaya, havadan yere ve yerden yere sistemler için görüş hattı ve görüş hattı ötesi veri bağlantıları),
  - Otonom navigasyon (uçuş planlaması, yönetimi, müzakere ve doğrulama), otonom gözetim (algılama ve kaçınma, pilotun bilinçlilik düzeyinin izlenmesi),
  - Uyarlanabilir

Şekil 1: Ekip Planlama Gereklilikleri ve 2 Pilot, Tek Pilot İHA Operasyonları

otomasyonun geliştirilmesi ve pilot/yer ekibi için arayüzler.

- Emniyet: Sistem bütünlüğünün ve performansının artırılmasının yanı sıra daha yüksek düzeyde otomasyonun uçuş emniyeti üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi ve bilinç kaybı- inkapasite olma prosedürlerinin belirlenmesi.
  - İnsan faktörleri: Pilot iş yükünün değerlendirilmesi, tek pilot bilinç kaybı durumunun ele alınması, pilot ve yer operatörünün durumsal farkındalığının sürdürülmesi, pilot ve yer operatörü arasındaki etkileşimler için yeni Ekip Kaynak Yönetimi (EKY-CRM) prosedürlerinin geliştirilmesi, otomasyon güveninin oluşturulması ve ayrıca tasarım yapılması uygun insan-makine ilişkisinin kurulması TPU operasyonlarındaki ana insan faktörü başlıkları arasındadır.
- Bu sorunları ele almak amacıyla, Stres ve İş Yükünün

Azaltılması için Gelişmiş Kokpit- Advanced Cockpit for Reduction of Stress and Workload (ACROSS) ve Uçuş Ekibi Kokpit İçi İşgücü Otomasyon Sistemi- Aircrew Labour In-Cockpit Automation System (ALIAS) gibi projeler, TPU’nun uygulanmasındaki engellere yönelik çözümler geliştirmek üzere akademik, endüstriyel ve kamu kuruluşlarını bir araya getirmiştir.

Kokpitte iş yükünün azaltılması – önerilen sistemler, artan pilot iş yükünü hafifletmek için bilgi tabanlı yeteneklerin yanı sıra bilişsel ve uyarlanabilir arayüzleri de içerir. Bunlar sivil havacılıkta nispeten yeni kavramlardır ancak TPU’nun tanıtılması için gereklidir. Hem TPU operasyon konsepti hem de konvansiyonel, genel havacılık ve insansız operasyonlar için gelişen düzenleyici çerçeve dikkate alınarak, 3 ticari uçak için TPU’nun uygulanması

HAVAYOLLARI ŞİRKETLERİNİN, BU BENZERİ GÖRÜLMEMİŞ HAVA TAŞIMACILIĞI TALEBİNİ KARŞILAYABİLMEK İÇİN 2034 YILINA KADAR 500.000’DEN FAZLA YENİ TİCARİ PİLOTU İŞE ALMAK ZORUNDA KALACAĞI OTORİTELER TARAFINDAN ÖNGÖRÜLMEKTEDİR.

mümkün kılmak üzere sertifikalandırılabilir bir Sanal Pilot Yardımcısı (SPY) [Virtual Pilot Assistant (VPA)] için sistem mimarisi önerilmiştir. SPY, artan sistem özerkliği ve yer bileşeniyle daha yakın işbirliği yoluyla kokpitteki tek pilotun iş yükünü azaltan, bilgiye dayalı bir sistemdir. SPY ile artan bir operasyonel verimlilik ve güvenlik, ticari havacılık için tek pilotlu uçakların sertifikalandırılmasına yönelik açık bir yol sağlayacaktır.

2. Mevcut İki Pilotlu Operasyonlar

1950’li yıllarda herhangi bir ticari uçakta beş kişilik uçuş ekibine ihtiyaç duyulmaktaydı. Ancak teknolojik gelişmeler, kokpitte aşamalı olarak uçuş ekibinin azaltılmasına olanak tanımıştır. Halihazırda Uçan Pilot (PF-UP) ve Gözlemleyen Pilot (PM-GP) oluşan iki kişilik bir kabin ekibi, uçağı kalkıştan inişe kadar olan tüm

safhalarından sorumludur. Bu iki pilot da Şekil 2'de yer alan telsiz operatörleri, navigatörler ve uçuş mühendislerinin görevlerin, yerini uçaktaki otomatik sistemler ile günümüzde "glass cockpit" konseptiyle ve geliştirilmiş otomasyonla yerine getirmektedirler.

3. Tek Pilotlu Uçuş (TPU):

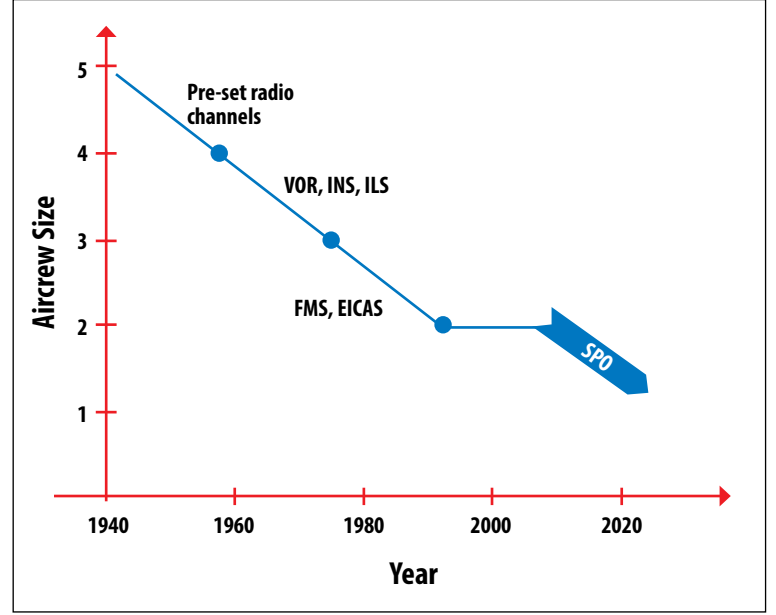
Avustralya Sivil Havacılık Emniyet Düzenlemeleri (CASR), TPU'yu bir uçağın kokpitte tek bir pilot tarafından çalıştırılması olarak tanımlamaktadır (CASR 1998-REG 61.010). Bu bağlamda pilot, otomatik sistemleri izleyerek ve yer ekibiyle birlikte çeşitli görevleri koordine ederek denetleyici bir rol üstlenir. Uçaktaki artan özerklik nedeniyle İnsan-Makine Ekip Çalışması (HMT) kritik bir husus olarak tanımlanmaktadır. Bu tanıma uygun olarak dizayn edilecek uçakların da insan merkezli sistem tasarımı yoluyla ele alınması gerekmektedir. Buna göre sistem tasarımında dikkate alınması gereken temel ergonomik unsurlar şunları içermelidir:

- Temel işlevleri öğrenme ve hatırlama kolaylığı;
- Otomatik işlevleri kullanmanın verimliliği ve sezgiselliği;
- Pilot kaynaklı hataların önlenmesi/azaltılması.

4. Sonuç:

Son yıllarda küçük ve orta boy ticari uçaklar için TPU'nun uygulanmasına büyük ilgi duyulmaktadır. Günümüzde küresel ticari uçak filosunun

yaklaşık %80'ini oluşturan bu uçaklar, daha düşük yolcu/mürettebat oranına sahiptir ve dolayısıyla geniş gövdeli uçaklara kıyasla daha önemli mürettebat maliyetlerine neden olmaktadır. Özellikle kargo uçakları (, tek pilotlu uçaklarda seyahat etmenin getirdiği risklerin kamuoyu tarafından algılanması nedeniyle ilk uygulama aşaması için uygun test ortamı olabilecektir. Çok çeşitli havalimanı ve hava trafiği ortamları bağlamında uygulama süreciyle Tablo 1'de yer alan ilişkili riskler ve zorluklar dikkatle değerlendirilmelidir. ▽

Şekil 2 Kokpit Sayısının Azaltılması ve TPU'ya Geçiş

Risk	Transition	Risk Class
Reliability of non-mature technology	there are already solutions in business jet market (e.g, Embraer Phenom 300)	Medium
Safety issues (physical and cyber)	Automation may provide higher levels of safety (reduced human error)	Medium
Public opinion: acceptance of flying with only one pilot	Progressive implementation	High to medium
Cost and difficulty of airworthiness certification	Moderate compared to RPAS and potentially serving as a transition case	High to medium
Overload of the pilot	Higher level of automation will contribute to decrease the pilot's workload	Medium
Cost of implementation (training and avionics)	Economic efficiency (same number of pilots can fly more aircraft)	Low

Tablo 1: TPU Risk Değerlendirmesi

KAYNAKLAR:

- Commercial Airline Single-Pilot Operations: System Design and Pathways to Certification
September 2017
IEEE Aerospace and Electronic Systems Magazine
32(7):4-21
DOI:10.1109/MAES.2017.160175

100

Cumhuriyetimizin
100. Yılı kutlu olsun

İNSAN FAKTÖRÜ

"PİLOT OLMAK İÇİN"

N. Temuçin GÜREL
THY INSTRUCTOR
Uçuş Eğitim Başkanlığı

BAŞLARKEN...

Bu yazıda pilot olmak isteyen, bu mesleğe ilgi duyan, yakınlık hissedene, bu alanda kariyer hedefleri koymak ve ulaşmak isteyenlere seslenmek istiyorum. Ayrıca yazıda bir diğer hedef de çevresinde mesleğe ilgi duyan insanlara doğru bilgi aktarmak ve bilinçlendirmek isteyenlere rehberlik etmek. Pilotluk, içinde bulunduğumuz dönemde gerek ülkemizde gerekse Dünya'da talep gören bir meslek olarak dikkat çekiyor. Ayrıca tüm rakamlar gösteriyor ki ilerleyen zaman içinde global olarak pilot ihtiyacı artarak devam edecek. Dolayısıyla çok sayıda mesleğe aday olacak insana ihtiyaç duyulacak. Havayolları bu ihtiyacı hem kendisi pilot yetiştirerek hem de yetmiş hazır pilot istihdam ederek karşılamaya devam edecek. Önümüzdeki yirmi beş yıllık zaman diliminde ülkemizde toplam uçak sayısında 350-

400 adet civarında bir artış öngörülmüyor. Bu da yaklaşık 6.000-6.500 pilot ihtiyacı doğacağını gösteriyor. Dünya'da uçuş ve uçak ihtiyacı paralelinde 2040 yılına kadar toplamda 600.000 pilot ihtiyacı olacağı öngörülmüyor.

Bu rakamlar alandaki ihtiyacın ne kadar yüksek olduğunu gösteriyor. Bunun elbette farkında olan havayolları alana ilgi duyan insanları sektöre çekmek üzere çalışıyorlar. Bu çalışmalar içinde elbette mesleğe ilgi duyulmasını sağlamak amacıyla tanıtım ve teşvikler

yapılıyor. Yazımızın bir bölümü işte tam da bu konuyu ele alacak. Bu tanıtım ve teşviklerle mesleğe yönelmek isteyenler bu kararı verirken neleri dikkate almalı? Kendilerini nasıl değerlendirmeli? Bu çerçevede doğru kararı verirken temel parametreleri neler olmalı? Bu konuda kısa da olsa bilgi paylaşımı yaparak, doğru seçimler yapılmasına katkı sağlayalım.

PİLOTLUK MESLEĞİNE YÖNELİM (YATKINLIK VE MOTİVASYON)

İnsanın bir alanda başarılı

olabilmesi için iki önemli faktörün varlığına ihtiyaç vardır. Bunlardan ilki yatkinlik diğeri ise istektir. Yatkinlik taşıdığımız niteliklerin bir işe, bir alana uygunluğunu ifade eder. Sahip olduğumuz özelliklerin ilgi duyduğumuz alana uygun olması, o alanda başarı için çok önemli bir koşuldur. İşe yatkinlik, bir işte başarılı olunup olunamayacağının en temel düzeyde göstergesidir. Örneğin bir insan pilot olmak istiyor. Hem de çok istiyor. Bunun için yanıp tutuşuyor. Ancak sahip olduğu nitelikler pilotluk mesleğinin istediği gereklilikleri

**PİLOTLUK, İÇİNDE
BULUNDUĞUMUZ DÖNEMDE
GEREK ÜLKEMİZDE GEREKSE
DÜNYA'DA TALEP GÖREN BİR
MESLEK OLARAK DİKKAT
ÇEKİYOR. AYRICA TÜM
RAKAMLAR GÖSTERİYOR Kİ
İLERLEYEN ZAMAN İÇİNDE
GLOBAL OLARAK PİLOT İHTİYACI
ARTARAK DEVAM EDECEK.**

yatkınlığı yoksa maalesef o işe adım atması veya o işte başarılı olması mümkün değildir.

Pilot olmak için belirlenmiş yetkinlikler vardır. Bu yetkinliklerin bizde ne ölçüde var olduğunu bilmemiz gerekir. Eğer gereken yetkinlikler yeterli ölçüde varsa bu alana yönelebilir ve istikle gerekenleri yapmaya başlayabiliriz. Ama yatkınlığımız, yani gerekli yetkinliklerin bizde yeterli seviyede varlığı söz konusu değilse, istikle çalışsak da mesleğe ulaşmamız mümkün olmayabilir. Pilotluk için gerekenlerin bir kısmı insani bir kısmı da teknik yetkinliklerden oluşmaktadır. Teknik yetkinlikler ana hatlarıyla, uçuş hattının yönetilmesi için gereken psiko-motor beceriler, otomasyonu kavramak ve yönetmek, uçuşun icrasını açıklayan kural ve prosedürleri

bilmek ve uygulamak gibi alanları kapsar. İnsan odaklı yetkinliklerse çevreye ait farkındalık, ileriye görmek, etkin karar vermek, doğru iletişim kurmak gibi alanları içerir. Bu mesleğe adım atmak isteyen bir birey bu alanlara olan yatkınlığını gerek okuyarak, gerek simülasyonlarla, gerek alandaki profesyonellerden alacağı geribildirimlerle tespit ederse yapacağı tercih daha bilinçli olacak ve motivasyonunu doğru yöne kanalize edecektir.

Bir diğer önemli gereklilik ise istek yani motivasyondur. Motivasyon kelimesinin Latince kökü "movere" kelimesinden gelmektedir. Movere, hareket etmek anlamına gelmektedir. Motivasyonu için insanı belli davranışlara yönelten, bu davranışların ölçüsünü belirleyen ve bunlara yön veren, sürekliliğini sağlayan nedenlerdir diyebiliriz. Motivasyon kısaca insanı belirlenmiş bir hedefe ulaşma yönünde harekete geçiren itici güç olarak tanımlanabilir.

Bireyde belirlenmiş bir

hedef var ancak bu hedefe ulaşma yolunda yeterli seviyede bir itici güç yoksa o hedefe ulaşması maalesef mümkün olmayacaktır. Örneğin bir insan pilotluk mesleğinin gerektirdiği nitelikleri bünyesinde taşıyor hatta abartarak söyleyelim adeta bu iş için Dünya'ya gelmiş olsun. Ancak bu kişide pilot olmak yolunda motivasyon yeterli

seviyede değilse mesleğe adım atması veya meslekte başarılı olması mümkün olmayacaktır.

Motivasyon Türleri ve Önemi

Motivasyon türleri daha fazla olmakla birlikte biz konumuz itibarıyla temel olarak içsel, dışsal, olumsuz ve olumlu motivasyonu ele alacağız. ➤

İçsel motivasyon, karşılaşılan durumlar ve yaşanan olaylardan çıkarım yaparak yüksek kişisel farkındalıkla hareket etmek olarak tanımlanabilir. Bir alanda başarılı olma duygusu, yeni bir beceri kazanmak, yeni bir şey öğrenmek kişide içsel motivasyon sağlayan unsurlara örnek verilebilir. Dışsal motivasyon ise bireyin kendi dışında başka insanların veya başka unsurların etkisiyle sağlanan motivasyondur. Para kazanmak, tanınmak, hayat seviyesine yükseltmek dışsal motivasyona örnek olarak verilebilir. Bir başka deyişle kişiyi kendi dışındaki unsurların motive etmesi de olarak da tanımlanabilir.

Araştırma ve çalışmalar göstermektedir ki içsel motivasyonun kalıcılığı ve

etkisi dışsal motivasyona göre daha fazladır. Bir hedefe dönük içsel motivasyonu düşük olan bir insanın o doğrultuda dışsal motive ediciler olsa bile kalıcı, istikrarlı ve yüksek seviyede motive olması zordur. İçsel motivasyonda tatmin hissi kişinin kendisinden kaynaklanmakta, dışsal motivasyonda ise tatmin duygusu dışarıdan sağlanmaktadır.

Dışsal motive ediciler bireyde “hedonic mutluluk” oluşturmaktadır. Hedonik mutluluk adı üstünde haz odaklı olup, kısa sürelidir. Hedefe ulaşmak istersiniz fakat ulaştığımızda hızla ve kısa sürede etkisi geçer. Benzetmek uygun olursa lunaparklardaki hız treni (roller coaster) etkisi oluşturur. Hızla tırmanırınız ama aynı hızla düşersiniz. İçsel motive

edilerse insanda “eudemonic mutluluk” oluşturur. Yani uzun süreli ve kalıcı bir mutluluk sağlar. Yavaş yavaş çıkarınız ama uzun süre çıktığınız yerde kalırsınız. Bireyin yeni bir beceri kazanması, bir alanda başarılı olması, seveceği insanı bulması gibi şeyler bu tür bir mutluluk oluşturur. Pilot olmak isteyen bir birey dışsal motive edicilerden fazlaca besleniyorsa bu düşündürücüdür. Çünkü yukarıda bahsettiğimiz gibi bunlara ulaştığında etki bitecek, motivasyon kaybolacaktır. Bu bakımdan kişinin pilot olmak yolunda içsel motivasyona sahip olup olmadığını, bunun seviyesini değerlendirmesi önemlidir. Hayat boyu hoşlanacağı bir beceri kazanmak, farklı uçak tiplerinde uçmak, bir ekibi yönetmek, artan şekilde sorumluluk almak, pilotluğun ön şart olduğu yan

alanlarda gelişmek, öğretmen olup pilot yetiştirmek gibi başlıklar kişinin kendinde varlığını sorgulayacağı içsel motivasyon kaynakları olarak sıralanabilir.

Diğer bir önemli konu da bireyde motivasyonun kaynağının ne olduğudur. Motivasyonun kaynağını tespit etmek önemlidir. Kişinin bir konuda harekete geçmek için nedenim, amacım ne? benzeri kendine soracağı sorulara vereceği cevaplar, içinde motivasyon kaynağını barındırır diyebiliriz. Bu sorulara verilecek cevaplar kişiyi motive eden şeyin bir olumsuzluktan kaçmaktan yoksa olumlu bir şeye yaklaşmak mı olduğunu ortaya koyacaktır. Örneğin bir sürücü kırmızı ışıkta trafik cezası almamak için duruyorsa, bu durum olumsuz motivasyona örnektir. Bu kişi

cezadan almaktan kaçınmak için bu eylemi yapıyordur. Olumsuz motivasyonu ölçülü kullanmak önemlidir. Bu bireyde fazla kullanılıyorsa kaygı oluşturur ve sağlıksız baş etme sistemlerini kullanmaya başlayabilir. Buna karşılık örneğin birey sağlıklı olmak için kilo vermek üzere diyet ve spor yapıyorsa bu olumlu motivasyona örnektir. Olumlu motivasyon, bu basit örnekten de anlaşılacağı üzere olumlu bir şeye yaklaşmak ona ulaşmak yolunda oluşan bir güdülenme halidir. Olumlu motivasyon, olumlu pekiştirmeyle beslenirse daha da güçlenir. Olumlu motivasyon gelişmenin temelidir.

Pilot olmak isteyen bir insanı güdüleyen şey ağırlıklı olarak genel piyasa koşullarında var olan beğenmediği şartlara (ücret, çalışma süreleri, iş ortamları vb), bu kişi

olumsuzluktan kaçmak için mesleğe yöneliyor olabilir. Bu elbette belirli ölçüde kabul edilebilir bir durumdur. Ancak motive edici unsur tamamen bunlardan ibaretse düşündürücüdür. Bu mesleğe yönelecek kişide olumlu motive edicilerin de var olması mesleğin bir ömür boyu başarıyla sürdürülebilmesi için önem taşımaktadır. Bireyde sosyal kabul gören bir meslek sahibi olmak, topluma faydalı bir iş yapmak, sürekli gelişimin zorunlu olduğu bir alanda gelişmek, uçmak duygusunun iyi gelmesi gibi içsel motivasyon unsurlarının yeterli ölçüde varlığı kişinin mesleği uzun süre ve tatmin olarak yapacağını gösterir.

Pilot olmak yolunda olumlu motivasyon oluşturmak ve böylelikle gelişmek için

izlenebilecek yol aşağıdaki gibi planlanabilir:

Pozitif Gerçekçi

Hedefler:

Unutmayalım ki gideceği limanı bilmeyen gemiye hiçbir rüzgarın faydası olmaz. Bu bakımdan yatkın olduğumuz alanda pozitif ama gerçekçi hedefler belirleyelim. Hedef: Pilot olmak istiyorum.

Hedefe Dönük

Davranışlar:

Belirlediğimiz hedeflere ulaşmak yolunda atacağımız adımları, yapacağımız işleri somut olarak tanımlayalım. Yapılacaklar: Örneğin yabancı dilimi geliştireceğim. Bunun için günde 1 saat pratik yapacağım.

Ölçme Değerlendirme:

Hedeflere ulaşma yönünde ne kadar yol aldığımızı ortaya koyalım. Ölçüm ve Değerlendirme: 6 ayda İngilizce’de “upper intermediate” seviyesine geldim.

Kazanımları Koruma ve Geliştirme:

Hedeflere ulaşma yolunda geldiğimiz yeri koruyalım. Bunun için düzenli tekrar yapalım. Yeni hedeflerle gelişimi sürdürüelim. Koruma ve Geliştirme: İngilizce seviyemi yükselttim. Günde 30 dakika tekrar yapacağım. Konuşmamı geliştirmek için bir online eğitime başlayacağım.

SONUÇ...

“Kendini tanı” ünlü

filozof Socrates’in meşhur sözüdür. Bu söz insanın kendisini bilmesini, güçlü ve zayıflıklarını farketmesini ve kabul etmesini ifade eder. Bu önemli sözün de ifade ettiği gibi pilot olmak yolunda insanın kendini keşfetmesi en önemli başlangıçtır. Pilot olmak için gereken alanlara yatkınlığım ne kadar? Bu mesleği yapabilmek için istenen tanımlanmış yetkinliklere ne ölçüde sahibim? Yaptığım araştırmalar ve edindiğim deneyimlerle bu sorulara verdiğim cevaplar olumlu yöndeyseniz, bu mesleği ne kadar istiyorum? Zor, meşakkatli, özveri isteyen durum ve zamanlarda da bu isteklilik halim devam eder mi? İçsel kaynaklar beni daha çok motive ediyor mu? Sorularını kendime sorabilirim. Eğer bu sorulara da cevaplarım olumluysa o zaman pilotluk benim uğrunda çaba harcayabileceğim bir iş diyebilirim. Bir meslek için kendini tanımadan, değerlendirme yapmadan veya yanlış değerlendirmelerle verilecek kararlar bizi o mesleğe ulaştırmayabileceği gibi olmayacak alanda performansımızı harcamamıza sebep olabilecektir. Sonuçta da bize büyük bir motivasyon kaybı yaşatabilecektir. Pilot olmak yolunda ortaya konulmuş yetkinliklere sahip, alana yatkınlık taşıyan herkesin güçlü bir motivasyon içinde gereken çabayı harcayarak mesleğe adım atması ve göklerde yükselmesi umuduyula...

Emniyetli ve keyifli uçuşlar dilerim.

GELECEĞİ DÜŞÜNMEK

Atilla DUYAR
Emekli Kaptan Pilot

BİZ HAVACILAR HAYATIMIZIN HER ANINI PLANLARIZ. PLANIMIZ BOZULDUĞUNDA DA BÜYÜK HUZURSUZLUK DUYARIZ. BU MAKSATLA DAHA HAVACILIĞIN İLK YILLARINDAN İTİBAREN GELECEĞİMİZ İLE İLGİLİ PLANLAMALAR YAPMALIYIZ.

Zaman akıp gidiyor. Diyebilirsiniz geçmişin tozlu rafları ve geleceğin bilinmezliğinde kaybolmak yerine anı yaşamalıyız. Evet, sizlere katılmaktayım. Fakat geçmişin tozlu raflarına takılıp kalmamak ve geleceği bir bilinmezlikten kurtarmakta da bizim elimizdedir.

Geçmişe asla takılıp kalmamamız gereklidir. Geçmiş bir kitap gibi kullanın. Onu asla eviniz yapmayın. Eğer onu evimiz yaparsak o evin tozu bizi kör edecektir. Bu tozlu gözlerle geleceği görmek ne kadar mümkün? Ancak onu bir kitap gibi kullanırsak geçmiş zaman zaman kendisine başvurduğumuz bir dost ve

geleceğin malzemesi olacaktır. Anı yaşarken geleceğimizi de planlamalıyız. Bu planlamada önemli olan kendimizi tanımamız, doğru bir planlama ile geleceği belirsizlikten kurtarmaktır. Eğer anın farkında olabilirsek ve gelecek bizim için belirsizlik değil bir plan olarak kalırsa anı daha keyifli yaşayacak ve geleceğe umutsuz bakmaktan

uzaklaşmış olacağız. Ne kadar engel olmaya çalışırsanız çalışın geçmişin tozu paçanızda bir yere yapışmış olacaktır. O da gelecektir sizinle geleceğe.

Bir insan geçmişinden hiçbir zaman kurtulamaz ancak onu geleceğinden geride tutar. Eğer o paçanıza tutunup sizi bırakmayan o geçmişin tozu geleceğin saydamlığına karışıyor

diye onu çözmekten kaçarsak, korkarsak geçmiş ile geleceğin bu savaşında kaybeden şuanda yaşadığımız an olacaktır. Bu yazımı yazma amacımda budur. Evet, anı yaşayın ancak o hiçbir zaman kurtulamayacağız geçmiş ve önümüzü göremediğimiz geleceği barıştırın.

Onlar aslında sizin şuani yaşamanız için size yardımcı olacak en büyük dostunuzdur. Onlardan kaçmayın. Onlarla dost olun ancak onlara da takılıp kalmayın. Çünkü sizin asıl dostunuz şu andır. Gelecek için bir plan yapın onu bu karanlıktan kurtarmalısınız. Ufakta olsa bir ışık olmayız kendi geleceğimize. Bazen gelecek bizim için ufak bir ışık olabilirken bazen de biz geleceğimiz için ufak bir ışık olabiliriz. Bu ikisi de bizim elimizdedir. Kendinizi evden hiç çıkmamış bir masal kahramanı hayal edin. Perdeler ufak bir umut ışığı giremeyecek kadar kapalı. Dışarı çıkmak istiyorsunuz ancak korkuyorsunuz. Çünkü sizi dışarıda neler karşılayacak bilmiyorsunuz. Eğer bir gün aniden dışarı çıkarsanız canınız çok yanabilir veya tam aksine çok mutlu olabilirsiniz. Diğer bir seçenek ise evden hiç ama hiç çıkmak yok. Aklınızda dışarıda ne olduğuna dair hiç merak duygusu yok. Ne olurdu sizce? Aynı geçmişe takılıp kalmak gibi yok olup gideceksiniz.

Cenap Şehabettin bir sözünde şunu der: Yüksek dağlı tepelerde kuşa da rastlarsınız yılan da. Ancak birisi oraya uçarak çıkmıştır diğeri ise

sürünerek. Uçamıyorsan koş; koşamıyorsan yürü; yürüyemiyorsan, sürün ama o dağı tırman. Aynı geleceğe gitmek gibi. Sakın o dağa tırmanmaktan vazgeçme ama bu tırmanış anında o anın heyecanı, mutluluğu, acısı ve kederini asla yaşamaktan kaçma. O anı yaşa. Unutmayın zaman en iyi yazardır. Sen geçmişte kalıp anı yaşamazsan ve geleceğe adım atmazsan o senin için en kötü sonu yazacaktır. Zamanı sakın kaçıрма ve yaşa.

Hayatımızda 3 tür plan yapmaktayız. Bunlar:

Kısa vadeli amaçlar: 1 ay ile 2 yıl arası zaman dilimi için yaptığımız planlar.

Orta vadeli amaçlar: 2 ile 5 yıl arası zaman dilimi için yaptığımız planlar.

Uzun vadeli amaçlar: 5 yıl

ve daha fazlası için yaptığımız planlar

Bu planlar ile yaşamımız daha net bir şekilde devam edecektir. Hiçbir zaman tam bir netlikten söz edemeyiz. Ancak bunu keskinleştirmek yine bizim elimizdedir. Günümüz de en sık yaptığımız bir plan: İş hayatı. Bu konuda sürekli tartışılmakta olan bir konu çocukların çalıştırılıp çalıştırılmaması üzerinedir. Bazı aileler aman çocuğum yorulmasın derken, bazı aileler ise çalışsın yaşamın para kazanmanın zorluğunu öğrensin demektedir.

Benim düşüncem ise az önce bahsettiğimiz evden çocuğun dışarıya pencereden bakıp hiç içine girmemesi gibidir. O çocuk büyüdüğü zaman artık dışarıya çıkmaktan yani iş hayatına atılmaktan korkan bir birey olacaktır. Çünkü o dışarıya hiç

çıkılmamış, ona hiç dokunmamış ve onu hiç yaşamamıştır. Bu süreçte planlarımıza ulaşmada ne kadar aktif olursak gelecek için o karanlığa tuttuğumuz ışık o kadar büyüyecektir. Unutmayınız ki hayat ileriye doğru yaşanır ancak geriye doğru anlaşılır.

Peki, geleceği nasıl planlayabiliriz?

Şimdi sizlerle bir oyun oynayalım.

- Elinize bir a4 kâğıdı alın. Elinizdeki kâğıdı dikine ortadan ikiye katlayın.
- Ortadaki çizgi sizin yaşam çizginiz olsun.
- Kâğıdın başlangıcına 0 sonuna ise sonsuzluk işareti koyun. Bu hayatınızın başlangıcı ve ne zaman öleceğimizin bilinmezliğindedir.
- Şimdi o yaşam çizginizde yaşınızın olduğu yeri belirtin ve bir nokta koyun oraya.
- Şimdiye kadar hayatınızdaki önemli olayları olumlu ise sağ olumsuz ise kâğıdın sol tarafına yazın.

- Olumlu olaylar sizin iradeniz ile olmuş ise onların başına yıldız koyun.
- Şimdi gelecekte olmasını istediklerinizi düşünün ve hangi yaşta olmak istiyorsanız o yaşın karşısına sağ tarafa yazın.
- En sonda ise geçmişinizi, şu anınızı ve geleceğinizi karşılaştırın. Onları yüzleştirin ve sizin için en doğru gördüğünüz düşünceleri işaretleyin. Bu düşünceler artık sizin planınız olsun.

MUTLULUKLA VE EMNİYETLE UÇUN...

HAVACILIĞIN GİZLİ KAHRAMANLARI: HAVA TRAFİK KONTROLÖRLERİ

Arif TUNCAL

Türkiye Hava Trafik Kontrolörleri Derneği Hava Trafik Kontrolörü & OJTİ, STDİ ve Teorik Eğitmen Teorik Bilgi Öğretmeni

HAVACILIK SEKTÖRÜ, HER GÜN MİLYONLARCA YOLCUYU EMNİYETLİ BİR ŞEKİLDE GÖKYÜZÜNDE TAŞIRKEN GERÇEK BİR SAHNE ARKASI MUCİZESİ İLE ÇALIŞIR. BU MUCİZENİN ANAHTARI, HAVA TRAFİK KONTROLÖRLERİ TARAFINDAN TUTULUR. ONLAR, GÖKYÜZÜNÜN EN BÜYÜLÜ VE KARMAŞIK ORTAMINDA, MİLYONLARCA İNSANIN EMNİYETLİ BİR ŞEKİLDE VARİŞ NOKTALARINA ULAŞMASINI SAĞLARLAR.

HAVA trafik kontrolörleri, yalnızca ticari uçakları değil, aynı zamanda askeri hava araçlarından insansız hava araçlarına kadar her türlü uçuşu yönetirler. Havacılık sektörünün bu profesyonelleri, gökyüzünün ve havalimanlarının arka planında, insanların rüyalarını gerçeğe dönüştüren gizli kahramanlardır.

Her yıl 20 Ekim'de

kutlanan Dünya Hava Trafik Kontrolörleri Günü, tüm teknolojik gelişmelere rağmen dikkatleri, keskin refleksleri ve profesyonellikleriyle havacılık sektörünün vazgeçilmezi olan hava trafik kontrolörleri için özel bir gündür. Bu özel gün yaklaşırken onları tanımaya hazır mısınız?

Hava Trafik Kontrolörü Ne Yapar?

Hava trafik kontrolörlerinin

temel görevi, son yıllarda insansız hava araçları ve artan hava trafiği ile daha kompleks hale gelen gökyüzü ile havalimanlarındaki hava trafiğini düzenlemek ve yönetmektir. Bu önemli rol, uçakların havalimanlarında kalkış ve inişlerini düzenlemeyi, uçuş sırasında uçaklar arasında emniyetli mesafeleri sağlamayı, kötü hava koşullarında pilotlara rehberlik etmeyi ve bunun gibi bir dizi

sorumluluğu içermektedir. Sorumluluklarıyla beraber çalışma ortamları zorlu olsa da bu profesyonellerin iyi iletişim becerileri, problem çözme ile hızlı karar alma yeteneği ve emniyet anlayışı, hava yolunu tercih eden milyonlarca yolcunun ve sektörün emniyetini teminat altına alır. Havacılık sektörünün büyümesi ve gelişmesi ile birlikte, hava trafik kontrolörlerinin rolü daha da önemli hale gelmektedir.

Hava trafik kontrolü (ATC), bir uçağın kalkış noktasından varış noktasına kadar geçtiği farklı hava sahalarındaki bir dizi karmaşık süreçtir. Bu süreç boyunca, hassas bir koordinasyon ve iletişim gereklidir. Hava trafik kontrolörleri, uçakların bu farklı sahalarda emniyetli bir şekilde seyrüseferlerini sağlamaktan sorumludur ve bu görevi uçuşun farklı aşamalarında başarıyla yerine getirirler. Bu aşamalar boyunca meydan kontrol (TWR), yaklaşma (APP) ve saha kontrol (ACC) olmak üzere üç farklı hava trafik kontrol hizmeti sağlanır.

İngiliz hava seyrüsefer hizmet sağlayıcısı NATS; meydan kontrol, yaklaşma ve saha kontrol ünitelerinde görev yapan hava trafik kontrolörlerinin becerilerini ve emniyet anlayışını vurgulamak amacıyla gerçek bir iç hat uçuşunu canlandıran simülasyon hazırlamıştır. Bu simülasyon, 4 ATC lokasyonunda 9 farklı hava trafik kontrolörünün koordinasyon ve profesyonellikleriyle uçuşları nasıl emniyetli bir şekilde

Şekil 1. Londra Heathrow'dan Manchester'a Uçuş Profili

yönlendirdiğini göstermektedir (bknz Şekil 1).

Hava Trafik Kontrolörünün Yetenekleri Nelerdir?

Hava trafik kontrolörleri birçok yönden istisnai yeteneklere sahiptirler. Bu yetenekler yedi temel alanda öne çıkıyor.

1. Üç Boyutlu Durumsal Farkındalık: Hava trafik kontrolörleri, her bir uçağın potansiyel tehlikelerini önlemek için gökyüzünde nerede olduğuna dair zihinsel bir resim oluşturmak zorundadır.

2. Çok Yönlülük: Hava trafik kontrolörleri aynı anda hava sahasındaki tüm enstrümanları okurlar, iletişim

kururlar ve yönetirler.

3. Yüksek Performans:

Hava trafik kontrolörleri tüm detaylarda üst düzeyde performans gösterirler, üstelik son dönemlerde insansız hava araçlarıyla farklı bir boyuta yönelen havacılık sektöründe tüm teknolojik gelişimlere uyum sağlarlar.

4. Baskı Altında Çalışma:

Hava trafik kontrolörleri genellikle anlık kararlar almak zorunda kalırlar ve bir hata yapmanın binlerce insanın hayatını kaybetmesine neden olabileceği bilinci altında çalışırlar. Kararlar alırken her saniye önemlidir ve binlerce insanın hayatını ellerinde tuttuğunuz farkında olarak

HAVA TRAFİK KONTROLÖRLERİNİN TEMEL GÖREVİ, SON YILLARDA İNSANSIZ HAVA ARAÇLARI VE ARTAN HAVA TRAFİĞİYLE DAHA KOMPLEKS HALE GELEN GÖKYÜZÜ İLE HAVALİMANLARINDAKİ HAVA TRAFİĞİNİ DÜZENLEMELİK VE YÖNETMEKTİR.

çalışmak büyük bir hassasiyet gerektirir.

5. Görsel Problem

Çözme: Eğer video oyunlarının oynamak için gereken yetenekte zorlandysanız, saatlerce süren yoğun bir oyun oynamayı düşünün. Ancak bu "oyun", yüksek veya düşük bir puanın ötesinde gerçek sonuçları olan insanlar üzerinde ciddi sonuçlara sahiptir.

6. Takım Çalışması:

Hava trafik kontrolörlerinin pilotlar ve diğer havacılık çalışanlarıyla hava sahasını etkin ve emniyetli bir şekilde yönetme çabasını düşündüğünüzde, takım çalışması kritiktir. Bir hata bütün sistemi başarısızlığa sürükleyebilir.

7. İşleri Birbirinden

Ayırt Etme: Hava trafik kontrolörleri 7/24 esasına uygun olarak tüm duygusal dikkat dağınıklıklarını bir kenara bırakarak kontrollü bir şekilde çalışmak zorundadırlar.

Hava Trafik Kontrolörü Nasıl Olunur?

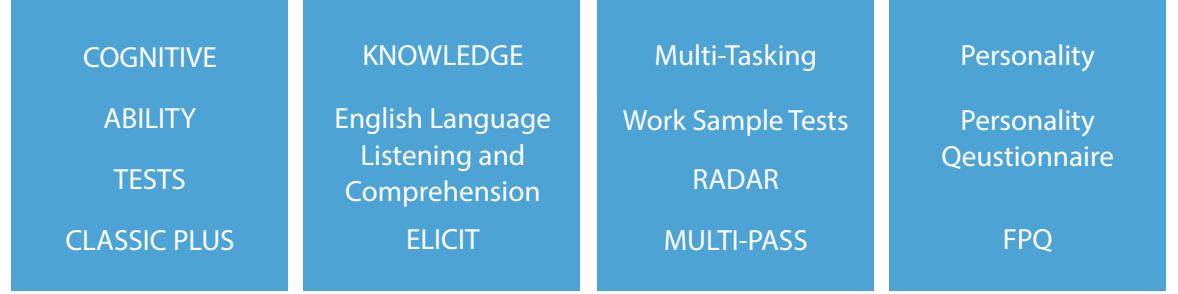
Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO), hava trafik kontrolörlerinin yetkinliklerini belirlemek ve eğitimlerini standartlaştırmak için küresel düzeyde kabul edilen kriterler ve standartlar oluşturmuştur. ICAO kriterlerine göre hava trafik kontrol kabul ve eğitim süreçlerine aşağıda yer verilmiştir (bknz. Şekil 3.).

• Başvuru ve Kabul

Süreç: Hava trafik kontrol eğitimine başvuran adaylar, belirli kriterlere uymalıdır. Bu kriterler arasında genel sağlık, yaş, yeterli dil becerileri ve eğitim düzeyi bulunur. Bilişsel, bilgi, çoklu görev ve kişilik testleri sonrasında yetkinliklerini ispatlayarak kabul edilen adaylar, eğitim sürecine katılmaya hak kazanır (bknz. Şekil 2.).

• Temel Eğitim (Basic Training): Temel eğitim, hava trafik kontrolörü adaylarının temel bilgi ve becerileri kazandığı aşamadır. Bu eğitimde, havacılık terminolojisi, hava trafik yönetimi konuları, radar ve iletişim sistemleri gibi temel konular işlenir. Temel eğitim, teorik dersler ve uygulamalı eğitimden oluşur.

• Derece Eğitimi (Rating

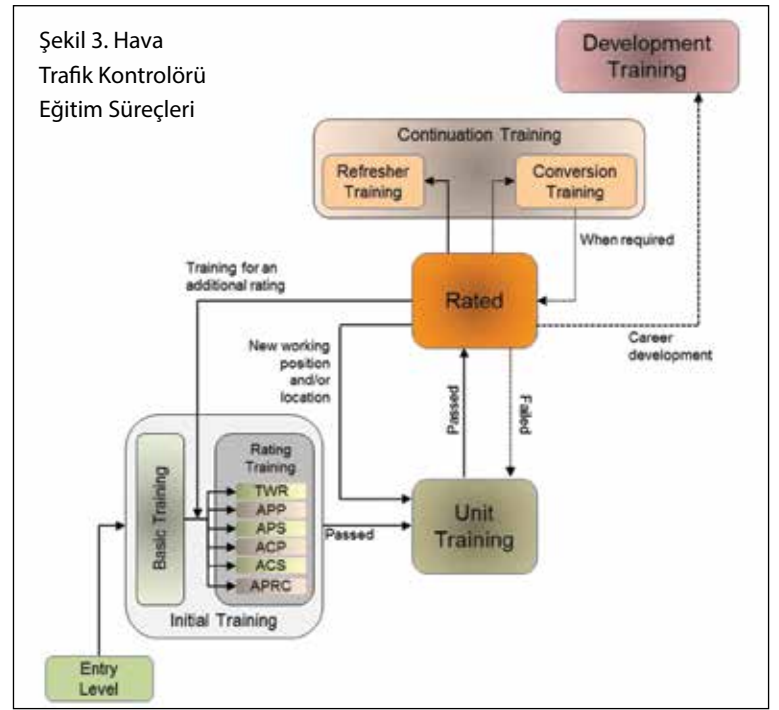
Şekil 2. Hava Trafik Kontrolörü Seçim Test Başlıkları

Training): Temel eğitim ile beraber başlangıç eğitimini (Initial Training) oluşturan derece eğitiminde adaylar uygulamalı olarak simülasyon ortamlarında derece eğitimlerini alırlar.

• İş Başlı Eğitimi (On-the-Job Training): Başlangıç eğitimin ardından, adaylar sahada pratik eğitim alırlar. Bu eğitim sürecinde, gerçek hava trafik kontrolü operasyonlarına katılarak deneyim kazanırlar. Pratik eğitim, yetkilendirilmiş eğitmen kontrolörlerin gözetiminde onaylı eğitim programlarına uygun olarak gerçekleşir.

• Sertifikasyon ve Lisanslandırma: Adaylar, başarılı bir şekilde temel eğitim ve pratik eğitimi tamamladıktan sonra, ICAO standartlarına uygun bir şekilde sertifikalandırılır ve lisanslandırılır. Uluslararası düzeyde kabul gören bu lisans, bir hava trafik kontrolörünün resmi olarak görev yapabilmesi için gereklidir.

• Sürekli Eğitim ve Yetkilendirme: Hava trafik kontrolörleri lisanslarını sürdürebilmek ve yetkilerini koruyabilmek için ünite eğitimi

(Unit Training) ve devamlılık eğitimi (Continuation Training) ile mesleki gelişim eğitimi (Development Training) altında sürekli eğitim almak zorundadırlar. Havacılık sektöründeki değişikliklere ayak uydurmak ve güncel bilgilere sahip olmak önemlidir.

Hava Trafik Kontrolörü ve Pilot İlişkisi Nasıldır?

Hava trafik kontrolörleri ve pilotlar arasındaki iş birliği,

havacılık sektörünün temel taşlarından birini oluşturur. Bu iki grup, her gün binlerce uçuşun emniyetli bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak için bir araya gelirler. İş birliği, sadece rutin uçuşlarda değil, aynı zamanda kriz anlarında da hayati önem taşır. Kontrolörler, hava trafiğini yönetirken, pilotlara gerekli talimatları verirken ve uçuşların her aşamasını takip ederken, pilotlar da bu talimatlara uyararak

emniyeti sağlarlar.

Yüksek stres altında çalışmalarına rağmen, bu iki grup arasında güvenilir bir iletişim ağı bulunur. Kontrolörler, yoğun hava trafiği altında bile soğukkanlılıklarını korur ve pilotlara net ve anlaşılır talimatlar verirler. Pilotlar da bu talimatları dikkatle dinler ve uygularlar, böylece havada herhangi bir sorun yaşanmaz. Bu iş birliği, karşılıklı saygıya dayanır. Her iki taraf da diğerinin deneyimini ve uzmanlığını takdir eder. Kontrolörler, pilotların uçuşlarının altında yatan karmaşıklığı ve zorlukları anlarlar, bu da iletişimlerini güçlendirir. Pilotlar da kontrolörlerin hava trafiğini etkili bir şekilde yönetme görevini takdir ederler.

Özetle, hava trafik kontrolörleri ve pilotlar, her uçuşun sonunda milyonlarca insanın emniyetini sağlama taahhüdünde birleşirler. Bu, uçuşların sorunsuz ve emniyetli bir şekilde ilerlemesini sağlar. Bu ortaklık sektörün sürdürülebilirliğinin anahtarıdır.

Bir Hava Trafik Kontrolörü ile Tanışmaya Hazır Mısınız?

Hava trafik kontrolörleri, her geçen gün daha da kompleks hale gelen ve artan trafikle daralan hava sahalarında trafik yoğunluğunu ustalıkla dengeleyerek farklı performanstaki uçakların akıcı bir şekilde gökyüzünde dans etmesini sağlarlar. Kötü hava koşullarında bile, eşsiz

HAVA TRAFİK KONTROLÖRLERİ VE PİLOTLAR ARASINDAKİ İŞ BİRLİĞİ, HAVACILIK SEKTÖRÜNÜN TEMEL TAŞLARINDAN BİRİNİ OLUŞTURUR. BU İKİ GRUP, HER GÜN BİNLERCE UÇUŞUN EMNİYETLİ BİR ŞEKİLDE GERÇEKLEŞMESİNİ SAĞLAMAK İÇİN BİR ARAYA GELİRLER.

yetenekleri ile hızlı kararlar alırlar ve herhangi bir tehlikeyi önceden önlerler. Uçuşlar arasındaki potansiyel çarpışmaları öngörüp farklı yöntemlerden en uygun olanıyla çözüm bulurlar. Bu sayede milyonlarca yolcu emniyetli bir şekilde varış noktalarına ulaşırken, havacılık sektörü dünya genelinde kesintisiz ve verimli bir şekilde işler. Hava trafik kontrolörleri, yüksek eğitilmiş profesyoneller olarak bu büyüklü dünyanın arkasındaki gerçek kahramanlardır.

Bir dahaki sefere hava yolculuğunu kullanırken, uçuşunuzu varış noktasına emniyetli ve hızlı bir şekilde ulaştırmak için perde arkasında

eşsiz bir şekilde iş çıkaran havacılığın gizli kahramanları hava trafik kontrolörlerini düşünün ve belki de bir gün, bu gizli kahramanlarla tanışma fırsatınız olur, onların ne kadar özverili ve profesyonel olduklarını gözlemleyebilirsiniz.

Ve son olarak, 20 Ekim Dünya Hava Trafik Kontrolörleri Günü vesilesiyle, tüm hava trafik kontrolörlerine kararlılıkları, titizlikleri ve insan hayatına olan bağlılıkları için derin bir minnettarlıkla teşekkür etmek istiyorum. Onlar, her gün yüzlerce uçağın sorunsuz bir şekilde havalandığı ve indiği bir dünyanın teminatıdır. Dünya Hava Trafik Kontrolörleri Günü kutlu olsun.

KAYNAKLAR:

- EUROCONTROL. Feast- First European Air traffic controller Selection Test <https://feast-info.eurocontrol.int/>
- ICAO. Doc 10056- Manual on ATC Competency-based Training and Assessment Vol I- ATC
- NATS. Plane Talking <https://www.nats.aero/features/plane-talking/>
- STARR Wright USA. 7 Skills that Make Air Traffic Controllers Exceptional

SEN HiÇ NARSİST SEVDİN Mİ?

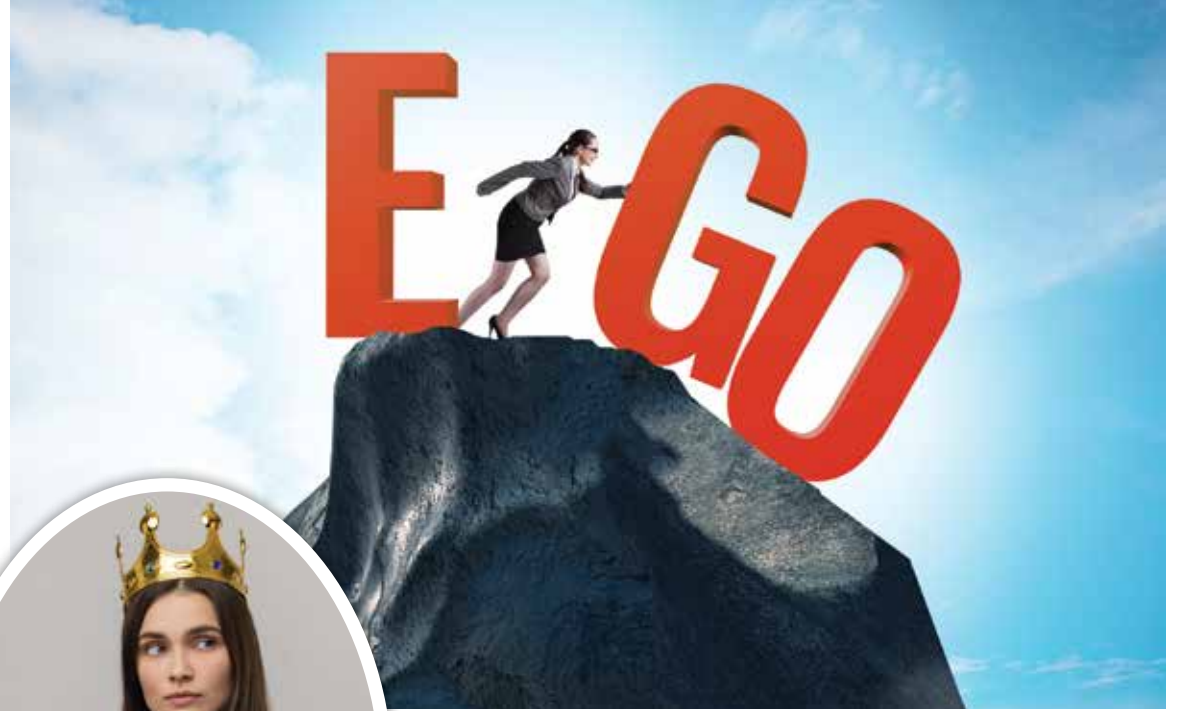
Uzm. Psk E. Esra TANRIVERDİ
Hayatın Pusulası Eğitim
ve Psikolojik Danışmanlık Merkezi

Bu yazımda son günlerin en büyük sorunu olan fakat normalize edilmiş, Narsistik denilen kişilik yapısından söz etmek istiyorum. Kadınların en çok yakalandığı, bağımlı olduğu ve şifalanamadığı o narsiste aşık olma hastalığından. Kadınlar diyorum çünkü narsist erkeklerden yara almış o kadar çok kadın danışanım var ki... Araştırmalar erkeklerde narsistik kişilik özelliklerinin kadınlardan daha yaygın olduğunu göstermekte. Mitolojik öyküden de anlayacağımız üzere narsizm erkek figürü üzerinden hareket etmiş ve bu şekilde isim almıştır.

“Onu sevmeme izin vermedi. Beni sevip sevmediğinden de hiç emin değilim. Dışarıdan bakıldığında efsane bir yönetici, dört dörtlük bir baba, sosyal, güleç yüzlü, yardımsever, herkesin sevdiği insan...

İlişkide ise nasıl da acımasız, zalim, suçlayıcı ve kontrolcü davranıyordu. Aşırı bir seks bağımlısıydı. Her an hazır olmalısın o ne zaman isterse... Her şeyi onun istediği gibi

yapmaya çalışırken kendi benliğimden uzaklaşmış olduğumu anlıyorum. Bir insan hep mi haklı olur, hep mi en doğruyu düşünür, yapar? O hep haklı olan, hep suçlayandı. Dipsiz bir kuyuya düşmekti onu sevmek. Bir narsist sevmek mi? Çok yıpratıcı, acı ve hüzün verici. İnsanın celladına aşık olması gibi bir şey.”

“Robin Williams’ın da söylediği gibi eskiden hayatta başıma gelebilecek en kötü şeyin bir başıma kalmak olduğunu düşünürdüm; ama öyle değilmiş.

Hayatta başa gelebilecek en kötü şey; seni yalnız hissettiren insanların arasında bir başına kalmakmış.” diyen kadın danışanlarımın sözlerinden etkilenerek yazmak istedim bu konuyu.

Narsistik kişilik bozukluğu, kişinin kendini aşırı önemsemesi, empati yoksunluğu, başkalarının duygularını göz ardı etme, sömürme, düşük özgüven ve aşırı hayranlık bekleme gibi daha pek çok belirgin özelliklere sahip olduğu bir psikolojik durumdur. Kişi kendini sevmeyi

başaramadığı için başkasını nasıl sevmesi gerektiğini bilmez.

Narsistik erkek, dışarıdan bakıldığında dikkat çekicidir. Başlangıçta, kişisel çekicilikleri ve kendilerine olan güvenleri, yetenekleriyle ve karizmalarıyla insanları çok rahat etkiler. Konuşmalarındaki ilgi ve iltifat yetenekleri sayesinde bir narsistin sizi kendine aşık etmesi oldukça kolaydır. Fakat eğer bir kere narsist bir erkeğin büyüüne kapılırsanız onun bitmeyen talepleri, eleştirileri, bencillikleri ve kaprisleri altında ezilmeye başlamaya da hazır olmanız gerekir. Tüm bunların yanı sıra narsist partnerinizin asla önceden tahmin edemeyeceğiniz öfke patlamaları, haksız suçlamaları ve büyük beklentileri ile özgüveninizi de yavaş yavaş kaybetmeye başlarsınız. Özgüveninizi kaybetmeye başladığınızı gördüğünde ise zayıflıklarınızı size karşı bir silah olarak kullanmaya başlar.

Narsist erkeğin en belirgin özelliklerine baktığımızda;

Öncelikle Narsist erkek çok iyi bir baba, çok iyi arkadaş, işinde başarılıdan başarıya koşan bir iş adamı, bürokrat olabilir. Fakat kadın erkek ilişkisinde çok başarısızdır. Narsist erkek çok zalim, çok bencil ve çok doyumsuzdur. Adeta kan emicidir.

Narsist erkek sizi bir an için göklere çıkartırken, bir an

sonra kendinizi en aşağılık insan olarak görmeyi sağlar. İlişki süresince “Kimse beni onun kadar sevemez.” ile “Onun gözünde asla yeterli değilim.” düşünceleri arasında gidip gelirsiniz.

Güce ve özgürlüklerine olan bağlılıkları nedeniyle gerçek bir yakınlık kurmaktan ve bağlılıktan kaçınır; ama tüm ilginizin ve dikkatinizin üzerlerinde olmasını ister. Bir narsist ile ilişki içindeyseniz kendinizi çok yalnız hissedersiniz. İstek ve ihtiyaçlarınızın hiçbir önemi yokmuş gibi davranılması

zamanla sizi öfkeli ve savunmacı biri haline getirerek kendinizi kötü hissetmenize neden olur.

Narsist erkek sürekli dikkat ve hayranlık bekler. Partneri onun ihtiyacını karşılayamadığında hırçın veya öfkeli tepkiler verir. Empati yoksunluğu ve duygusal olarak kapalı olma eğilimleri, narsist erkeğin yakınlık kurma ve sürdürme konusunda güçlük yaşamasına yol açar.

Tek bir kadına bağlanmayı başaramaz. Çok çapkındır. İlgi gördüğü her kadınla ilişki yaşamak ister. Ayrıca anneye çok düşkündür. İlişkisi annesinin onay, istek ve yönlendirmesi doğrultusunda yürür.

Narsistik özelliklerin farkına varmak ve kabul etmek oldukça zordur. Bunun temel nedeni toplumda narsizme yüklenen aşırı olumsuz anlam ve bunun

değiştirilemez bir durum olduğuna yönelik önyargılar. Farkındalık ve değişim tüm insanların ihtiyacı. Bunu gerçekleştirecek bilinç ve yüreklilikte olmak kadar takdire değer bir şey yoktur.

Hayatınızdaki insanın sizi istediğini ve ihtiyaç duyduğunuz şekilde sevmediğini ve sevmeyeceğini fark etmek çok acı verici. Dönüp geriye baktığımızda bu kişiyi memnun etmek için belki de yıllarımızı vermişsinizdir. Ancak bilmeniz gerek ki, bir narsistin sizi koşulsuz bir sevgiyle sevmeyecek olması, sizin sevilmeyen biri olduğunuz anlamına gelmez. Kişisel algılamamaya çalışın. Kendini bile tam anlamıyla sevip, kabullenemeyen biri, sizi nasıl sevebilir ki? ➤

TÜRKİYE'DEKİ FİNANSAL OKURYAZARLIK VE YATIRIM ÜRÜNLERİ TERCİHLERİ

Hale TOK SAVAŞER

Finansal Pusula,
Yönetici Ortak

Finansal Okuryazarlığın Önemi

Finansal okuryazarlık, bireylerin kişisel finansal kararlarını bilinçli bir şekilde alabilme ve bu kararları uygulayabilmeleri için gereken bilgi, beceri ve yetenek ile bu kavramlar hakkındaki bilgilerine dayanarak bilinçli kısa vadeli kararlar verme ve yine bu bilgileri kullanarak uzun vadeli finansal planlar oluşturma kabiliyetini ifade eder. Ne yazık ki, Türkiye'de finansal okuryazarlık düzeyi genel olarak düşüktür. Birçok kişi, temel finansal kavramları anlamakta, yorumlamakta mali riskleri analiz etmek ve gereken önlemleri almakta, sürdürülebilir tasarruf planları oluşturmada ve finansal kararlarını etkili bir şekilde yönetmekte zorlanmaktadır.

Küresel ve yurtdışı ekonomi gündemi, piyasa koşulları, toplumların demografik yapısında meydana gelen değişimler, teknolojik gelişmeler ile finansal enstrüman çeşitliliğindeki artış ve enflasyonist etki finansal okuryazarlık kavramının önemini yeniden ortaya çıkarmıştır. Özellikle günümüzde finansal piyasalara

katılımın kolaylaşması, finansal ürün çeşitliliğinin artması, kredi kartı, tüketici kredileri gibi bankacılık hizmetlerinin yaygınlaşması ve yatırım ürünlerine ilginin artması; sağlıklı finansal kararlar vermeyi önemli kılmaktadır. Finansal okuryazarlığın önemi, kişisel mali başarı ile doğrudan ilişkilidir. Finansal okuryazarlık seviyeleri artırıldığında,

bireyler borçlarını kontrol altında tutabilir; tasarruf ve yatırım yapabilirler. Ayrıca, finansal okuryazarlık, ekonomik istikrarın korunmasına ve ulusal ekonominin büyümesine katkıda bulunmaktadır.

Finansal Okuryazarlığın Geliştirilmesi

Ülkemizde finansal okuryazarlığı geliştirmek ve

verimli finansal kararların alınmasını sağlamak için çeşitli adımlar atılabilir:

1. Eğitim Programları:

Okullarda finansal okuryazarlık dersleri verilebilir. Yetişkinler için eğitim programları oluşturularak, finansal bilincin artırılmasına sağlanabilir.

2. Kamu Kampanyaları:

Hükümet ve finansal kurumların iş birliği ile finansal okuryazarlığı teşvik eden bilinçlendirme kampanyaları, reklam ve kamu spotları düzenlenebilir.

3. Online Kaynaklar:

İnternet üzerinden ücretsiz finansal okuryazarlık kaynakları eğitim ve kaynakları sunularak bireysel gelişim kolaylaştırılabilir.

4. Finansal Danışmanlık:

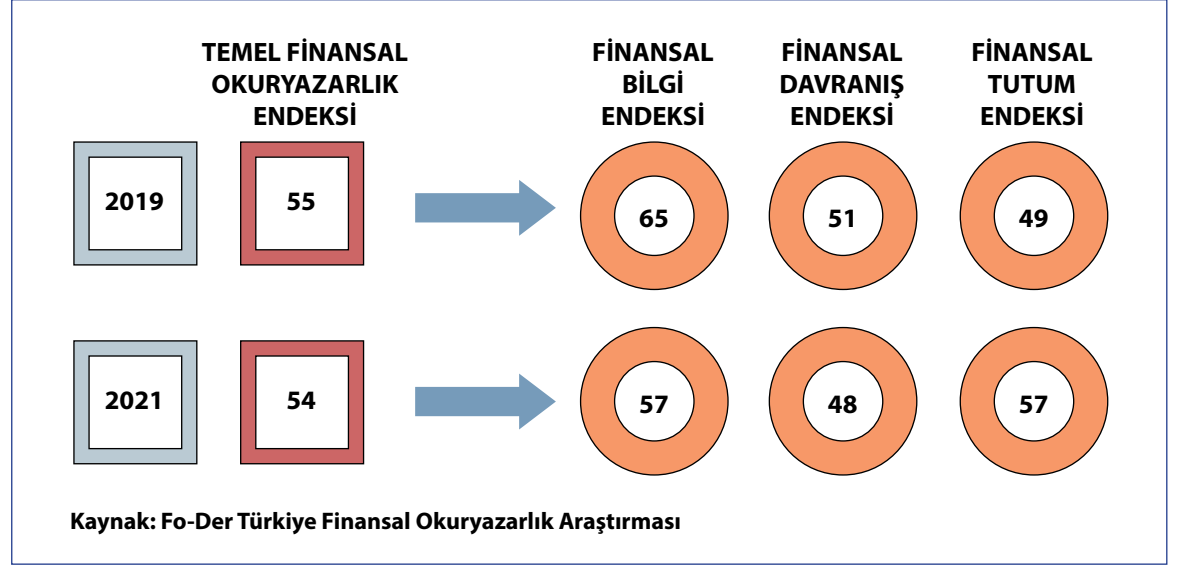
Daha fazla kişiye erişilebilir finansal danışmanlık hizmetleri sunularak, mali kararların daha bilinçli bir şekilde alınmasına yardımcı olabilir.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi tarafından yapılan Türkiye Hane Halkı Finansal Algı ve Tutum Araştırması verilerine göre:

Yatırım Aracı Tercih ve Kullanılan Yatırım Araçları

• Yatırım aracı tercihinde etkin olan en önemli faktörlerin başında yatırım aracının **güvenilir ve bilinir** olması gelmektedir. Onu; sırasıyla **düzenli getirisinin olması** ve **getirisinin yüksek olması** takip etmektedir.

• Bunun paralel olarak yatırım araçları hakkında **gerekli ve yeterli bilgiye**

sahip olmamak reddetme nedenlerinin başında gelmektedir.

• Mevcutta en fazla yatırım yapılan araçlar; **gayrimenkul, altın ve vadeli TL mevduat hesabıdır.**

• Birikimlerin altında tutulma nedenlerinin başında; altının **risksiz ve güvenilir bulunması** ve diğer araçlara göre daha kısa vadeler için bile **değer kaybetmemesi** gelmektedir.

• Görüşülenlerin **%45'i** ideal bir yatırım aracını tanımlarken seçecekleri yatırım aracının **düzenli gelir getirmesini** ilk sıraya koymaktadır. Bunu, **getiriden ziyade mümkün olan en düşük risk** takip etmektedir. **Yüksek getiri elde etmek için yüksek risk** diyenlerin oranı ise **%7**'de kalmıştır.

• Katılımcılara araştırma tarihi itibarı ile (2020) 10.000 TL tutarındaki yatırımlarının değerinde yaşanabilecek ani bir düşüşe nasıl tepki verecekleri sorulduğunda, **%57** oranında **hemen satma**, ya da **bir kısmını bozduруп farklı yatırımlarda kullanma** tercihi görülmektedir. Yaklaşık **her 3 kişiden 1'i** ise **sabırla bekleyerek, uzun dönemde kazanımı** tercih etmiştir.

Türkiye'de Yatırım Ürünleri

Ülkemizde özellikle günümüzde çok çeşitli yatırım ➤

araçları arasında kişisel tercih ve hedeflere göre seçim yapılması mümkündür.

1. Vadeli Mevduat:

Mevduat yatırımı, tasarrufların mevduat kabulü sağlayan bankalara yatırılarak faiz geliri elde edilmesidir. Bu yatırım türü, düşük risk seviyesi ve istikrarlı getiri potansiyeli sunmaktadır.

2. Döviz: Güven duyulan ülkelerin para birimlerinin yatırım aracı olarak tercih edilmesidir. Özellikle Dolar ve Euro, en fazla tercih edilen döviz türleridir. Döviz yatırımı, değer artışı potansiyeli ve yüksek likidite sebebi ile hemen herkes tarafından tercih edilmektedir.

3. Yatırım Fonları:

Profesyonel portföy yöneticileri tarafından yönetilen fonlar, bünyesinde yer alan yatırım araçlarına göre risk ve getiri alternatifleri içeren çeşitlendirilmiş yatırım fırsatları sunar.

4. Borsa Yatırımları:

Hisse senetleri ve pay piyasaları, uzun vadeli yatırım yapmak isteyenler için tercih sebebidir. Kısa vadeli giriş çıkışlar ve spekülatif işlemlerden kaçınılmalıdır.

5. Tahviller ve Bonolar: Düşük riskli ve sabit getirili yatırım araçlarıdır, istikrarlı gelir elde etmek isteyenler için uygundur. Diğer yatırım araçlarına göre daha az riskli ancak düşük getirilidir.

6. Gayrimenkul

Yatırımları: Konut, ticari veya arsa gibi gayrimenkul yatırımları, uzun vadeli yatırım için tercih edilmekle birlikte enflasyonist koşullarda cazibesini

KÜRESEL VE YURTİÇİ EKONOMİ GÜNDEMİ, PIYASA KOŞULLARI, TOPLUMLARIN DEMOGRAFİK YAPISINDAKİ DEĞİŞİMLER, TEKNOLOJİK GELİŞMELER İLE FİNANSAL ENSTRÜMAN ÇEŞİTLİLİĞİNDEKİ ARTIŞ VE ENFLASYONİST ETKİ FİNANSAL OKURYAZARLIK KAVRAMININ ÖNEMİNİ ORTAYA ÇIKARMIŞTIR.

kaybetmektedir.

7. Kıymetli Madenler:

Gerek fiziki gerekse bankalar aracılığı ile, altın, gümüş gibi kıymetli madenlere yatırım aracı olarak tercih edilebilir.

8. Kripto Paralar: Dijital varlıklar olan kripto paralar, yüksek risk ve getiri potansiyeli sunar.

9. VİOP (Vadeli İşlemler ve Opsiyon Piyasası): Vadeli işlemler ve opsiyon piyasası, farklı finansal enstrümanlar ile gelecekteki fiyat değişimlerine yönelik işlemler yapma imkânı sunan bir yatırım aracı türüdür. Burada kıymetli madenler, hisse, döviz, emtia, enerji, yabancı endeksler gibi çok farklı türlerdeki varlıklar üzerine

özellikleri, avantajları ve dezavantajları ile risk ve getiri detayları hakkında araştırma yapılması önem taşımaktadır.

Türkiye'deki finansal okuryazarlık seviyesini artırmak hem bireysel mali başarıyı sağlayacak hem de dolaylı olarak ülkenin ekonomik istikrarını olumlu yönde etkileyecektir. Aynı zamanda tasarruf edenler ve yatırımcılar farklı finansal enstrümanları değerlendirme fırsatları yakalayacaklardır. Bu nedenle, finansal okuryazarlık düzeyini yükseltmek ve yatırım konusunda doğru, bilinçli ve verimli kararlar almak, finansal geleceğimizi daha parlak hale getirecektir.

sözleşme yapılabilir.

Ülkemizde yatırım yaparken, risk algısı ve iştahı, uzun vadeli mali planlar ve yatırım hedefleri dikkate alınmalıdır. Ayrıca, her türlü yatırım ürününün

62 yıllık birikim ve deneyim...

www.talpa.org

TALPA demek

Sosyal hizmetler

DEMEK

Dernek üyelerinin operasyon yaptığı havaalanı ve havalimanlarında, ekonomik koşullarla ve ticari kaygılardan uzak şekilde otopark hizmeti almasına yardımcı olmakta ayrıca yaptığı anlaşmalarla üyelerinin çeşitli mal ve hizmet satan kuruluşlardan indirimli yararlanmasını sağlamaktadır. Üyelerin bireysel olarak sözkonusu hizmeti alması halinde ödeyeceği rakamların çok altında ve bu amaçla yapılan giderleri karşılayacak şekilde ücret belirlenmektedir. Esasen otopark hizmeti 2003 yılına kadar Türk Hava Yolları tarafından uçuş personeline sağlanan bir imkan niteliğinde iken bu tarihte TALPA'ya devredilmiş ve o tarihten itibaren TALPA tarafından koordine ve organize edilmeye başlanmıştır. Bu nedenle, bir otopark alanının ticari gaye ile talep eden kişilere pazarlanması veya satılması sözkonusu olmayıp Türk Hava Yollarının uçuş personeline verdiği otopark hizmetinin TALPA tarafından devam ettirilmesinden ibarettir.

Bunun dışında her yıl düzenlenen 26 Nisan Pilotlar Günü etkinliklerinden de üyeler ücretsiz olarak istifade edebilmektedir.

+90 (212) 662 12 01

[talpa.tr](https://www.facebook.com/talpa.tr)

[talpa_org](https://twitter.com/talpa_org)

[talpa_org](https://www.instagram.com/talpa_org)

[talpaorg](https://www.youtube.com/talpaorg)

VARİS NEDİR?

Uzm. Dr. Amir AGHAYEV

Kalp Damar Cerrahisi
Bahçelievler
Medipol Hastanesi

Varis nasıl oluşur.

Toplardamarların görevi venöz kanı kalbe taşımaktır. Bu kalbin negatif basıncı, kasların kasılması sonucu damarlara bası yapması ve damarların içindeki belli mesafelerde kanın geri akımını engelleyen kapakçıkların yardımıyla mümkün olmaktadır. Damar içi kapakçıkların herhangi bir nedenden dolayı bozulması veya ayak kaslarının yeteri kadar çalışmaması (hareketsizlik, uzun süre ayakta durma veya saatlerce oturma topuklu ayakkabı giyme) venöz göllenmeye neden olarak damarların genişlemesine ayakta ödeme kramplara ağrıya

TOPLARDAMARLARIN GENİŞLEYEREK CİLT ÜZERİNDE BELİRGİN HALE GELMESİNE VARİS HASTALIĞI DENİR VE FARKLI HASTALARDA ÇEŞİTLİ SEMPTOMLARA, ŞİKÂyetLERE NEDEN OLUR. VARİS YILLAR İÇİNDE İLERLEYEN HASTALIK OLUP, DİĞER ADIYLA KRONİK VENÖZ YETMEZLİK OLARAK BİLİNİR.

neden olmaktadır. Toplardamar tıkanıklığı veya damar kapakçıklarının yetmezliği sonucu kanın kalbe doğru akımı

zorlaşır, kanın akım hızı yavaşlar ve geri kaçarak damarlarda basınç artışına kılcal damarların genişlemesine neden olur. Damar duvarından kanın sıvı kısmı üçüncü boşluk dediğimiz cilt altı dokulara kaçar, bu hem bacakta ve ayak bileğinde şişmelere neden olur hem de sinir uçlarını etkileyerek kramp, ağrı, sızlama, yanma ve kaşınma gibi semptomlara yol açar.

Varis kimlerde görülür, kimler varis riski taşır.

Varis hastalığı genetik yatkınlığı olan bireylerde görülmektedir. Bununla beraber hastalığın ilerlemesini tetikleyen risk faktörleri de vardır. Bu risk faktörleri nelerdir.

Uzun süre hareketsiz ayakta durma veya saatlerce oturma, topuklu ayakkabı, dar pantolon giyme, sıcak mevsimler obezite, kadın cinsiyet gebelik ve travmalar.

Ne gibi şikayetler olur?

Varis estetik kaygıyla beraber yaşam konforunu etkileyen sağlık problemidir ve klinik olarak 6 evresi vardır. Hastalık ihmal edilip ilerledikçe daha ciddi semptomlarla karşılaşmaktayız.

İlk evrelerde hastalar ağ şeklinde damarların cilt üzerinde görülmesi sonucu estetik kaygı şikayetiyle gelirler. İleri evrelerde ise estetik kaygıyla beraber bacak ağrısı, şişlik, kramp,

sızlama kaşıntı, ciltte kuruluk, renk değişikliği, iyileşmiş veya açık yaralar görülmektedir.

Varis tanısı nasıl konulur?

Her hastalıkta olduğu gibi varisin de önce tanısını kesinleştirmek gerekir. Aynı semptomlara neden olan hastalıklar ekarte edilmelidir. Özellikle ameliyat kararı aldığımız hastalarda tanı kesinleşmez ise işlem sonrası hastanın şikayetleri geçmez.

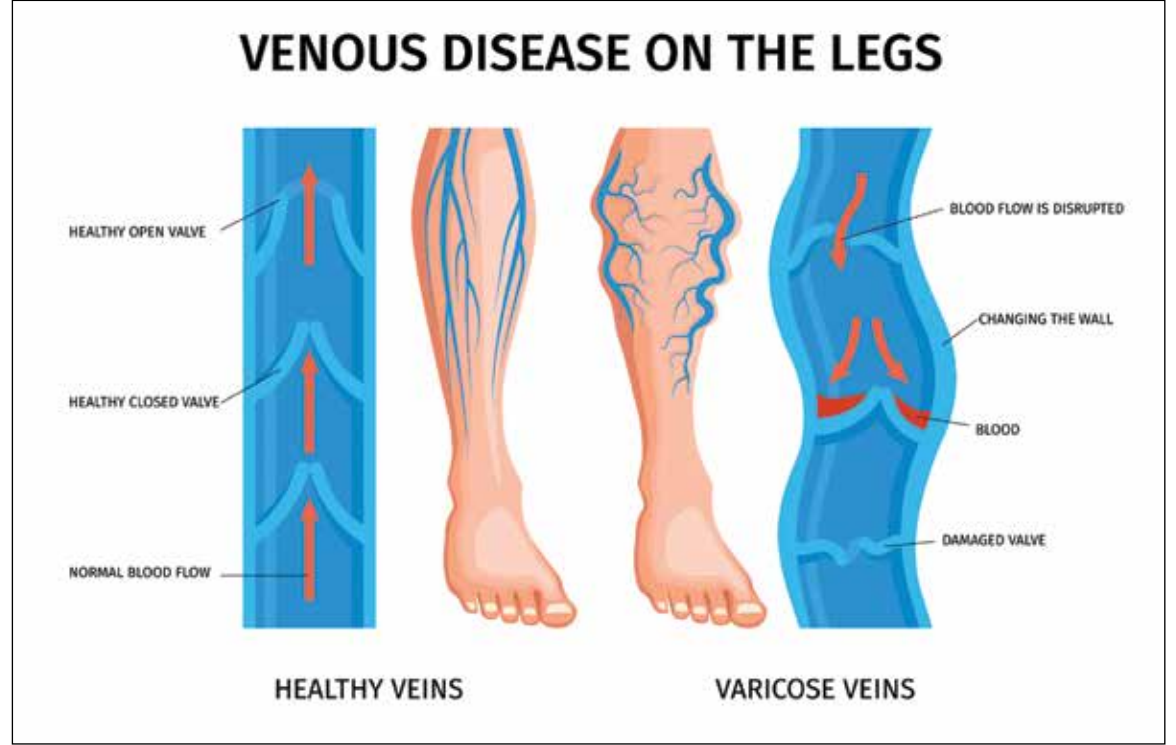
Önce hastanın şikayetlerini dinleriz; ağrı var mı? Varsa ağrının süresini, zamanını ve karakterini sorgularız. Anamnez sonrası hasta muayene edilir ve toplardamarların değerlendirilmesi açısından ultrasonla kontrol edilir. Sonuç olarak hastanın tanısı konulur ve tedavi şekli belirlenir.

Varis nasıl tedavi edilir?

Hastalığın ilk evrelerinde daha müphem şikayetler olur ve hastalar daha çok estetik kaygıyla başvurur. Ultrason sonucu damarda kaçak yok ise bu hastalara skleroterapi öneriyoruz. Başka adıyla köpük tedavisi denilen bu uygulamada ince iğnelerle kılcal damarlara yapıştıran ilaçlar uyguluyoruz.

Yeni başlayan bacak ağrısı, krampten, sızlama ve yanma gibi şikayetleri olan hastalarda ileri kaçak ve çap artışı yok ise komprezyon tedavisi dediğimiz varis çorabı ve venoprotektör ilaç tedavisine başlıyoruz.

Hastanın muayene ve ultrason sonucu ileri kaçak ve damar çaplarında artış var

ise bu hastalara radiofrekans tedavisi uyguluyoruz.

Radiofrekans (RFA) ağrısız, kan kaybı olmadan uygulanan varis tedavi yöntemidir. Ultrason eşliğinde bölgesel uyuşturma ile

saphen ven dediğimiz damara kateter yerleştirip o kateter içinden radiofrekans kateterini kasık hizasına kadar gönderip damarı tüm trase boyunca iptal ediyoruz.

Varis tedavisi olan hastalar nelere dikkat etmeli?

İşlem sonrası servis takibine alındıktan 4-5 saat sonra hastanın genel durumu değerlendirilip taburcu edilir.

Taburculuk sonrası 2 gün dinlendikten sonra hasta normal hayatına devam edebilir. İki hafta boyunca varis çorabı giymeli, ağırlık kaldırmamalı, uzun süre ayakta durma ve oturmamalı. Mümkünse her gün 45 dakika - 1 saat yürüyüş yapmalı.

TEDAVİ EDİLMEZSE NE GİBİ AĞIRLAŞMALAR OLUR

Öncelikle tedavi edilmeyen varisler ağrı ve kramplarla belirgin iş gücü kaybı ve hastanın yaşam kalitesini

etkilemektedir. İlerleyen evrelerde cilt kuruluğu hiperpigmentasyon dediğimiz renk değişikliği, kaşıntı, sızlama, yanma açık yaralar ve cilt incilmesi sonucu genişlemiş damarların basit travma sonrası bile açık ve cilt altı kanama olabilir. Açık kanamalarda yara üzerine baskı uygulayarak bir an önce hastaneye başvurmak gerekir. Aksi halde bu yaralar ciddi kan kaybına neden olabilir. Bunun dışında yüzeysel ve derin toplardamar tıkanıklığı olabilir. Damar tıkanıklığı, cilt üzerinde damar boyunca ağrı, kızarıklık görülen tromboflebit veya bacakta şişme, ağrı ve hareket kısıtlılığı yapan derin ven trombozu olarak görülebilir. Yüksek derin ven trombozunda nadir de olsa akciğer embolilerine ve ölüme yol açabilir. Ayakta yeni başlayan şişme ağrı ve hareket kısıtlılığı halinde hemen kalp ve damar cerrahına muayene olmak gerekir.

Hastaların merak ettiği sorular?

1. Bu damar iptal olduktan sonra kan kalbe nasıl gidiyor?
Varis operasyonu sonrası kan kalbe alternatif toplardamarlarla taşınır.
2. Varis tedavisi sonrası hastalık tekrarlar mı?
İşlem sonrası RFA ile yaktığımız damarın tekrar açılma riski %3-%5 arasındadır. Hasta ameliyattan

sonra önerilere uyduğu takdirde bu damardan dolayı tekrar bir şikayet olmaz.

3. Kalp ameliyatında bu damarların kullanıldığını duyduk, varis operasyonu olanlarda hangi damarlar kullanılır?

Koroner bypass ameliyatlarında saphen veni (variste yaktığımız damar)

greft olarak kullanılıyor ancak varisli damarlar duvar yapısı bozulmuş, balonlaşmış ve çapı genişlemiş işlevini yerine getiremeyen hastalıklı damarlar olduğundan kalp ameliyatlarında kullanılmaz.

Bunun yerine göğüs ve kol damarları kullanılır. Varis operasyon sınırına gelmiş damarların size faydasından ziyade zararı vardır. Bu sebepten varisli damarlardan kurtulmak gerekir.

62 yıllık birikim ve deneyim...

www.talpa.org

TALPA demek

Bireysel mesleki sorunların çözümü

DEMEK

Dernek, üyelerinin işverenleri ile yaşadığı sorunlarda, talep halinde savunma hazırlanması, süreçler hakkında bilgi verilmesi, gerektiğinde ihtarname-ihbarname gönderilmesinin tavsiye edilmesi, iş akdinin feshi durumunda fesih işlemlerinin değerlendirilmesi, dava açılacak koşulların varlığının belirlenmesi, leh ya da aleyhe davalarda dile getirilmesi gereken önemli unsurlar konusunda bilgilendirme yapılması ve bunlarla sınırlı olmamak üzere sair hukuki ve/veya idari işlemlerde, bünyesindeki uzmanlar aracılığıyla karşılıksız danışmanlık hizmeti vererek üyelerine destek olmakta; diğer taraftan da, müzakere ile uzlaşılacak uyuşmazlıklarda, muhatap kişi ve kurumlar nezdinde sorunun sulhen çözülebilmesini sağlamak üzere aktif rol üstlenmektedir.

+90 (212) 662 12 01

talpa.tr

talpa_org

talpa_org

talpaorg

SİVİL HAVACILIK SEKTÖRÜNDE YAPAY ZEKÂ ENTEGRASYONU: HUKUKİ ZORLUKLAR

Av. Sencer SEREN
Seren&Seren Avukatlık ve Danışmanlık

YAPAY ZEKÂ, BİLGİSAYAR SİSTEMLERİNE İNSAN ZEKASINI TAKLİT ETME YETENEĞİ KAZANDIRAN BİR TEKNOLOJİ OLUP DÜNYADA İLK OLARAK 1950'LERDE GELİŞTİRİLMEMEYE BAŞLANDI. BAŞLARDA ASKERİ VE MATEMATİKSEL HESAPLAMALARDA KULLANILAN YAPAY ZEKÂ ÜLKEMİZDE DE 1990'LI YILLARDA BAŞTA SAVUNMA VE GÜVENLİK OLMAK ÜZERE ÇEŞİTLİ SEKTÖRLERDE KULLANILDI.

Yapay zekâ uygulamaları, zaman içinde evrim geçirmiş ve teknolojinin ilerlemesiyle sağlık hizmetleri, finans ve bankacılık, perakende ve e-ticaret, üretim ve endüstri, enerji, eğitim, otomotiv, güvenlik ve havacılık gibi sektörler başta olmak üzere günümüzde hayatımızın hemen her alanında kullanılmaktadır.

Sivil Havacılık endüstrisindeki yapay zekâ uygulamaları geniş bir yelpazede yer alır ve çeşitli avantajları beraberinde

getirir. Uçak tasarımından başlayarak, üretim süreçlerine ve bakım operasyonlarına kadar, yapay zekanın etkisi her aşamada hissedilmektedir. Örneğin, uçakların aerodinamik tasarımında ve materyal seçiminde kullanılan algoritmalar, daha hafif ve yakıt verimli uçakların geliştirilmesine olanak tanımaktadır. Ayrıca, operasyonel süreçlerde optimize edilmiş çözümler sunarak hava trafik yönetimi ve uçuş

planlaması gibi alanlarda zaman ve yakıt tasarrufu sağlar, uçak bakım süreçlerini iyileştirir, güvenlik protokollerini artırır, öngörücü bakım analizleri ile potansiyel arızaların önceden tespiti ile uçakların daha güvenli hizmet vermesine olanak verir, havaalanı ve uçaklarda kullanılması yolcu deneyimini olumlu etkiler.

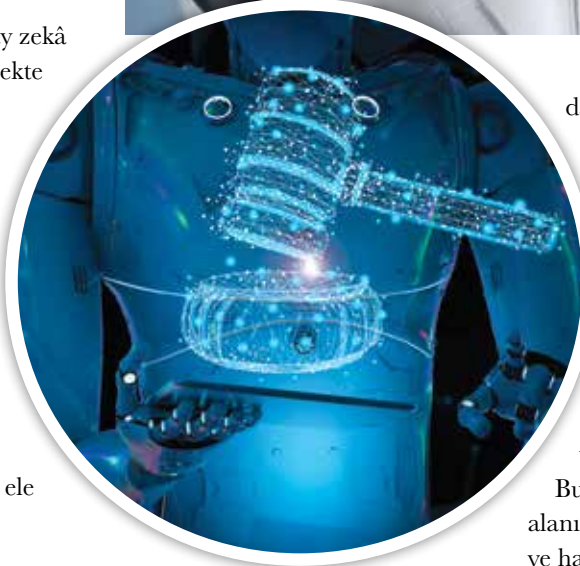
Havacılık endüstrisi, teknolojik ilerlemelerin ivmesiyle

HAVA HUKUKU, GENEL OLARAK HAVA SAHASIYLA BİRLİKTE SİVİL HAVACILIK, UÇAK KAZALARI, HAVA TAŞIMACILIĞI GİBİ DOĞRUDAN VEYA DOLAYLI OLARAK BU ALANI ETKİLEYEN KONULARI DÜZENLEYEN BİR HUKUK DALIDIR.

birlikte, işlemlerini optimize etmek, güvenliği artırmak ve genel performansını yükseltmek amacıyla yapay zekâ uygulamalarını benimsemekte hızla ilerlemektedir.

Yapay zekâ kullanımının uygulamada sağladığı faydalarının yanı sıra hukuk sisteminde yer açtığı bazı problemler ve belirsizlikler ortaya çıkmaktadır. Bu makale, havacılık sektöründe yapay zekâ teknik uygulamalarının yarattığı hukuki zorlukları ele almaktadır.

Yapay zekanın teknolojik ilerlemelerle birlikte hayatımıza birçok alanda dahil olması, hukuk sistemini de etkilemiştir. Yapay zekâ, hukuk sistemini temelde yeniden şekillendirmekte ve bu dönüşüm süresince adalet, şeffaflık ve gizlilik gibi temel hukuki

prensipleri koruma yükümlülüğü doğurmaktadır.

Hava hukuku, genel olarak hava sahasıyla birlikte sivil havacılık, uçak kazaları, hava taşımacılığı gibi doğrudan veya dolaylı olarak bu alanı etkileyen konuları düzenleyen bir hukuk

dalıdır. Türk Hukuku'nda bu alandaki düzenlemeler hem ulusal mevzuat hem de uluslararası anlaşmalar üzerine oturmaktadır.

2920 Sayılı Sivil Havacılık Kanunu, ülkemizde sivil havacılık faaliyetlerini düzenleyen temel yasal belgedir.

Bu Kanun, sivil havacılık alanındaki temel ilkeleri belirler ve havacılıkla ilgili faaliyetleri denetler. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (SHGM), bu Kanun'un uygulanmasından sorumlu ana kuruluştur ve sektördeki güvenlik ve standartları sağlamak amacıyla hareket etmektedir.

Netice itibarıyla havacılık sektöründe yapay zekâ

teknolojilerinin entegrasyonu, ülkemizin de üye olduğu Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) ve Türkiye Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (SHGM) tarafından belirlenen standartlar ve düzenlemeler ile belirlenmektedir.

HUKUKİ ZORLUKLAR

Yapay zekanın havacılık sektöründeki bu yaygın kullanımı, hukuki zorlukları da beraberinde getirmektedir. Özellikle, **güvenlik, veri gizliliği, etik ve hukuki sorumluluk alanlarında ortaya çıkan bu sorunlar dikkat çekmektedir.**

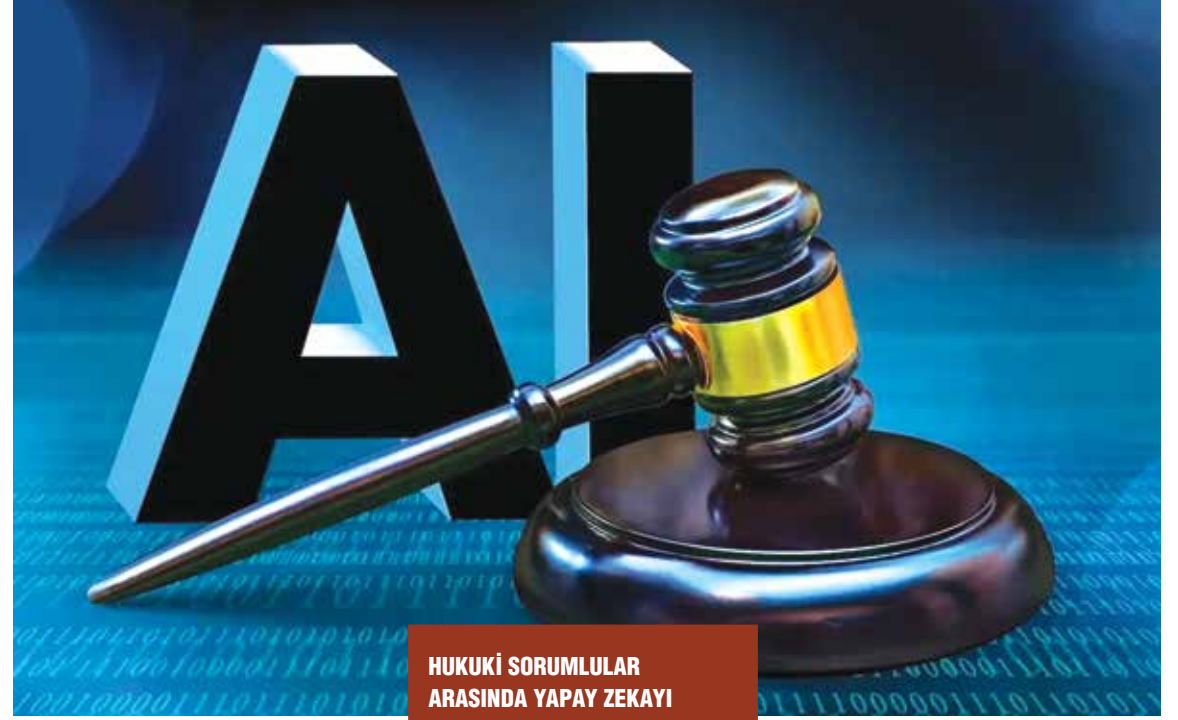
Yapay zekâ uygulamaları, büyük miktarda hassas verinin toplanması ve işlenmesini içerir. Bu durum, veri güvenliği

ile ilgili önemli soruları da beraberinde getirir. Havacılık sektöründe kullanılan yapay zekâ uygulamalarının, veri güvenliği standartlarına nasıl uygunluk göstermesi gerektiği ve veri ihlalleri durumunda ortaya çıkabilecek hukuki sorumluluklar ele alınmalıdır. Ayrıca, bu verilerin uluslararası paylaşımı da dikkate alınmalıdır. Yine daha önce bahsettiğimiz gibi bu verilerin sızdırılması durumunda hukuki sorumlunun ya da sorumluların tespiti büyük bir tartışmaya yol açacaktır.

Yapay zekâ sistemlerinin karar alma yeteneği, sorumluluk konusunda belirsizlik yaratabilir. Özellikle uçak kazaları veya güvenlik ihlalleri söz konusu olduğunda sorumlu kişilerin tespit edilmesi hususunda hukuki belirsizliklerin ortaya çıkması söz konusu olabilecektir.

Yapay zekânın havacılık sektöründeki etik yönleri, özellikle otonom uçuş sistemlerinin karar alma süreçleri bağlamında incelenmelidir. Algoritmik kararların etik olarak uyumlu olması ve bu kararların insan hayatına etkileri, sektördeki etik standartlar üzerine düşündürücüdür. Burada yapılacak tartışmalar arasında yine otonom sürüş sırasında kaçınılmaz olacak bir kazada en hafif insan zayıyatı mı yoksa maddi zayıyat mı olacağına dair vereceği kararlar açısından hukuki ve cezai sorunlar doğurmaktadır.

Havacılık sektöründeki yapay zekâ entegrasyonu, teknik ve hukuki zorlukları bir araya

HUKUKİ SORUMLULAR ARASINDA YAPAY ZEKAYI TASARLAYAN YA DA KODLAYAN KİŞİDEN BUNU DEVREYE SOKACAK KİŞİYE KADAR KİMLERİN SORUMLU OLDUĞU VE NE KADAR SORUMLU OLDUKLARI BÜYÜK BİR TARTIŞMA KONUSU OLACAKTIR.

getirerek, sektörün geleceğini şekillendirecek önemli bir alanı temsil etmektedir. Bu kapsamlı analiz, havacılık endüstrisinin yapay zekanın sunduğu potansiyeli anlamasına ve bu yeni teknolojiye uyum sağlamasına yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Teknik yeniliklerle birlikte etik ve hukuki standartların oluşturulması, havacılık sektörünün bu dönüşümü sürdürülebilir ve güvenli bir şekilde yönetmesine yardımcı olacaktır.

Havacılık sektöründeki yapay zekâ kullanımı, gelecekte daha da yaygınlaşacak gibi görünmektedir. Otonom uçuş sistemleri, uçuş simülasyonları ve hava trafiği yönetimi gibi teknolojik gelişmeler, sektördeki dönüşümü hızlandıracaktır. Ancak, bu yeni teknolojilerin

kontrolündeki bir uçağın ya da yer hizmetleri aracının kazaya karıştığı durumda hukuki sorumluluk kimde olacaktır?

Hukuki sorumlular arasında yapay zekâyı tasarlayan ya da kodlayan kişiden bunu devreye sokacak kişiye kadar kimlerin sorumlu olduğu ve ne kadar sorumlu oldukları büyük bir tartışma konusu olacaktır.

Yukarıda değindiğimiz hususlar, sivil havacılık alanında yapay zekâ kullanımında hukuki olarak dikkat edilmesi gereken konuları temsil etmektedir. Gelişen teknolojiye uyum sağlamak için bu alandaki hukuki düzenlemelerin ve standartlarının sürekli güncellenmesi ve yasal düzenlemelerin uyumlu hale getirilmesi çok önemlidir. ▢

mevcut hukuki çerçevelere uyumu, ciddi bir endişe kaynağıdır. Özellikle, otonom uçuş sistemlerinin etkili bir şekilde düzenlenmesi ve bu sistemlerin sorumluluk sorunları ele alınmalıdır.

Örnek verecek olursak; herhangi bir kaza durumunda yapay zekâ

www.talpa.org

62 yıllık birikim ve deneyim...

TALPA demek
Mesleki sorunların çözümü

DEMEK

Dernek herhangi bir şikayete ve talebe bağlı olmaksızın, mesleğin kuralları ile bağdaşmayan, uçuş emniyetini olumsuz yönde etkileyen veya kazanılmış hakları geriletken düzenleme veya uygulamalar konusunda doğrudan harekete geçebilmekte ve muhataplarına mesleğin tek sivil toplum kuruluşu olarak çekince ve itirazlarını ileterek gerekli düzeltici işlemlerin yapılmasını istemektedir. Bunun dışında operasyon sırasında tespit edilen eksiklik ve aksaklıkların giderilmesi konularında da resmi kurumlara bilgi akışını sağlayarak hava trafiğinin en emniyetli biçimde icra edilmesi için katkı sunmaktadır.

+90 (212) 662 12 01

talpa.tr

[talpa_org](https://twitter.com/talpa_org)

[talpa_org](https://www.instagram.com/talpa_org)

[talpaorg](https://www.youtube.com/talpaorg)

Hem donanımı, hem de pozitif enerjisiyle sunumlarını vurgulayan Gökay Kalaycıoğlu azim ve başarı serüvenine dair derin ifadelerinden dolayı sohbeti benim için epey değerli kıldı. Keyifli çekim günümüze ait görseller eşliğinde sohbetimize sizler de katılın...

GÖKAY KALAYCIOĞLU

Dilay SEÇKİN

dilayseckin9@gmail.com
@dilaysjoker

Sohbete hayatınızın 'sıfır kilometresinden' başlasak çocukluğunuza ait neler anlatırsınız?

Çok erken büyüdüm. Ajitasyon yapmayı sevmem ama çok küçük yaşta anne ve babası ayrılan, anneanne ve dedenin büyüttüğü bir çocuk oldum. Annemlerle beraberdim ama hayata devam etmek için annem sıfır kilometre bir kariyer planlaması ile çalışma hayatına

atıldı. Haliyle anne sevgisi ve ilgisi nispeten azdı. Anneannem benim annem, annem ise ablam pozisyonundaydı. Ev kadını olan annem boşanma sürecinden sonra THY'nın kabin ekibinde görev olarak çalışmaya başladı. Ciddi bir makas oldu; onun hayatı için de, benim için de... Uçucu personel çocuğu olmanın artıları da oldu, eksileri de... Bu süre zarfında anneannemin hastalanması ve hayatıma hastane kokusu denen şeyin girmesi... Kolay bir çocukluk geçirmedim. Hayat beni çok çabuk büyüttü. Ama mutlu muydum? Evet yine de, her şeye rağmen mutluydum...

**Marmara Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler**

**Fakültesi Ekonometri
Bölümü mezununuzuz.
Okuldan mezun olduktan
sonra medyada kendinize
nasıl bir yol çizdiniz?**

Medya ve televizyonculuk benim çocukluk hayalimdi. Tanınır ve bilinir biri olacağımı ve o televizyonda kendimi göreceğimi biliyordum ve hissediyordum. Hislerim güçlüdür. Ben medya istedikçe, aldığım eğitim beni medyadan uzak tutmaya gayret etti. İletişim Fakültesi için sosyal bilgiler okumalıydım. Çalışkan bir çocuktum diye beni fen/matematikçi yaptılar. Ekonometri Bölümü'ne ağılaya ağılaya gittim. Ne söylendiye yaptım. Görev adamıydım. Meğer hayat beni medyaya

kısa yoldan hazırlıyormuş. Aldığım ekonomi eğitimi, fakülteden mezun olduktan tam bir ay sonra beni yeni açılan bir haber kanalında 'Ekonomi Spikeri' yaptı. Kara kaşım, kara gözüm için değildi verilen karar... Yapılan müracaatlarda o parametrelere, ekonomiye dair verilere vâkıf olan, konjonktürde okuyabilen tek bendim çünkü... Ben hayıflanırken, hayat beni hayalime hazırlıyormuş. Öyle koca koca torpillerim, abilerim, ablalarım olmadı benim hiç... Ne yaptysam kendim yaptım!

Çok başarılı bir haber spikeriydiniz. Bu şimdiki kariyerinizin bir alt yapısı mıydı? Neden magazin

programcılığını tercih ettiniz?

Özetle, çok bunaldım... Haber anlayışı günümüzde çok değişti... Eskiden yüzümüzde tebessüm oluşturan haberler olurdu. Tartışmalar, tartışma gibiydi... İki zıt fikir hatta fikirler havada uçuşurdu... Her şey değişti... Zaman içinde haber masasındaki duruşum ve ekran bilinirliği beni başka bir boyuta hazırladı. Zor bir karardı. 'Rating Efendi' benden yana olacak mı ? Haber sunmak başka bir ekran duruşu, prestij yayınıdır... Rating karşılığı bazen bazı kanallarda dikkate dahi alınmaz hatta o yarışa girmezler bile... Ama programcılık bambaşka... Üç-beş bölümde akıbetin belli olur... Riskti... UçanKuş Tv'nin atılım sürecinde bir sürü transfer yapıyordu. Bana da teklif geldi... Yine haber... Can Tanrıyar sabah kuşağını bana teslim etti ! Üç ay sonra baktı ki rating güzel ve yüksek, bir telefon geldi kendisinden ve dedi ki; "Rating şahane ! Hiç bıdı bıdı yapma. Prime Time'a geçiyorsun. Yeni programın 'Canlı Masa' hayırlı olsun!" dedi ve kapattı telefonu. Kendimi bir anda o meşhur magazin masasında buldum.

360 TV'de hafta sonları moderatörlüğünü yaptığınız 'Gökay Kalaycıoğlu ile 360 Derece' adlı çok keyifli bir programınız var. Konularınızı ve konuklarınızı gündeme göre mi belirliyorsunuz?

Teşekkür ederim. Hiçbir zaman salt haber okuyan ya

da ekrana çıkıp sunan adam olmadım. Hep işin içinde oldum. Her şeye karışırım. Konuklarda da çok titizim. Hele ikili kombinlerde... Biliyorsun aynı koltukta iki, bazen üç kişi karşıma geliyor. Hikayesi var mı ? Kim kimin yanına yakışır... O yaşımı almış, yanına bu güzel durur... O kadın, bu erkek olsun... O şarkı söylüyor, diğeri söylemiyor olsun... Ama hikayesi olsun ! En önemli kriter o... Daha doğrusu herkesin bir hikayesi var da, bana açacak mı yüreğini... Biraz yüreğimin dikine giderim konuk seçerken.

TV dünyasına girip kısa süre sonra kaybolanlar var. Genel izleyici profili desteklemezse kalıcı olamıyorlar gibi... Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Çalışkansa, tutkuluysan ve gerçeksen kaybolmazsın. Ben ekranı, televizyonu gençlik şımarıklığı olarak görmedim. 40 yaşında bir adamım ve ev geçindiriyorum. Bu yola baş koydum. Kaybetme lüksüm yok. O hırsla ve bilinçle başlarsan yenilmezsin. Tabi bir de elle tutulmayan, gözle görülmeyen, tarifi zor bir 'ekran enerjisi' denen durum var. Sanırım ona yeteri miktarda sahibim. 80 yaşına kadar ekrandayım, bilmelisiniz :)

Gündeme dair sizi en çok ne rahatsız ediyor ?

Gündem karardı. Az evvel de söylediğim gibi, haber içerik rengi bile çok değişti. Nefes alamıyorum gündemi seyrederken. Yengeç burcuyum

ve ziyadesiyle hassasım. İnsanlar çok kötü ! Bu dünyada iyiler ve kötüler var. Net ! Kötüler cozmaya başladı... Kadınlar ağlıyor, çocuklar ağlıyor, hayvanlar dile gelse kim bilir neler söyleyecek... Ama bir gerçek var ! En azılı katil bile, masum doğuyor... Hayat öyle fenalaştı ki... İnsanlar hayat yolculuğuna nereden başlıyor ve nereye evriliyor...

Özel sunumlarda sizi sürekli Master of Ceremony olarak görmeye de çok alıştık, nasıl gidiyor sunumlar?

Bayılıyorum özel sahne sunumlarına... Çünkü anlık reaksiyon alıyorsunuz. Televizyonculuk başka, stüdyo ortamındasın. Bir show armağan ediyorsun. Seyircinin seninle o etkileşimi yakalayıp yakalayamadığını ancak ertesi gün karnende görüyorsun... Ama sahnede, Master of Ceremony olduğunda anlık reaksiyon alıyorsun. Canlı canlı herkes karşında. Selam veriyorsun, alkış alıyorsun. Espri yapıyorsun, gülüyorlar. Soruyorsun, cevap veriyorlar. Anlatıyorsun, dinliyorlar. Salonunda paylaşılan o duygu geçişi çok özel ve kıymetli. Her sosyoekonomik düzeyde, her sektörde, her bölgede ve iş dalında insanların en titizlendikleri, önemsedikleri anda direksiyonundasın. Mühim sorumluluk...

Aynı zamanda Dialog Anlatım İletişim’de eğitmenisiniz. Çalışmalarınızdan biraz bahseder misiniz ?

Eğitimsel vasfı çok kıymetli. Bir işte ustalaşmak için 10 bin saat kuralı vardır bilirsiniz. Allah nasip etti, sunmakta ustayım... 10 bin saati çoktan aştığım mesleğim için 18. yılımda bunu söylemek sanırım ego olarak okunmaz. Ve bana ‘hocam’ diye hitap eden yüzlerce öğrencim oldu. Ekranaya kazandırdıklarım... Hayallerine giden yolda kılavuzluk ettiğim... Çok kıymetli bir yeti... Dialog Ailesine; rahmetli Can Gürzap’a ve de Arsen Gürzap’a minnettarım. Öğrencileriydim. Önce bana işimi öğrettiler... Ustalaşmamı beklediler. Sonra da beni eğitmenleri arasına aldılar. Bu çok kıymetli bir şey.

Çok yoğun çalışıyorsunuz, kendinizi nasıl dinlendiriyorsunuz? Tamamen kendinize ayırdığınız bir gün nasıl geçer?

Kendime ayırdığım bir günün denk gelmesi çok zor... İnan gerçekten bazı haftalar Gökay’ı pas geçiyorum. Ailemi ihmal ettiğim çok oluyor. Tüm yatırımım ve çabam ‘Gökay KALAYCIOĞLU’ markasını daha ileriye taşımak için. Kâh sahne sunumları tarafından, kâh dijitaldeki programım açısından, bir yanda 360 TV tarafından ve bir yandan da eğitmenlik yanımdan... İhmal edemem... Benim hap diye attığımı, vitamin diye yutmaya hazır en az on tane düşman sayabilirim. Meydanı boş bırakmam... Olur da kendime bir gün ayırırsam, tiyatro seyretmeye bayılıyorum... Uzun yürüyüşler yapmak,

arkadaşlarımla kontrolsüz kakhaha attığım sohbetler vazgeçilmezim. Bir de alışveriş yapmak tam bir zaaf ve dinlenme metodu benim için... Aldıkça mutlu oluyorum, ha bir de ben ödemiş olsam çok iyi olacak ama :)

Sporla aranız nasıl ?

Düzenli spor yapamıyorum. Benim her gece tek bir ritüelim var. O da uzun yürüyüşler. En az bir saat, bazen iki... Gece yarısı... Güvenlikli bir sitede oturuyorum ve site içinde şahane bir peyzajım var. Yürümek benim için terapi. Yürürken gülerim, ağlarım, kendi kendime konuşurum,

dertleşirim, ayrılırım, barışırım ve çok güzel kararlar alırım.

Nasıl giyinmekten hoşlanırsınız, trendleri takip eder misiniz ?

Etmez miyim, aşk olsun :) Alışveriş başlı başına bir tutku benim için... Dünyaları verseler, hep bir eksikim akşam aklıma gelir. Yelpazem çok geniş... Sahnede klasik takım ya da smokinler... Ekranda spor, şık bir tarz... Günlük hayat içinde genelde spor tarzı tercih etmekle birlikte günüm nasıl başlıyorsa o ruh halinde giyinirim. Bir bakarsın çok şık ve özel bir tasarımla karşınızdayım, bir bakarsınız

eşofman takımla... Ekranda ve sahnede işin hakkını yeterince veriyorum, ciddi özeniyorum ve şıklık için emek harcıyorum. Günlük hayatta ise tarzımı belirlerken benim ne hissettiğim önemli... O kadar da hakkım olsun :)

Biri; ‘mutlu musun?’ diye sorduğu an, insanın içine birkaç saniye bir şüphe düşüyor, eksikleri gözden geçiriyor... Ben size şu an ‘mutlu musunuz?’ diye sorsam...

Durur düşünürüm. Bir anda ‘evet mutluyum’ diyemem... Evet sahip olduklarıma şükürler olsun. Sağlığım yerinde, annem yanımda... Arkadaşlarım, dostlarım... Herkese nasip olmayacak bir iş... Tanımadığım pek çok ailenin evinde yerim var. Ama eksikim galiba... Çok bedel ödedim. Bunlar güzel ama, bugünleri görmek için Gökay çok yoruldu ve yıprandı... Annesi eksikti, çalıştı... Sağlığını nispeten yitirdi. Anneanesi gitti, eksik kaldı... Babasız büyüdü, eksikti... Gücü, kudreti hazır nazır elinde değildi, tırnaklarıyla kanaya kanaya yükseldi... Kolay bir hayat yaşamadım. Mutlu muyum bilmem ! Sadece gururluyum...

‘İşte yaşamak bu!’ dediğiniz an’larda genellikle nerede ve ne yapıyor olursunuz?

Neresi diye sorma, söylemem:) Bir sahil kasabası düşün... Bir yan deniz, bir yer dere... Mavi ile yeşil iç içe... Sırtında koca koca dağlar...

Salaş ve sakin bir bungalov... İşte orada olmak, iki-üç gün kaçmak bana muhteşem geliyor... Bazen balık tutarım, bazen okurum, bazen sadece kendimi dinlerim... Kendi başıma olmayı çok seviyorum.

Öz eleştiri yapar mısınız, kendinizi en çok hangi konularda eleştirirsiniz?

Tam bir kontrol delisiyim ve çok sabırsızım. Takıntılıyım. Kafaya koyduğum şey olacak. Bu beni çok yıpratıyor. Törpülemeye gayretim çok ama... Olgunlaştığımı hissediyorum. Eskiden bağcıyı çok döverdim, üzümün tadına alıştım artık... Bağcıyı da rahat bıraktım.

Aşkını nasıl anlatırsınız?

Eksikim dedim ya... Eksik olduğum noktalardan bir diğer nokta da bu... Aşk emek ister ! Ben bu kadar kendime dönük yaşarken, aileme dahi vakit ayıramazken kime nasıl emek vereyim ? Kimin bana gösterdiği emeği fark edip karşılık vereyim... Bir dönemler iyi bir aşkıtm... Herkesin hesabı başka artık... Millet aşkı birbirlerini kullanmaya yarayan bir araç olarak görüyor. Bende de kullanılacak göz yok !

Hayat felsefenizi nasıl başlıklar oluşturur?

Çok iyi bir dostumdur. Ama düşmanlıkta da hatırı sayılırim.

Yalana ve aptal yerine konulmaya tahammülüm yok. Kırmızı çizgim... Sevgi görecelidir, saygı esastır. İntikam almayı sevmem ama

ödeşmek adettendir diyenlerdenim. Özetle bana nasıl bakılır, davranılır ve yaklaşılırsa misliyle karşılık alınır. Adam olsunlar, tek istediğim bu. Çünkü ben güzel bir adamım! Ha aksi mi? Ok! Ona da varım... :)

Kariyer planlamanızda bir sonraki adımınızı sorsam; yakın gelecekle ilgili neler var planlarınızda?

Şu anın tadını çıkarıyorum. 'Haberler.com'da devam eden aykırı sorulardan oluşan programım çok güzel gidiyor. 360 TV'deki format da çok beğenildi. Bir süre bu ikili kombinasyonla devam edeceğim. Tadını çıkara çıkara... Eğitimliğim ve sahne sunumlarım da cabası... Bu senenin gündemi şan eğitimi almaya başlayacak olmam... Bir müzikal teklifi aldım. Çok da heyecanlıyım. Öte yandan kendi programımda canlı performans yapan sanatçı dostlarıma zaman zaman eşlik etmek istiyorum. 📌

COVID-19 Safety Bulletins

62 yıllık birikim ve deneyim...

TALPA demek Bilgilendirmek DEMEK

www.talpa.org

DerneĐin 3 ayda bir yayınlanan kurumsal yayını Kokpitten Bakış'ın yanısıra web sitesinde de mesleğimizle ilgili gelişmelere yer verilmekte, deĐiŐen kurallar ve uygulamalar konusunda dÜzenli bilgi akıŐı sağlanmakta, derneğin faaliyetleri konusunda üyelerimiz bilgilendirilmektedir. Ayrıca, mesleği ilgilendiren konularda üyelerle toplantılar yapılarak karşılıklı görüş alıŐveriŐinde bulunmaktadır.

+90 (212) 662 12 01

MAHŞERİN DÖRT ATLISI VİYANA'DAN GEÇERKEN

Kamer AKŞAHİN
Rhapsody Teknoloji

1913 YILINDA VİYANA'DA BİR KAFEDE OLDUĞUNUZU VE YANINIZDAKİ MASADA TROÇKİ, STALİN, HİTLER VE TİTO'NUN SOHBET ETTİĞİNİ HAYAL EDİN. HEPİMİZİN İLK AKLINA GELEN, O MASADA BİR ANTLAŞMA KOŞULLARI KONUŞULDUĞU OLSA DA ONLAR SADECE KAHVE EŞLİĞİNDE BİR SOHBET İÇİN BİR ARADA OLABİLİRDİ. GERÇEKTEN BÖYLE BİR SAHNE YAŞANMIŞ MIYDI PEKİ? BU SORUNUN CEVABI "KISMEN EVET".

BUNDAN 110 yıl önce Viyana, bir süre sonra dünyaya yön verecek bu liderlere ev sahipliği yapmıştı. İki büyük savaş sonrasında acılar ve gözyaşları arasında filizlenen "-izm"lerin savunucuları 20. Yüzyılın hemen başlarında birbirlerine çok yakın mesafelerde yaşamışlardı.

1913 yılında sadece kendi ülkelerinde değil tüm dünyada siyasi yaşama, bilime ve sanata yön veren birçok kişi Viyana'da birbirleriyle neredeyse

komşuydular. Komşuluk sadece bu dörtlüyle sınırlı kalmamıştı. Aynı zamanda Sigmund Freud, Alfred Adler, Gustav Klimt ve Rotschildler'in de o yıllarda Viyana'da yaşadığını biliyoruz. Bu kişiler kendi alanlarında en üst seviyede kabul görmüş ve gelecek nesilleri etkilemiş öncü figürlerdi.

Dilerseniz 20. Yüzyıl'da tarihin akışını değiştiren Troçki, Stalin, Hitler ve Tito'nun masasına odaklanalım. Her biri farklı bir hikayeyle bu büyüleyici kente gelmişti ve bu kent her

birine farklı duygular yaşatmıştı. Bu yaşanmışlıkların izleri de yaşamları boyunca verdikleri kararlarda etkili olmuştu.

"Acaba 1913 yılında bu kişiler birbirleriyle tanışmışlar mıydı, hatta yüz yüze görüşmüşler miydi?" Charles Emmerson, 2013 yılında yayınladığı "1913: The World Before the Great War" (1913: 1. Dünya Savaşı Öncesi Dünya) adlı kitabında bu enteresan olasılıktan bahsediyor. Emmerson, araştırmasında Leon Troçki'nin buluşma

öyküsüne ulaşıyor.

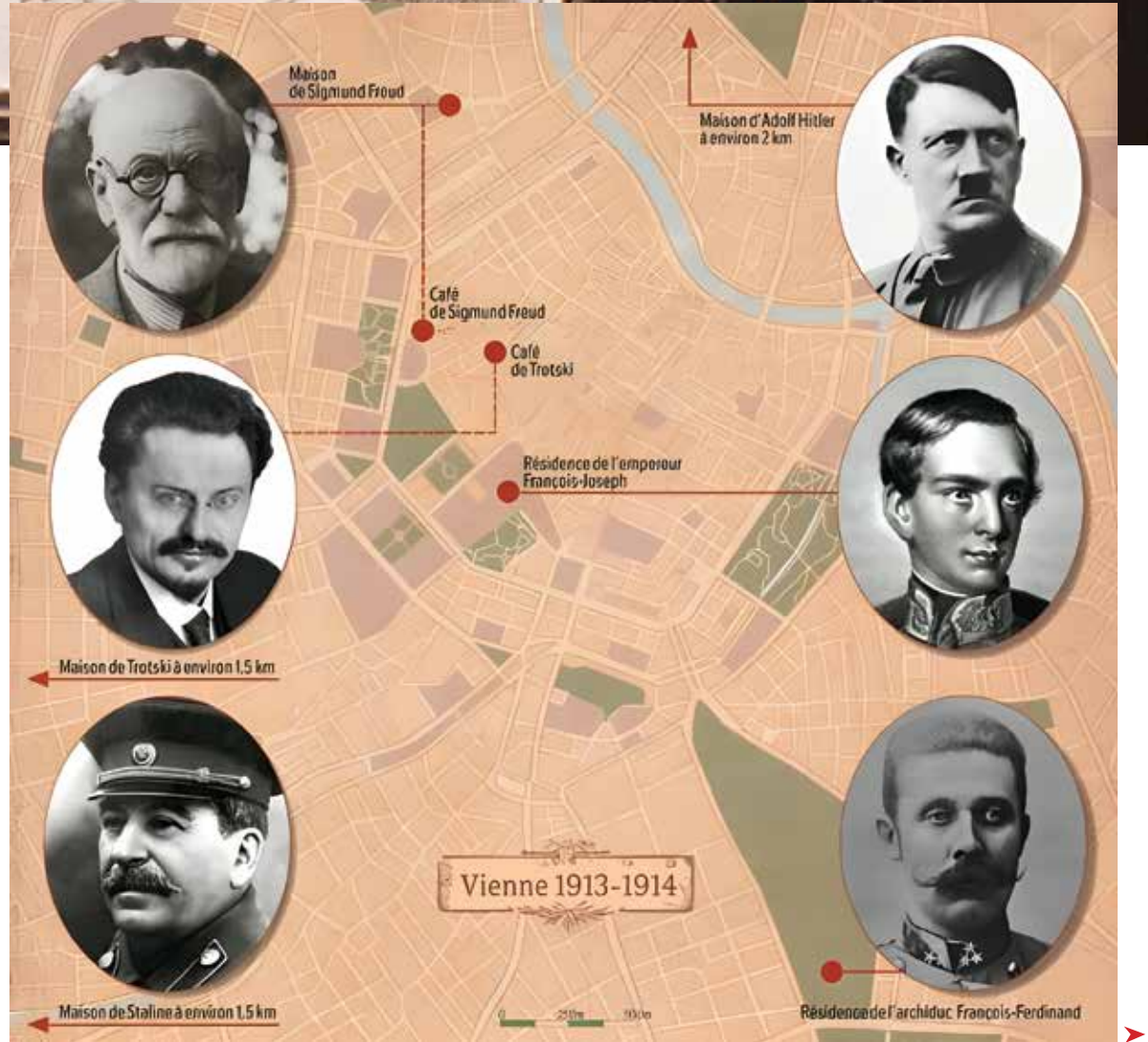
TROÇKİ ve STALİN BULUŞMASI

Troçki o tarihi buluşmayı bizlere şöyle aktarıyor: "Ocak 1913'te Stavros Papadopoulos adına kayıtlı pasaport taşıyan bir adam, Viyana'nın Kuzey Terminal istasyonunda Krakow treninden indi. Koyu tenliydi, kalın bir köylü bıyığı vardı ve çok basit bir tahta bavul taşıyordu. Kapı vurularak açıldığında tanımadığım adam içeri girdi. Krakow'dan

trenle gelen bu adam kısa boylu ve zayıftı. Teni grimsi kahverengiydi. Yüzünde taşıdığı çiçek hastalığı izleri gibi gözlerinde de dostluk izleri vardı”. Evet, Troçki yazısında dostluktan bahsetmişti. Ama şimdilik...

Aslında anlatılan kişinin gerçek adı Papadopoulos değildi. Kendisi İosif Vissarionovich Dzhugashvili (Yosif Visaryonoviç Çuğaşvili) olarak doğmuştu, arkadaşları tarafından Koba olarak bilinen ve sonrasında tüm dünya tarafından Stalin olarak anılan kişi olacaktı. İşte Troçki ve Stalin'in 1913'te Viyana'nın merkezinde buluşmaları bu şekilde olmuştu. 20. Yüzyıl henüz başlamış olmasına rağmen iki devrimcinin buluşması, kendi ülkelerinden bir süreliğine kaçma ve nefes alma amaçlıydı. Viyana bunun

için oldukça uygun bir şehirdi. İki milyon nüfusuyla ve 50'den fazla etnik grubun yaşadığı ve çekinmeden özgür fikirlerini ifade edebildikleri kozmopolit bir Orta Avrupa şehriydi.

SENDİKACI TİTO

Stalin ve Troçki birbirleriyle hasret giderirken, 20. Yüzyılı şekillendirecek ve daha sonra Yugoslavya'nın lideri Mareşal Tito olarak ün kazanacak olan Josip Broz Tito da Viyana'daydı. Bir süre önce Münih'te bir fabrikada çalışan Tito, kardeşiyle birlikte 1912 yılında Viyana'nın güneyinde bir kasaba olan Wiener Neustadt'taki Daimler otomobil fabrikasında çalışmaya başlamıştı. Fabrika fabrika gezerek kol gücüyle ekmeğini kazanan Tito, bir yandan da işçilerin sendika hareketlerine önderlik ediyordu. An itibariyle üç komünist Stalin, Troçki ve Tito adeta bir müknaftıyla çekilmişçesine aynı şehirde buluşmuş ve Viyana'nın kafelerinde sosyalleşiyorlardı. Aynı zaman diliminde, mahşerin bu üç atlısına komünist olmayan bir başka figür daha katılacaktı: Adolf Hitler.

SORUNLU ve AGRESİF ADOLF

Yalnız ve sorunlu bir mizaca sahip olan Adolf, annesinin ölümünden sonra geldiği Viyana'yı çok sevmemişti.

Meldemannstrasse, No: 27'de yer alan erkek yurdunda evsizler ve yaşlı insanlarla birlikte kalıyordu. Sınırlı harçlığını bir Yahudi kartpostalcının kartpostallarını boyayarak çıkarıyordu. Adolf'ün sosyallikten uzak bohem yaşam tarzı ile Viyana'nın kozmopolit ve çok uluslu karakteri uyuşmamıştı. Orta öğretim çizgisini aşamayan "hırslı ama derslerine çalışmayan" vasat öğrenciliğini sanatla aşmak istedi. Kendisini resim ve mimarlık konularında çok başarılı görse de Akademi'nin saygın hocaları onunla aynı görüşte değildi. İki kez denediği Viyana Güzel Sanatlar Akademisi'ne girme teşebbüsü başarısızlıkla sonuçlanmıştı. Akademi'ye kabul alamadığı için çok sinirlenmiş ve başarısız görülmeye tahammül edememişti. 24 yaşında yeniden

şekillenen karakteri ona buradan uzaklaşmasını söylemişti. Genç Adolf, Münih'e gitmek üzere küstüğü şehirden, Viyana'dan ayrılmaya karar vermişti. Şehre küsmüştü. Ama şimdilik...

Kafe kültürü, 1913 yılında Viyana'da üst seviyedeydi. Kafe buluşmaları, Zeitungshalter olarak adlandırılan ve sopasından tek elle tutularak okunan gazeteler ile günlük haberler üzerine yapılan eşsiz münazaralar şimdi olduğu gibi o zaman da Viyana entelektüel yaşamının ayrılmaz bir parçasıydı. Charles Emmerson'a göre, "Viyana entelektüel topluluğu aslında oldukça küçüktü, herkes birbirini tanıyordu, ki bu durum kültürel sınırların ötesinde fikir alışverişi sağlıyordu."

Troçki ve Hitler, evlerine sadece birkaç dakikalık yürüme

mesafesindeki Cafe Central'i sık sık ziyaret ediyorlardı. Buraya gelen müşterilerin tutkusu pastalar, kahveler, gazeteler, satranç ve her şeyden önce sohbetti.

Viyana'da kafeler önemliydi. Çünkü toplumun tüm katmanlarından insanlar kafelerde buluşurdu. Dolayısıyla disiplinler ve ilgi alanları arasında çapraz bir dölllenme vardı, aslında Batı düşüncesinde daha sonra çok katı hale gelecek olan fikir sınırları halen esnekti ve geçişkenliğini koruyordu. Çünkü ideoloji sınırlarını

birbirinden dikenli tellerle ayıracak olan ideologlar ve çizmeli siyasetçiler henüz bu kafelerde pastalarıyla birlikte kahvelerini yudumluyorlardı.

Ancak hiçbiri, hemen az ilerideki Belvedere Sarayı'nda yaşayan ve tahta geçmeyi sabırsızlıkla bekleyen bir Arşidük'ün ertesi yıl Saraybosna'da suikasta uğrayarak dünyanın kaderini değiştirecek bir savaş başlatacağını bilemiyordu. Evet, yıl 1913'tü ve Arşidük Franz Ferdinand da Viyana'daydı.

Mahşerin dört atlısı bunu nasıl bilemediyse, biz de Cafe Landtmann'da kahvesini yudumlayan Sigmund Freud'un "Bana gelselerdi ve çocukluklarına inseydik, dünya acı ve gozyaşı yerine bambaşka güzelliklerle tanışırdı" şeklinde düşünüp düşünmediğini hiçbir zaman bilemeyeceğiz. ▽

www.talpa.org

62 yıllık birikim ve deneyim...

TALPA demek

Dayanışma ve birlikte hareket etmek

DEMEK

Bir pilotun başlangıçta arayacağı temel unsur, aidiyet duygusu olup meslektaşları ile dayanışma halinde birlikte hareket etmek beklentisi ile derneğe üye olmaktadır. Dernek bu beklentiyi karşılamak üzere, üyeleri ile çeşitli iletişim vasıtalarını kullanarak irtibat halinde olmakta, toplu veya münferit taleplerin değerlendirilmesi, incelenmesi ve çözüm önerilerinin ilgili kuruluşlar ve işletmeler nezdinde takibini yapmaktadır.

+90 (212) 662 12 01

[talpa.tr](https://www.facebook.com/talpa.tr)

[talpa_org](https://twitter.com/talpa_org)

[talpa_org](https://www.instagram.com/talpa_org)

[talpaorg](https://www.linkedin.com/company/talpaorg)

[talpaorg](https://www.youtube.com/channel/UC...)

HOMEROS'A FISILDAYAN 'ÖLMEZ' AĞAÇ: ZEYTİN

DÜNYADAKİ İLK AĞAÇ OLARAK BİLİLEN ZEYTİN, İNSANLIK TARİHİNDE ÇOK ÖZEL VE KUTSAL BİR YERE SAHIPTİR. ZEYTİN, BEREKET, REFAH, BARIŞ, ADALET, AKIL, BİLGELİK, UZUN ÖMÜR, ZAFER, YENİDEN DOĞUŞ GİBİ İNSANLIK İÇİN ÖNEMLİ KAVRAMLARIN SEMBOLÜ OLMUŞTUR. SAĞLADIĞI SAYISIZ FAYDA VE GÜÇLÜ FİZİKSEL YAPISI İLE KUTSAL KİTAPLARDAN, MİTOLOJİLERE, EFSANELERDEN, SANAT ESERLERİNE BİR ÇOK YERDE ÖVGÜYLE YERİNİ ALMIŞTIR.

Zeytini bu kadar özel ve kutsal kılan çok yönlü kullanım alanı ile sunduğu faydalarıdır. Binlerce yıl çok önemli bir gıda ve ticaret maddesi olmuştur. Ağaçından meyvesine, yaprağından çekirdeğine her şeyi bir faydaya dönmüş; dini kutsamalarda, doğum, evlenme gibi törenlerde, aydınlanmada, birçok hastalığın tedavisinde, kozmetikte gibi bir çok değişik kullanım alanıyla insan yaşamında çok büyük rol oynamıştır.

Akdeniz coğrafyasının ve

kültürünün simgesi zeytinin anavatanının neresi olduğu ve ilk kez nerede ehlileştirildiğine dair bilimsel kesin bir bilgi ve görüş birliği bulunmamaktadır. Ancak ünlü botanikçi Pelletier'ye göre zeytinin atası yabani zeytin ağacı Oleaster diğer adı ile Delice'nin anavatanı Anadolu'dur. Bilimsel birçok literatüre göre de delicelerin ehlileştirilerek kültür bitkisine dönüştürülmesi ilk kez M.Ö. 4000 yıllarında Anadolu'da başlamış, buradan

Akdeniz kıyı şeridi boyunca yaygınlaştırılmıştır.

Mitolojik kaynaklar da zeytinin kökeni ve kutsallığı hakkında bilgiler sunar. Eski Mısırlılar, zeytinciliği Tanrıça İsis'in öğrettiğine; Yunanlılar ise zeytin ağacının Bilgelik Tanrıçası Athena'nın insanlığa bir hediyesi olduğuna inandılar. Roma İmparatorluğu'nda Sezar'ın başında zeytin ağaçlarından yapılmış taç, güç simgesiydi. Eski Yunan ve

Roma Uygarlıklarında kutsal bir aileden gelmiş olmanın işareti bir zeytin ağacının altında doğmuş olmaktı. Bunlar gibi bir çok efsanenin ortak noktası zeytin ağacının tanrısal ve kutsal bulunmasıydı. O kadar kutsal sayılmıştı ki zeytin tarımının sadece iyi ve dürüst insanlar tarafından yapılmasına izin verilmiş; ağaca zarar verenler ise ölümlerle cezalandırılmıştı.

Zeytin ağacını bu kadar değerli kılan en büyük özelliği

ağır ve zahmetli büyümesine karşın yaz kış gümüşü yeşil yapraklarını koruyarak yüzlerce yıl yaşayabilmektedir. Ortalama ömrü 300-400 yıl olmak ile birlikte 3 bin yaşında zeytin ağaçlarına da rastlanmıştır. Kök sistemi çok güçlü olan zeytin ağacı suya ulaşmak için köklerini

toprağın derinliklerine uzatır. Ana kökü sürekli yeni kökler vererek gövde ve dalları besler. Ömrünü tamamladığında ise gövdesi kurur ancak köklerinden yeşeren sürgünlerden yeni bir ağaç sürgünlenir. Bu nedenle "Ölmez Ağaç" olarak anılır. Romalılar ise sonsuz bir

yaşama gücüne sahip olduğuna inandıkları zeytin ağacına "Vivax Oliva" yani "Yedi Canlı Zeytin" adını vermişlerdir.

Homeros'a fısıldayan zeytin ağacının dediği gibi "siz gelmeden öncede buradaydım, siz gittikten sonra da burada olacağım"

ÖLMEZ AĞACIN DÖRT KUŞAKLIK SERÜVENİ CÖMERT ZEYTİNYAĞI

Ege ve Akdeniz Bölgesi'nin zengin kültürel dokusunu taşıyan Ayvalığa yolunuz düşerse, o sıcak ve mis kokulu zeytin ve zeytinyağı tadımlarını yapmayı sakın unutmayın ve bölgenin en seçkin üreticilerinden Cömert ailesinin mutlaka ziyaret edin...

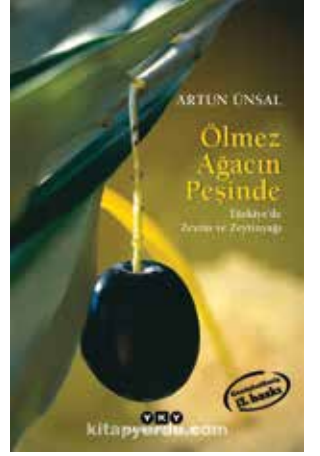
Aslen Midilli' nin Güle Köyü' nden olan Cömert ailesinin o tarihlerde zeytinlikleri ve Bekir Cömertoğulları (ZADE) adında zeytinyağı fabrikaları bulunmaktaydı. Mustafa Cömert, kardeşleri Ali, Yusuf, Mehmet, babalarıyla beraber çalışarak hayatlarını idame ettirmişlerdir. 1923 senesinde mübadele ile Ayvalık' a gelen Cömert ailesi burada da zeytin ve zeytinyağı üretimine devam etmiştir.

Bilindiği gibi, mübadele, Türkiye' de bulunan Yunan vatandaşlarının Yunanistan' a, Yunanistan' da bulunan Türklerin de Türkiye' ye göç etmeleri anlamındadır. Yunanistan' ın Midilli adasından gelen mübadillerin yeni

yerlerine yerleşmeleri ve uyum sağlaması haliyle kolay olmamıştır. Aile büyük zorluklarla mücadele

ederek ve zeytinlikler edinerek fabrikalarını kurmuşlardır. Yüz yıllık bir birikimle günümüze gelen IV. kuşak dedelerinin Midilli Adası' nda başlattığı Zeytinyağı üretimine, aynı bilgi, özen ve ahlakla yıllar öncesindeki gibi devam etmektedir. %100 doğal, saf zeytinyağının, bir kısmı Ayvalık bölgesindeki aile zeytinliklerimizden, bir kısmı da Ayvalık' ın köklü müstahsillerinin zeytinliklerinden elde edilmiş olup, özenle ve bekletilmeden doğal yöntemlerle sıkılan zeytinlerden üretilmeye devam ediyor.

ÖLMEZ AĞACIN PEŞİNDE TÜRKİYE'DE ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI

Zeytinin ve zeytinyağının öyküsü - antika çağlardan günümüze - hâlâ devam ediyor.

Artun Ünsal dini metinlerde kutsal kabul edilen ağacın, meyvasının ve yağının serüvenini yazdı; zeytinin anayurdu olan Akdeniz coğrafyası içinde önemli bir yer tutan Anadolu'daki büyük serüvenini. İlkçağlarda zeytinyağı elde edilmesinden günümüze zeytinyağı teknolojisine, ağacının tarımsal özelliklerinden bugünkü ekonomik hayat içindeki yerine kadar zeytinimizi ve zeytinyağımızı tüm yönleriyle kuşatan bu kitap, o altın sıvıya ilişkin bilgi dağarcığımızı alabildiğine genişletiyor.

Artun Ünsal
YAPI KREDİ YAYINLARI

Duygusallığı ve hassasiyetini müziğe olan tutkusuyla yansıtan Hilal'le gerçekleştirdiğimiz eğlenceli çekimimizin yanı sıra samimiyeti ve sevecenliği sayesinde sohbetimizden ben çok keyif aldım. Bu keyifli anları paylaşabiliriz...

Dilay SEÇKİN

dilayseckin9@gmail.com

@dilaysjoker

FERİDE HİLAL AKIN

Yıl sonuna doğru yaklaşırken, şu ana kadar nasıl bir yıl oldu senin için 2023?

2023 yılını Barış Manço'nun 'Kayaların Oğlu' şarkısını dinlediğimde çok merak etmiştim. Ülke ve Dünya genelindeki olaylar, adeta bir tarih arşivi niteliğindedi. Bu olaylar, içsel bir dönüşüm sürecine girmeme neden oldu. Özellikle, kendi iç dünyama dair derin bir yolculuğa çıkarak, sanatıma da ilham veren türlü bilgiyle buluştum. Yaptığım bu yolculuk, beni hem kişisel hem de sanatsal olarak derinden etkiledi. Öğrendiklerim ve deneyimlediklerim sayesinde, yaratıcı sürecimde benzersiz bir derinlik ve perspektif kazanmama yardımcı oldu. Bu yıl rüyadan uyanmamı sağladı...

Peki önümüzdeki yıl sana ne getirsin istersin?

Sağlıklı ve başarılı olarak daha fazla ülke görüp,

kültürleriyle ilham dolu hit şarkılar ürettiğim yıllar olsun...

Zaman zaman kaybettiğimiz motivasyonu yakalamak ve harekete geçmek için bir şeylerden ilham alıyoruz. Sana bu dönemlerde en iyi gelen ne oldu?

Kendime zaman ayırıyorum. Spor yapmaya, beslenme düzenime özen gösteriyorum ve frekansımı yükseltecek yazılar okuyorum ya da ailemle vakit geçiriyorum. Genelde annemle vakit geçirdiğimde şarkı yazmayı seviyorum, bana ilham oluyor...

Biraz eskilere gitsek nasıl başlıyor hikayen?

Ankara / Çankaya'da 1996 senesinin 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde doğdum. Uzun yıllar annem ve anneannem ile yaşadım. Zaten beni onlar büyüttü... Babam ile 7 yaşında tanıştım, 10 yaşına kadar hep beraberdik ama bu süreç çok uzun olmadı. Ve

bu durum da müziğime dair beni kamçılayan bir faktör oldu. Müzik kendimi bildiğim günden beri beni hayata sıkıca bağlayan bir ilahi. Hayatımı baştan yaratacak kadar kutsal bi yerde oldu. Ve ailem müzik ile olan bağımlı başlarda pek desteklemese de, 18 yaşında 7'den 70'e büyük kitlelere ulaşınca annem de ikna oldu :) Farklı bir mesleğimin olmasını istemezdim açıkçası. Müziğin kutsal olduğuna ve gücüne her zaman inandım. Ve bunu sanatımla da günden güne göstermek için her gün yeni ilhamlar keşfediyorum. Ve araştırmayı seven biri olarak müziğimi yakında başka formlarda sunmayı planlıyorum. Hem eğleneceğimiz hem de gerçeklerle yüzleşeceğimiz uyanışlar yaşayarak potansiyelimizi yukarı doğru çıkaracak bir müzik formu olacak bu.

Sahnelerle 17 yaşındayken tanışyorsun. Yolculuğundaki dönüm noktaların neler? Bu mesleği istediğini ilk ne zaman anladın?

Birçok dönüm noktası oldu açıkçası... 18 yaşındayken bir videonun viral olması ile hayatım değişti. Spotify'da tek şarkı ile 'Yılın En Çok Dinlenen Kadın Sanatçısı' olduğumda benim için yeni bir dönüm noktası daha eklenmişti. NYC Times Square'daki Billboard'da kendimi gördüğümde de bu dönümü tekrar hayatımın içinde hissettim. Müzik bana birçok yol açtı. Müzik sayesinde birçok kez dönüm

noktaları ile karşılaştım :)

Sosyal medyada 'Günah Benim' isimli parçanın cover'ı ile fenomen oldun ve kariyer yolculuğun başlamış oldu. O süreçten bahsedebilir misin?

Antalya'da sahne alıyordum. O süreçte çalıştığım mekan kapandı. İşsiz kaldım ve gücümün yetmediğini düşünüyordum. 'Acaba annem haklı mı, vaz mı geçmeliyim?' sorusuyla uyuduğum bir gecenin sabahı 'Günah Benim' ile taçlanmıştı... Hayatım. Resmen o an yaşadıklarımı anlatıyordu şarkı ve o şarkı sayesinde milyonlarca insana ulaşmıştım o sabah :) Tarifsiz... Ve birçok yapımcı mail göndermişti. O an başardım dediğimi hatırlıyorum, hayallerimde haklıydım, hislerimde haklıydım :)

Şimdilerde 'SUSMADI' adlı şarkınla fırtınalar estiriyorsun. Hikayesini anlatır mısın? Kimlerle çalıştın ve tepkilerden memnun musun?

Hikaye şöyle başladı; 2021'de bir ilişkim bitmek üzereydi ve 'son kez deneyelim' dediğimiz zaman stüdyoda çalışmam vardı, buluşup konuşacaktık. Bana biraz uyuyacağımı söyledi ve stüdyodan çıktığımda onu aramamı istedi. Ben de çalışmaya devam ettim ve bir saat sonra telefonum çaldı, görüntülü arıyordu :) Açtığımda; elinde telefonu, yanında arkadaşları ve tanımadığım kişiler vardı. Bir mekandan çıkıyorlar

ya da bir yere gidiyorlardı. Yanlışlıkla aramıştı. Zaten yalının ortaya çıkma huyu var ve beni aradığını farketdiğinde şoke oldu :) Yüzünü bir daha görmek istemediğimi anladım. Telefonu kapattım, defalarca aradı ve sonunda engelledim. Ama o esnada 'susmadı hiç telefonum, arayıp duruyor' dedim. Bir anda Sheyh Ree ilhamı almış bir şekilde; 'susmadı hiç telefonum arayıp durdun sen beni kaç kereeeeeee sen beni kaç kere cevabım yok sana' diyerek şarkıyı kaydetmeye başladı ve çok heyecanlanmıştım. O yaşadığım kötü duygudan anında ışık

hızıyla çıkarmıştı. Müziği bu yüzden seviyorum. Yaşadığım şeyleri dönüştürücü güce sahip. Ve o an yaşanan olay bir anda şarkıyı hızlıca bitirmemizi sağladı ama tabii 2023'e nasip oldu :)

Oyunculuk nasıl girdi hayatına?

'Yeni Gelin' dizisine jenerik müziği yapıyorduk. Stüdyoya gittim, dizinin yönetmeni ve senaristi Ersoy Güler ile orada tanıştım. 'Şirin' karakterinden bahsetti ve ilk oyunculuk teklifimi almış oldum. Show TV'de yayınlandı. Çok başarılı 3 sezon devirdik :) İnanılmaz

bir deneyimdi. ‘Şirin’ hayatıma çok şey kattı :) Hem ona hem de onu yazana minnettarım. Sonrasında farklı projelerle ilerledim. Netflix ve sinemalar için farklı projelerde oyunculuğa devam ettim ve bu saatten sonra da devam etmeyi hedefliyorum. İnanılmaz bir dünya, zor ama değer :)

Sektöre ilk girdiğin dönemde aklında nasıl bir başarı hayali vardı? Şimdi dönüp baktığında kendini bu hayalin neresinde görüyorsun?

Wowww! Bu soruyla beni sarstın. Çünkü sandığımdan çok farklı bir dünya ile karşılaştım. Ama ilk başta kesinlikle sınırlarım yoktu ve Türkiye’yi globalde temsil etmek hayaliyle başladım bu yolculuğa :) Tabi sektör buna bazen umutla baktırdı bazen de bunu olmayacak bir hayalmiş gibi lanse etti. Bunlar da arka tarafta dramatik dönüşümlere neden oldu. Şarkılarım birçok ülkede seviliyor ama yine de tam olarak ulaşmak istediğim yerde değilim. Ama eli kulağındadır :) Hâla inancım tam. Şu an hâla bu hayalimi İstanbul’da gerçekleştirebileceğime inanan çalışma arkadaşlarımla bunların planlarını yapıyorum:)

Şöhret, tanınırlık hayatında neleri değiştirdi?

Her şeyi :) Fikirlerimi, vizyonumu, ekonomik durumumu :)

Sosyal medyayı aktif kullanıyor musun? Takipçilerin en çok ne soruyor sana?

Kime göre aktif olduğu

konusu tartışılır :) Ama bu aralar daha aktif kullanıyorum. En çok sordukları soru beni hem güldürüyor hem mutlu ediyor hem de karaktere olan bağlılıklarından çaresiz hissettiriyor :) ‘Şirin, neden değiştin?’ diye soruyorlar, tabii ‘ben Feride Hilal’im’ demek inandırıcı gelmeyebiliyor. Gerçeklik algısı onun için ‘Şirin’ :)

Olumsuz yorumlara veya eleştirilere takılır mısın?

Ne niyetle söylediklerini gördüğüm için takılmıyorum. Yapıcı eleştiriler zaten bir dost niteliğinde, onlar benim kendimi görmem için önemli. Bazı insanlar içinde bulunduğu yetersizlik ve değersizlik duygularını böyle örtbas etmeye çalışıyorlar ama ‘bir insanın zikri ne ise, fikri odur’ derler ya o yüzden kendilerinde olanı görüyorsun sadece. ‘Bana ne hissettirdiler’ deyip, onların kökünü bulan insanlar zaten kötü bir yoruma tenezzül etmezler. Olumsuz yorumlar yapan veya linç girişimlerindeki insanlar kendilerini güçlü veya üstün hissetme istekleri, başkalarını eleştirme eğilimleri, anonimlik hisleri veya grup baskısı gibi nedenlerden dolayı olumsuz davranışlarda bulunabiliyorlar. Ayrıca, internetin sağladığı anonimlik, bazı insanların çevrimiçi platformlarda daha cesur veya sorumsuz davranmalarına yol açabiliyor. Ancak, herkesin bu tür davranışlarda bulunmadığını, olumlu ve yapıcı iletişimin de mümkün olduğunu hatırlamak mühim. Onlar daha çok ilgi alanımda :)

Konserinin ya da setinin olmadığı, kendine ayırdığın rahat bir gün nasıl geçer?

Sabah erkenden uyanmayı seviyorum, böyle günlerde yatakta vakit geçiriyorum sonra cilt bakımımı yapıyorum ya da öğretici bilgileri olan bir video açıp araştırma yapmayı çok seviyorum ve bu benim gizli hobim :) Egzersiz yaptığımda kendime ayırdığım en rahat gün olmuş oluyor diyebilirim :) O sorumluluğu yerine getirdiğimde dünyayı kurtarmışçasına

gururlanıyorum, 'aferin be kızım' diye kendimle konuşuyorum. İştahım çocukluğumdan beri her zaman kapalıydı ama sporla beraber fazlasıyla açıldı, en azından yarım saat de olsa evde kendim egzersiz programı yapıyorum. Ve bu kendime ayırdığım en önemli zaman dilimi oluyor. Hem bedenimi hem de zihnimi dengede tutmamı sağlıyor...

Çok fit ve güzelsin. Genetik kodlarının dışında özel bakım sırların var mı?
Teşekkür ederim :) Cilt

rutinime dikkat ediyorum :) Tonik ve vitamin serumları ile destekliyorum. Yorgun olsam bile makyajla uyumamaya dikkat ediyorum. Kendimi seviyorum, öz bakım her şeydir... Seni güzel görsün istiyorsan, ilk sen kendini güzel görmelisin. Her şeyinle... Günde iki öğünle besleniyorum, bu önceden genelde bir oluyordu ama dengeli bir beslenmeye ihtiyacım vardı çünkü iştahım yoktu. Sporu bu yüzden hayatıma aldım :) Ve yüze de çok faydası oldu. Suratım çok çabuk ödem toplasa da, 20 dakika süren bir spor bile o ödemi anında alıyor. Faydası büyük ve değerini bilen insanlarla olunca zaten güzelleşiyor insan :)

Peki, modayı takip eder misin ve tarzını nasıl tanımlarsın?

Çok yakından takip ediyorum hatta yakında sürprizlerim de var :) Fütüristik diyebilirim :)

Herkes aşkı kendine göre tanımlar, senin için aşkın tanımını sorsam...

Kendini bulma yolculuğunun bir parçası olarak tanımlayabilirim...

Yeni projelerin var mı?

Evet 8 Aralık'ta 'Seni Gidi Seni' şarkım yayınlandı. Daha sonra Ocak'ta yeni bir şarkım çıkıyor. Onun ismini şu an söylersem büyüğü kaçır ama çok beğeneceksiniz :)

Genç bir müzisyen olarak 10 yıl sonraki Feride Hilal Akın'a

bugünden söyleyeceğin bir tavsiye ve unutmamasını istediğin hayat dersi ne olabilir?

Tavsiye: Sürekli Öğren ve Geliş... 'Kendi sanatını yaratırken özgün olmaktan ve sıra dışı bir tarz geliştirmekten çekinme. Risk al, yenilikçi ol ve her zaman kendine özgü bir imza bırak. Yeni tarzlar keşfet, yeni enstrümanlar öğren ve müzikal becerilerini genişletmek için çaba göster. Her bir deneyim, seni daha iyi bir sanatçı yapacak.'

Unutulmaması Gereken Hayat Dersi: Sabır ve Sebat... Başarılı bir müzik kariyeri, sabır ve azim gerektirir. Zorluklarla karşılaşabilirsin, ancak asla pes etme. Her engel, sana daha güçlü olmayı öğretir. Azmin ve tutkunun önünde hiçbir engel duramaz. Tutkunu koru... 📌

Prodüksiyon ve Röportaj: Dilay Seçkin

**Fotoğraf:
Kaan Türker**

**Styling Direktör:
Olga Kalemci**

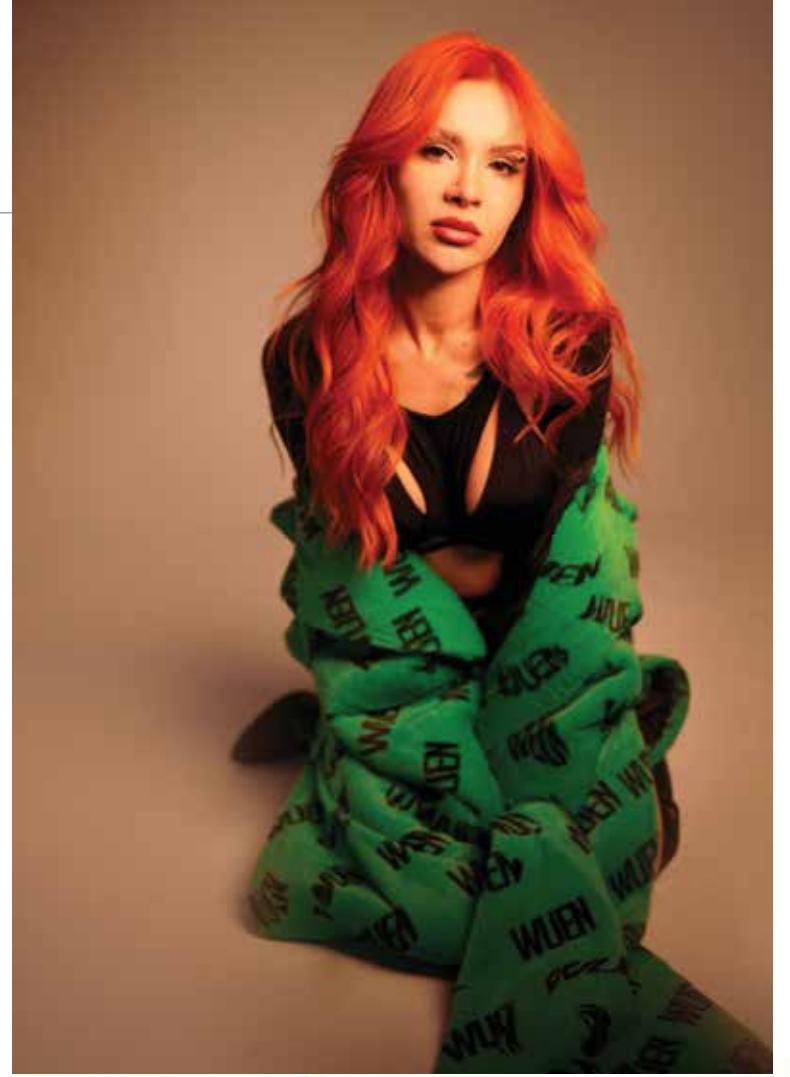
**Makyaj:
Gökhan Çiğeroğlu**

**Videographer:
Ünal Avcı**

**Saç:
Hasan Özalın**

**Styling:
Katerina**

**Menajerlik:
Sinerji Medya Mena**

KÜLTÜR MİRASININ

10

YILDIZI

TANITIM ÇALIŞMALARI KAPSAMINDA 2020 YILINDA 'KÜLTÜRPORTALI' WEB SAYFASI OLUŞTURAN KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, 'TÜRKİYE'DE GÖRÜLEBİLECEK 10 EŞSİZ ARKEOLOJİK ESER' LİSTESİ HAZIRLADI. "KENDİNİ ANTİK ÇAĞLARDA HİSSEDECEĞİN BENZERSİZ BİR DENEYİME ADIM AT" DENİLEREK YAYINLANAN LİSTEDE, ESERLER SIRASIYLA ŞÖYLE YER ALDI.

Göbeklitepe T Formlu Taşlar (Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi)

Özel figürlerin olduğu dikili taşlar ortalama 4-6 metre yükseklik ile 10-14 ton ağırlığındadır. Bu dikili taşlar, Göbeklitepe Örenyeri'nin yaklaşık 500 metre kuzeyinde bulunan taş ocağından T formu verilerek yekpare bir biçimde yontularak tapınak alanına getirilmiştir. Dikili

taşların üzerindeki betimlemeler zengin bir iç dünya, detaylı bir matematiksel bir hesap ve gelişmiş bir tekniğin sonucudur.

Celsus Kütüphanesi (İzmir Efes Örenyeri)

Efes'in en gösterişli yapılarından birisi olan Celsus Kütüphanesi, Konsül Gaius Julius Aquila tarafından babası Asya Genel Valisi Celcus Polamaeanus adına MS 117

**Göbeklitepe T Formlu Taşlar
(Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi)**

**Afrodit Tapınağı
(Aydın Afrodissias Örenyeri)**

yılında bir anıt mezar olarak yaptırılmıştır.

Afrodit Tapınağı (Aydın Afrodissias Örenyeri)

Tapınağın ilk yapımı Arkaik devirde gerçekleştirilmiştir. MS 500 civarında kiliseye dönüştürülmüştür. Bu dönüşüm,

aynı zamanda muazzam bir mühendislik girişimidir. Tam anlamıyla ters yüz edilen tapınağın içi dışına çıkarılmıştır.

Arsuz Stelleri (Hatay Arkeoloji Müzesi)

Yaklaşık olarak 2.2 metre yüksekliğinde ve 0.5 metre

genişliğinde olan stellerin ön yüzlerinde kanatlı bir güneş kursunun altında muhtemelen kralı temsil eden bir erkek figürün elini tutmuş bir şekilde Fırtına Tanrısı resmedilmiştir.

Antoninler Çeşmesi (Burdur Sagalassos Örenyeri)

Roma İmparatorlarından Marcus Aurelius döneminde yapılmıştır. Görkemli çeşmenin yapımında yedi farklı renkli taş kullanılmıştır. Tek katlı çeşme 28 metre uzunluğunda ve yaklaşık 9 metre yüksekliğindedir.

Büyük Artemis Heykeli (İzmir Efes Müzesi)

Heykel Efes’li Artemis’in tüm özelliklerini taşır. Tanrıçanın elbisesi, dikkörtgenimsi bölmelere yerleştirilmiş Efes’in simgesi olan arı ile aslan, koç, geyik, grifon ve rozet kabartmalarıyla süslenmiştir. Bu bezemeler tanrıçanın hayvanlar

**Büyük Artemis Heykeli
(İzmir Efes Müzesi)**

**Arsuz Stelleri
(Hatay Arkeoloji Müzesi)**

**Orfeus Mozaigi
(Şanlıurfa Haleplibahçe
Mozaik Müzesi)**

üzerindeki hâkimiyetinin göstergesidir.

**Orfeus Mozaïği
(Şanhurfa
Haleplibahçe
Mozaik Müzesi)**

Günümüzde bilinen en erken tarihli mozaik Roma İmparatorluğu'nun vasal krallığı olan Osrhoene krallığı dönemine (MS 194 yılına)

tarihlenen ve mitolojik figür olan Orpheus'un (Orfeus) lir çalarken tasvirlendiği mozaiktir.

**Çingene Kızı Mozaïği
(Gaziantep Zeugma
Mozaik Müzesi)**

Maenad Villası'nda yemek odasının taban mozaığının geriye kalan tek parçasını meydana getiren figürün

Çingene Kızı Mozaïği
(Gaziantep Zeugma
Mozaik Müzesi)

**Zeus Tapınağı
(Kütahya Aizanoi
Antik Kenti)**

gözlerindeki mahzun ifade, bu mozaïği müzenin en beğenilen buluntusu yapmış ve Zeugma'nın Mona Lisa'sı olarak adlandırılarak antik kentin ve müzenin simgesi haline getirmiştir.

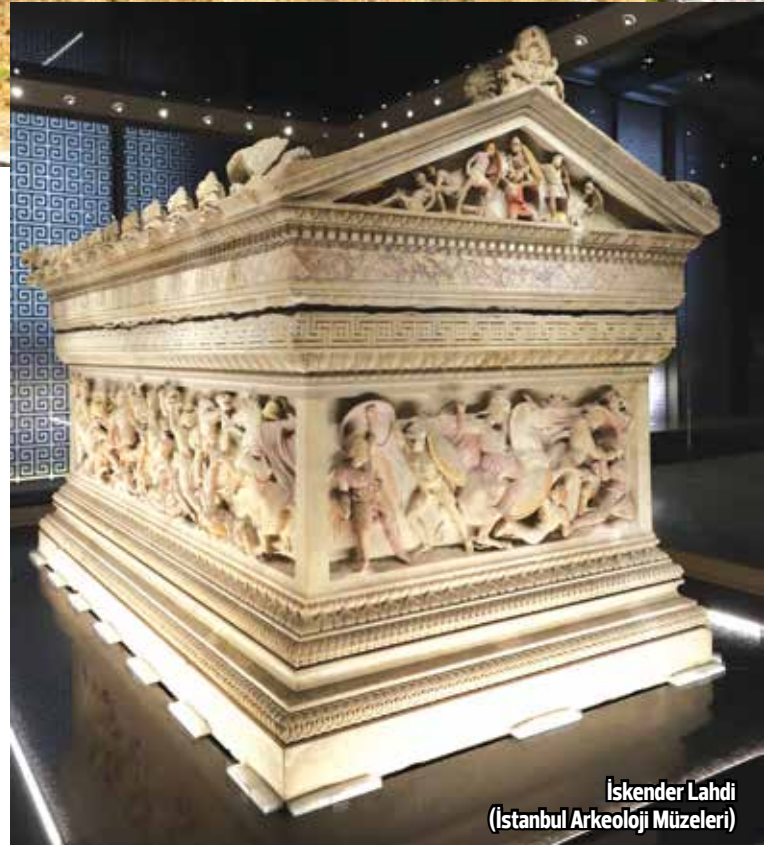
İskender Lahdi (İstanbul Arkeoloji Müzeleri)

Üzerindeki betimlemeleri ve tarihsel anlatımıyla dikkat çekici özelliktedir. MÖ 4'üncü yüzyıl sonuna tarihlenen eserin İssos Savaşı sonrasında İskender tarafından Sidon tahtına oturtulan Abdalonymus'a ait

olduğu düşünülmektedir. Lahit adımı eserin kabartmasında yer alan Büyük İskender figüründen alır.

Zeus Tapınağı (Kütahya Aizanoi Antik Kenti)

Bir tepe üzerine kurulmuş olan ve şehrin önemli dinsel yapısı olarak görülen tapınak dünyanın en iyi korunmuş Zeus Tapınaklarından biridir. Tapınağın ön galeri duvarlarında İmparator Hadrian'i ve Aizanoi için önemli hizmetler görmüş Apuleius'u öven yazıtlar yer almaktadır.

**İskender Lahdi
(İstanbul Arkeoloji Müzeleri)**

Ajanda

Hazırleyen
Şule Onur
suleonur34@gmail.com

Konser

Tarih: 11 Ocak 2024
Saat: 20:00
Mekân: Zorlu PSM Turkcell Sahnesi

Marina Rebeka ve Jonathan Tetelman'ın solist olarak sahnede olacağı yeni yıl konserinde BİFO izleyicileriyle buluşacak. 2009 yılında Salzburg Festivali'ndeki performansı ile büyüleyen Marina Rebeka, San Fransisco, Houston, Dresden, Berlin ve Viyana'nın ardından İstanbul'da son derece yetkin olduğu bir repertuarla sahnede olacak. Orkestrayı Carlo Tenan'ın yöneteceği konserde Verdi, Puccini, Giordano ve Catalani'nin eşsiz eserlerinden oluşan muhteşem bir program izleyicilerini bekliyor.

Sergi

GÜNEŞ TERKOL,
KABİN FANTASTİK
Mekân: Ferda Art Platform

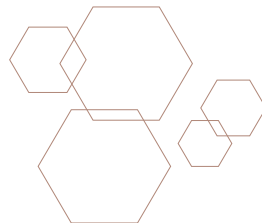
Güneş Terkol'un Ferda Art Platform'daki ilk solo sergisi "Kabin Fantastik"te sanatçının bu yıl altı ayını geçirdiği Paris merkezli misafir sanatçı programı Art Explora'da ürettiği ve İstanbul'da üretimine devam ettiği daha önce görülmemiş son dönem işleri sergilenecek. Sergi 20 Aralık 2023 tarihine kadar ziyaret edilebilir.

Gösteri

APKHAZETI
Tarih: 22 Ocak 2024
Saat: 20:00
Mekân: Türker İnanoğlu Maslak Show Center, İstanbul

Gürcü Devlet Topluluğu APKHAZETI canlı koro ve orkestra ile gerçekleştireceği gösteri izleyenleriyle buluşacak. APKHAZETI, Gürcü danslarının sıra dışı bir birleşimidir ve kökleri bu ulusun geleneklerine sıkı sıkıya bağlıdır. APKHAZETI, bu ülkenin geleneğine güçlü bir şekilde dayanan Gürcü dansının çağdaş koreografi ve müzikle alışılmadık bir birleşimidir. 100 yıllık bir geçmişe sahip bir grup sürekli olarak dünya çapında turneler yaparak izleyicilerini Gürcü kültüründeki gelenek ve folkloruyla buluşturuyor.

Sergi

EKAV-ARTIST NEW
GENERATION 8 - KARMA SERGİ,
"SONSUZLUĞUN İZİNDE"
Mekân: Ekavart Gallery

Eğitim, Kültür ve Araştırma Vakfı (EKAV), kuruluşunun 32. yılında, üniversitelerin Güzel Sanatlar bölümlerinde okuyan ve farklı disiplinlerde başarı gösteren öğrencilere burslar vererek Türkiye'deki sanat eğitimine destek olmaya devam ediyor. Bu yıl sekizinci düzenlenen "EKAV-ARTIST New Generation ∞" sergisini "Sonsuzluğun İzinde" ismi altında genç sanatçıların yapıtlarını bir araya getirerek sanatseverlerin beğenisine sunuyor. Sergi 17 Aralık 2023 tarihine kadar ziyaret edilebilir.

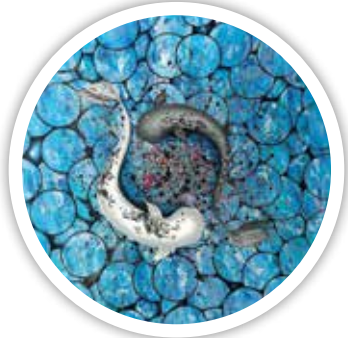
Ajanda

Sergi

DECOLLAGÉ ART SPACE
MELİSA ÖZGÜR, "432"
Mekân: Decollage Art Space

Her ışık renginin farklı bir enerjiye sahip olduğu düşüncesinden ilham alan Melisa Özgür, "432" sergisiyle bu doğal olgunun sanatındaki yansımalarını ziyaretçilere sunuyor. 432 Hz frekansının, bilinen 440 Hz'e göre daha sakinleştirici olduğuna inanılan mucizevi bir frekans olduğu düşüncesi serginin temasını belirliyor. Melisa Özgür, sanat ilhamını tuvale yansıtırken iç enerjinin dışa vurumunu çağdaş bir bakış açısıyla yorumluyor.

Belgesel

ŞEYTAN ASLA UYUMAZ
Tarih: 10 Ocak 2024
Saat: 19:00
Mekân: Pera Müzesi, İstanbul

Yönetmen: Lourdes Portillo
Katılımcılar: Ofelia Almeida, Oscar Ruiz Almeida, Jesus de la Torre, Luz Ruiz De La Torre

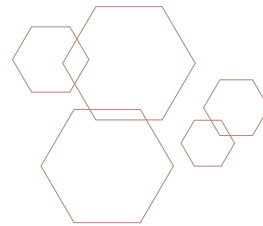
Lourdes Portillo imzalı belgesel film, Portillo'nun, amcası Oscar'ın önce kalp krizi, ardından intihar olarak değerlendirilen ölüm haberini almasıyla başlar. Portillo, amcasının ölümüyle ilgili gerçeği aydınlatmak için memleketi Meksika'nın Chihuahua kentine gider. Oscar'ın arkadaşları ve ailesiyle yaptığı röportajlar sayesinde, amcası hakkında daha önce bilinmeyen ayrıntıları gün yüzüne çıkarırken amcasının yaşamı ve ölümüne dair kişisel ve karmaşık bir tablo sunar.

Tiyatro

TAM 90'NDAN KABERE
Tarih: 28 Ocak 2024
Saat: 20:30
Mekân: Cafe Theatre İstMarina, İstanbul

Tam 90'ndan Kabere adlı bu şovda Zakoğlu'nun okuyacağı şarkılara eşlik edecek anlattıklarına çok güleceksiniz. Hem konser hem stand-up şovu iç içe sunan TAM 90'ndan KABARE mutlu bir gece geçirmek isteyenlerin kaçırmaması gereken bir akşam olacak.

Solist ve Anlatıcı / Metin Zakoğlu
Orkestra şefi ve Baş Keman :
Selahattin Aslan
Kanun : Ahmet Aksungur
Klavye ve ritim : Serdar Uçar

Konser

KRONOS QUARTET
FIVE DECADES

Tarih: 16 Ocak 2024
Saat: 20:30
Mekân: İş Sanat İş Kuleleri Salonu, İstanbul

Yaklaşık 50 yıllık müzik hayatlarında 1000'i aşkın çalışmaya imza atan, dünyanın en ünlü dörtlüsü Kronos Quartet, Darren Aronofsky'nin "Requiem For A Dream", Alejandro González Iñárritu'nun "21 Grams" gibi birçok filme bestelediği müziklerle adını altın harflerle müzik tarihine yazdırdı. Müzik hayatlarındaki 50.yılı kutlayan topluluk, cazdan tangoya, dönem müziklerinden yirminci yüzyıl bestelerine uzanan bir repertuar ile İstanbullu müzikseverlerle buluşmaya gün sayıyor.

Tiyatro

ALEVLİ GÜNLER

Tarih: 15 Şub 2024

Saat: 20:00

Mekân: Duru Tiyatro -
Watergarden Performans
Merkezi, İstanbul

Usta isimlerin rol aldığı
Alevli Günlere, sizlerle
buluşmaya devam ediyor.

Çocukluğundan beri
ayrılmamış üç arkadaş,
biri mahallenin kasabı,
biri muhasebeci, biri de
Türk kültürü profesörü
olmuş üç kafadar...
İçlerinden biri kanser
olunca, inançları gereği
öldükten sonra yakılmak
ister ve farklı olana yaşam
hakkı vermeyen düzenle
karşı karşıya gelirler.
Başvurdukları her yerde
başka komediler yaşar,
her türden anlaşmazlık ve
anlayışsızlıklarla karşılaşır,
bize çağdaş bir "Yaşar-
yaşamaz" hikayesi sunarlar.

Tiyatro

YAŞAMAYA DAİR

Tarih: 15 Oca 2024

Saat: 20:00

Mekân: Yenimahalle Nazım Hikmet
Kültür Merkezi - Ankara

Genco Erkal'ın Nazım Hikmet
tutkusunun "Yaşamaya Dair"
adlı müzikli gösterisi, sizler için
sahnelenmeye devam ediyor.
Nazım Hikmet'in ölümünün 60.
yıldönümü için Genco Erkal'ın
uyarlayıp yönettiği oyunda, Tülay
Günel da oynuyor. Piyo ve
viyolonsel eşliğinde oynanacak
oyunda, başta Fazıl Say ve Zülfü
Livaneli olmak üzere değişik
bestecilerin Nazım şarkıları da
seslendirilecek.

Ağırlıklı olarak ozanın Bursa
Cezaevi'ndeki yaşamını,
eşi Piraye Hanım'a olan tutkusunu
anlatan oyun, daha sonra sürgün
yılları ve vatan hasretine
odaklanarak, destansı
yaşamından izlenimlerle noktalanıyor.

Tiyatro

VAN GOGH

Tarih: 7 Şubat 2024 Çarşamba

Saat: 20:30

Mekân: Fişekhane Ana Sahne
Kazlıçeşme mah. Kennedy Cad,
Zeytinburnu/İstanbul

Tiyatrogerçek, Van Gogh'un
portresini sahneye taşıyor. Kaçırılanlar
ve yeniden izlemek isteyenler
için, yoğun ilgi üzerine Van Gogh
yeni sahnedeki... Van Gogh'un
yaşadıklarına, resme başlayışından
intiharına kadar geçen süreye
atölyesinde çok yakından tanık olmak
ister misiniz? "Bir yüzden sevgi
çıkartılabilir mi ya da bir yüze sevgi
eklenebilir mi?" tiyatroyerçek'ten
sevmek ve çalışmak üzerine kurulu
bir hayat hikâyesi... Bir portre...

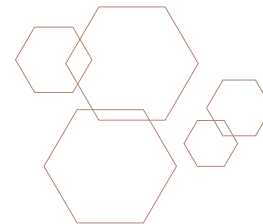

Sergi

**TÜRKİYE İŞ BANKASI MÜZESİ
KARMA SERGİ,
"YAŞASIN CUMHURİYET"**

Mekân: Türkiye İş Bankası Müzesi,
İstanbul

Mustafa Kemal Atatürk'ün "Siyasi ve
askeri zaferler ne kadar büyük olursa
olsun, iktisadi zaferle taçlanmazsa
sonuç kalıcı olamaz." sözünden
hareketle ve Cumhuriyetin 100. yılını
coşkuyla kutlamak üzere hazırlanan
sergide iktisadi ve sosyal hayatın
kalkınmasına mercek tutuluyor.
Sergi yıl sonuna kadar pazartesi
günleri hariç ziyaret edilebilir

Ajanda

Konser

ROMANTİZMİN İŞİLTİSİNDA

Tarih: 18 Ocak 2024

Saat: 20:00

Mekân: Zorlu PSM Turkcell Sahnesi

BİFO'nun programı ile klasik müziğin yetkin dinleyicilerini bir kez daha çok memnun edecek bu konserindeki konuk şefi, Cambridge Üniversitesi ve Kraliyet Müzik Akademisi gibi iki saygın kurumdan başarıyla mezun olan Finnegan Downie Dear. Gecenin solisti virtüöz Alexandra Conunova kemanyıyla sahnede olacak. Paris Orkestrası, Mahler Oda Orkestrası, Suisse Romande ve Rus Ulusal Orkestrası gibi topluluklarla konserler vermiş olan Conunova, BİFO ile ilk kez buluşacağı bu konserde, yaşadığı dönemin fırtınalı ruh hallerini, anavatanının renkleri, şiirleri ve ezgileriyle zenginleştirerek eşsiz bir müzik dili yaratan Çaykovski'nin inceliklerle bezenmiş Re Majör Keman Konçertosu'nu seslendirecek. BİFO, konserin ikinci yarısında Çaykovski'nin "Pathétique Senfoni"sini seslendirecek.

Tiyatro

FIRAT TANIŞ İLE

GELİN TANIŞ OLALIM

Tarih: 08 Şubat 2024

Saat: 20:30

Mekân: Caddebostan Kültür Merkezi
Büyük Salon

Semih Çelenk'in yazdığı ve yönettiği 'Gelin Tanış Olalım'da Fırat Tanış sahneye çıkıyor. Oyuncunun performansına sahnede Cem Erdost İleri, Mehmet Taylan Ünal, Sitar Sertaç Şanlı ve Mesut Ulusan enstrümanlarıyla eşlik ediyor. 'Gelin Tanış Olalım' hikâyeye türkülerin, deyişlerin eşlik ettiği türkölü bir seyirlik, bir türkü müzikali... 'Gelin Tanış Olalım' bir Abdal hikâyesidir. Bugünden bir Abdal anlatır hikâyeyi... Gelin Tanış Olalım sevgiyi, dostluğu, paylaşmayı, dünya hısmlığını ve kardeşliğini yeniden gündeme getirecek, ayrılığı gayrılığı silecek bir hikâye...

Tiyatro

CANAVAR

Tarih: 28 Şubat 2024

Saat: 20:00

Mekân: Duru Tiyatro - Watergarden
Performans Merkezi, İstanbul

'Canavar'; bir imza günü için küçük bir Anadolu şehrine gelmiş olan roman yazarı Kemal Sönmez'in, yıllardır görüşmediği kuzenleri Aslı ve Derya'yı ziyaret etmesiyle başlar. Kız kardeşler bu habersiz ziyarete hazırlıksız yakalanır. İki kız kardeş, Kemal'in de önerisiyle tarifini unuttukları ve yıllardır yemedikleri aile yemekleri "Kapama"yı yapmaya karar verir. Yapması hatırladıklarından kolay, yemesi ise tahmin ettiklerinden zor olan yemek hazırlanırken, Kemal'in ziyaretinin altındaki gerçek sebep ortaya çıkar.

Tiyatro

VEDA

Tarih: 21 Şubat 2024

Saat: 20:30

Mekân: Ataköy Yunus Emre
KM Müşik Kenter Sahnesi

Milli mücadele yıllarında İstanbul'daki bir konakta yaşanan acı, tatlı olayları anlatan oyun gerçek hayatta yaşanmış olaylar üzerine kurulu! Tiyatrokare'nin uzun süredir üzerinde çalıştığı Veda'da Nevra Serezli, renkli bir deli saraylı kompozisyonu ile öne çıkıyor! Aziz Sarvan'ın, Kulin'in Osmanlı'nın son maliye nazırı olan dedesini, Leyla Feray'ın bir yasak aşkın kahramanını, Fatih Gülnar'ın Cumhuriyet aydınına canlandığı oyunda diğer rollerde Meral Asiltürk, Alişan Özkan, Zeynep Sevi Yılmaz, Gizemnur Topaloğlu, Gizem Çayhanoğlu var!
"Her veda bir başlangıçtır" diyerek yola çıkılan Veda, sancılı bir tarihsel döngü hikayesi, umut dolu bir insanlık öyküsü!

Konser

Konser

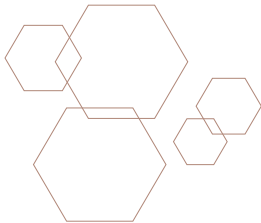
ŞAN RESİTALİ

Tarih: 3 Şubat 2024

Saat: 20:00

Mekân: All Saint's Moda Kilisesi,
Kadıköy/İstanbul

Programın birinci bölümü:17.yy barok dönem bestecileri Scarlatti, Marcello, Caldara'nın vokal için bestelediği antik aryala'ın yanı sıra Schubert, Strauss'un soprano ve tenor sesler için bestelediği liedlerin yer almaktadır. Programın ikinci bölümü ise 19.yy romantik dönem bestecilerinden Puccini, Boito ve Verdi büyük operalarından ariyalar ve düet ile sonlanmaktadır. Geniş ve farklı bir repertuarla siz değerli sanat severleri bekliyor olacağız.
Soprano:Cansu Baş
Tenor:Ali Murat Erengül
Piyaniist:Fügen Yiğitgil

Konser

IAN MAKSİN

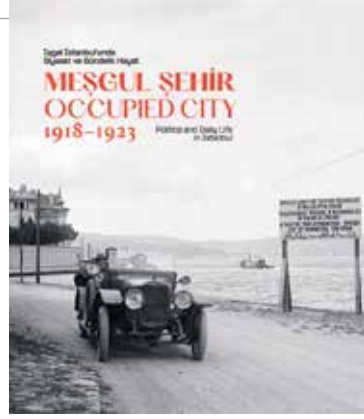
GEZGİN ÇELLONUN MÜZİĞİ

Tarih: 10 Şubat 2024

Saat: 21:00

Mekân: Greenpark Hotels & Resorts
Pendik Oditoryum Pendik/İstanbul

30 dilde şarkı söyleyen dünyaca ünlü çellist, besteci ve çok dilli vokalist Ian Maksin, dünya turnesi kapsamında 10 Şubat'ta sahne alacak. Bach'tan blues'a ve Moğol şamanlarının ritimlerinden Arjantinli Tango Nuevo'ya, çeşitli müzik türlerinin unsurlarını birleştiriyor Ian Maksin. Loop pedalı ve diğer elektronik cihazları kullanabilen Maksin, klasik ve etno-caz ile çerçevesizmiş Balkan, Türk-Moğol, Orta Doğu ve Batı Afrika müziği unsurlarını birleştirerek enstrümanın sesini sanal bir orkestraya dönüştürüyor. 30 dilde halk, popüler ve yazar şarkıları söyleyen Ian, dinleyicileri dünya çapında ve farklı dönemlere ait binlerce yıllık inanılmaz bir müzik yolculuğuna çıkarıyor.

Sergi

İSTANBUL ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ - KARMA SERGİ, "MEŞGUL ŞEHİR: İŞGAL İSTANBUL'UNDA SİYASET VE GÜNDELİK HAYAT"

Mekân: İstanbul Araştırmaları Enstitüsü, Beyoğlu

Küratörlüğünü Daniel-Joseph MacArthur-Seal ve Gizem Tongo'nun yaptığı "Meşgul Şehir: İşgal İstanbul'unda Siyaset ve Gündelik Hayat" başlıklı sergi, resmî belgeler, güncel basın, tablolar, filmler, şarkılar fotoğraflardan oluşan bir dizi yazılı ve görsel malzemeyi bir araya getiriyor. Sergi 26 Aralık 2023 tarihine kadar gezilebilir.

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI SENFONİ ORKESTRASI

Tarih: 5 Mart 2024

Saat: 20:30

Mekân: İş Sanat İş Kuleleri Salonu, İstanbul

Orkestra şefi Rengim Gökmen yönetimindeki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası, piyanist Rüya Taner'in solist olarak yer alacağı konser ile ilk kez İş Sanat'ta. Kuzey Kıbrıs Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Rengim Gökmen: Şef Solo kariyerinin yanı sıra oda müziği çalışmalarını da Türkiye ve Avrupa'da sürdüren piyanist Rüya Taner ile şef Rengim Gökmen yönetimindeki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası klasik dönem eserlerinden oluşan bir repertuarla İş Sanat seyircilerinin karşısında olacak.

Sinema

Hazırlayan
Şule Onur
suleonur34@gmail.com

PAST LIVES

Vizyon tarihi: 8 Aralık 2023
Yönetmen: Celine Song
Senaryo: Celine Song
Oyuncular: Greta Lee, Teo Yoo, John Magaro, Moon Seung-ah, Leem Seung-min, Ji Hye Yoon, Choi Won-young
Tür: Dram, Romantik

Filmin konusu:

Birbirine derinden bağlı iki çocukluk arkadaşı olan Nora ve Hae Sung, Nora'nın ailesi Güney Kore'den göç etmesinin ardından birbirlerinden ayrılırlar. 20 yıl sonra, aşk ve kader kavramlarıyla yüzleşirken, bir hafta boyunca New York'ta tekrar bir araya gelirler.

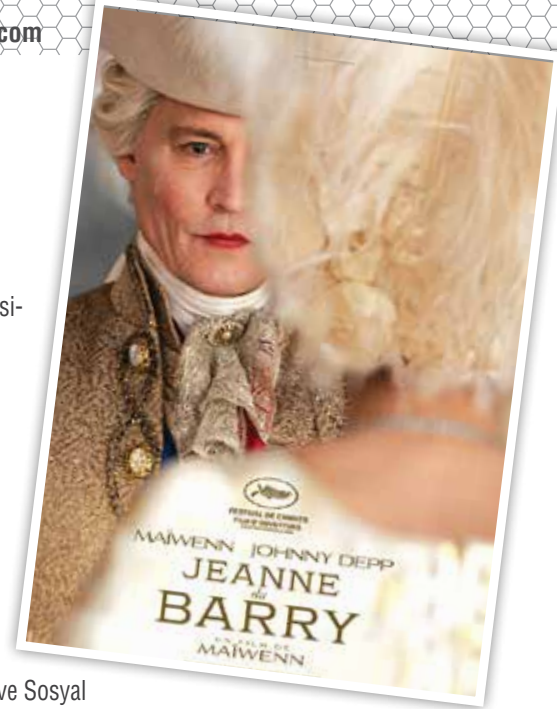

JEANNE DU BARRY

Vizyon tarihi: 8 Aralık 2023
Yönetmen: Maiwenn
Senaryo: Maiwenn, Teddy Lussi-Modeste, Nicolas Livecchi
Oyuncular: Maiwenn, Johnny Depp, Benjamin Lavernhe, Melvil Poupaud, Robin Renucci, Pierre Richard, Marianne Basler
Tür: Dram, Romantik, Tarih

Filmin konusu:

1743'te yoksul bir terzi kadının evlilik dışı çocuğu olarak dünyaya gelen ve Sosyal olarak yükselmeye hevesli sıradan bir kız olan Jeanne Vaubernier, içinde bulunduğu durumdan kurtulmak için kendine özgü çekiçliliğini kullanır. Jeanne'nin sayesinde zenginleşen sevgilisi Count du Barry, onu Kral ile tanıştırmak ister ve Richelieu Dükü aracılığıyla bir toplantı organize eder.

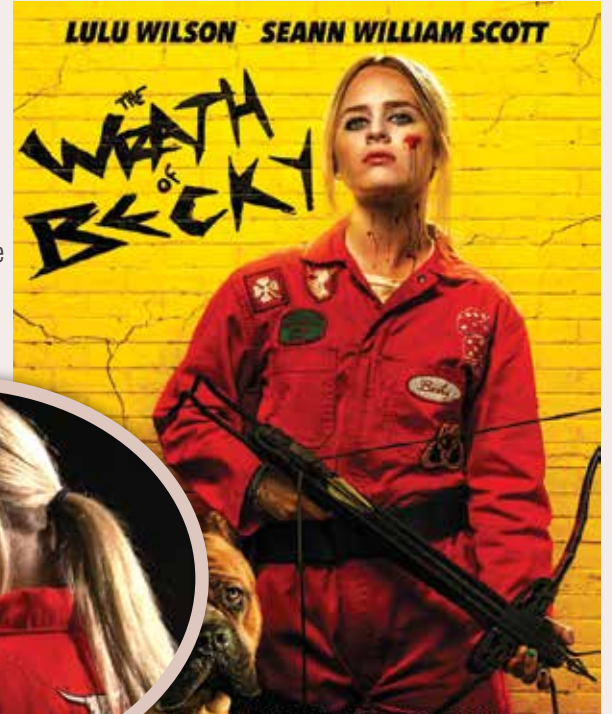

BECKY 2: THE WRATH OF BECKY

Vizyon tarihi: 8 Aralık 2023
Yönetmen: Matt Angel, Suzanne Coote
Senaryo: Matt Angel, Suzanne Coote, Nick Morris
Oyuncular: Lulu Wilson, Seann William Scott, Denise Burse, Jill Larson, Michael Sirow, Aaron Dalla Villa, Matt Angel, Courtney Gains
Tür: Aksiyon, Gerilim, Korku

Filmin konusu:

Becky, hayatında yaşadığı zorlayıcı deneyimlerden iki yıl sonra, organize bir saldırının eşliğindeyken, neo-Nazi bir grubun lideri olan Darryl ile karşı karşıya gelir.

WONKA

Vizyon tarihi: 15 Aralık 2023

Yönetmen: Paul King

Senaryo: Paul King , Simon Farnaby

Oyuncular: Timothée Chalamet, Olivia

Colman, Hugh Grant, Paterson Joseph,

Rowan Atkinson Keegan, Mathew Baynton

Tür: Aile, Fantastik, Komedi

Filmin konusu:

Roald Dahl'ın popüler çocuk kitabı "Charlie'nin Çikolata Fabrikası"na dayanan film, dünyaca ünlü bir çikolata fabrikasının sahibi olan Willy Wonka'nın maceralarına ve fabrikada çalışan Umpa Lumpularla nasıl tanıştığına odaklanıyor.

BOUDICA: QUEEN OF WAR

Vizyon tarihi: 8 Aralık 2023

Yönetmen: Jesse V. Johnson

Senaryo: Jesse V. Johnson

Oyuncular: Andy Beckwith, Tom Bennett, Jeff Betts, Lilibet Biutanaseva, Litiana Biutanaseva, Steven Cockings

Tür: Aksiyon, Savaş

Filmin konusu:

Kelt savaşçısı Boudica, eşiyle birlikte Iceni halkını yönetmektedir. Kocasını Roma askerlerinin elinde ölünce Boudica'nın krallığının başında erkek bir varis kalmaz. Bu durumdan yararlanan Romalılar, topraklarını ve mülklerini ele geçirirler. Deliliğin eşiğine gelen ve kocasının ölümünün intikamını almaya kararlı olan Boudica, bölgedeki çeşitli kabileleri bir araya getirir ve güçlü Roma İmparatorluğu'na karşı destansı bir savaş başlatır.

AQUAMAN VE KAYIP KRALLIK

Vizyon tarihi: 22 Aralık 2023

Yönetmen: James Wan

Senaryo: David Leslie Johnson

Oyuncular: Jason Momoa, Ben Affleck, Patrick Wilson, Patrick, Yahya Abdul-Mateen II, Dolph Lundgren, Temuera Morrison, Nicole Kidman

Tür: Aksiyon, Fantastik, Macera

Filmin konusu:

Black Manta, babasının ölümünün intikamını almaktaki saplantılı arayışında yıkıcı bir silahı serbest bırakır. Arthur, Atlantis'i korumak için üvey kardeşi Orm'un yardımına başvurmak zorundadır.

Sinema

REBEL MOON

Vizyon tarihi: 22 Aralık 2023
Yönetmen: Zack Snyder
Senaryo: Zack Snyder, Shay Hatten, Kurt Johnstad
Oyuncular: Jena Malone, Sofia Boutella, Ed Skrein, Charlie Hunnam, Sisse Marie, Cary Elwes, Anthony Hopkins, Michiel Huisman
Tür: Bilim Kurgu, Aksiyon, Macera

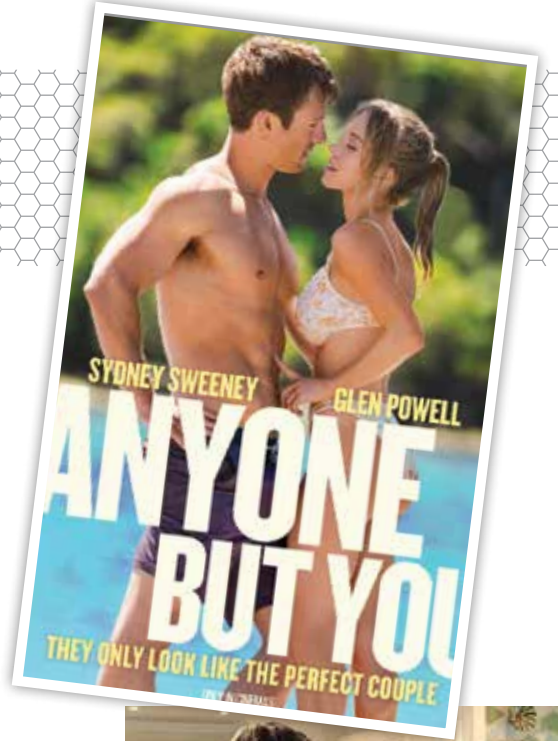
Filmin konusu:
Uzak bir ayın kenarındaki barışçıl bir yerleşim, kendisini zalim bir yönetici gücün orduları tarafından tehdit altında bulur. Köylüler arasında yaşayan gizemli bir yabancı, onların hayatta kalmak için en iyi umutları haline gelir.

ANYONE BUT YOU

Vizyon tarihi: 29 Aralık 2023
Yönetmen: Will Gluck
Senaryo: Will Gluck, Ilana Wolpert
Oyuncular: Sydney Sweeney, Glen Powell, Alexandra Shipp, Darren Barne, Bryan Brown, Joe Davidson
Tür: Komedi, Romantik

Filmin konusu:
Harika bir ilk randevunun ardından Bea ve Ben'in ateşli çekiciliği buz gibi bir hal alır, ta ki kendilerini Avustralya'daki bir düğünde beklenmedik bir şekilde yeniden bir araya gelene kadar. Böylece her iki olgun yetişkinin yapacağı şeyi yaparlar: Bir çiftmiş gibi davranmak...

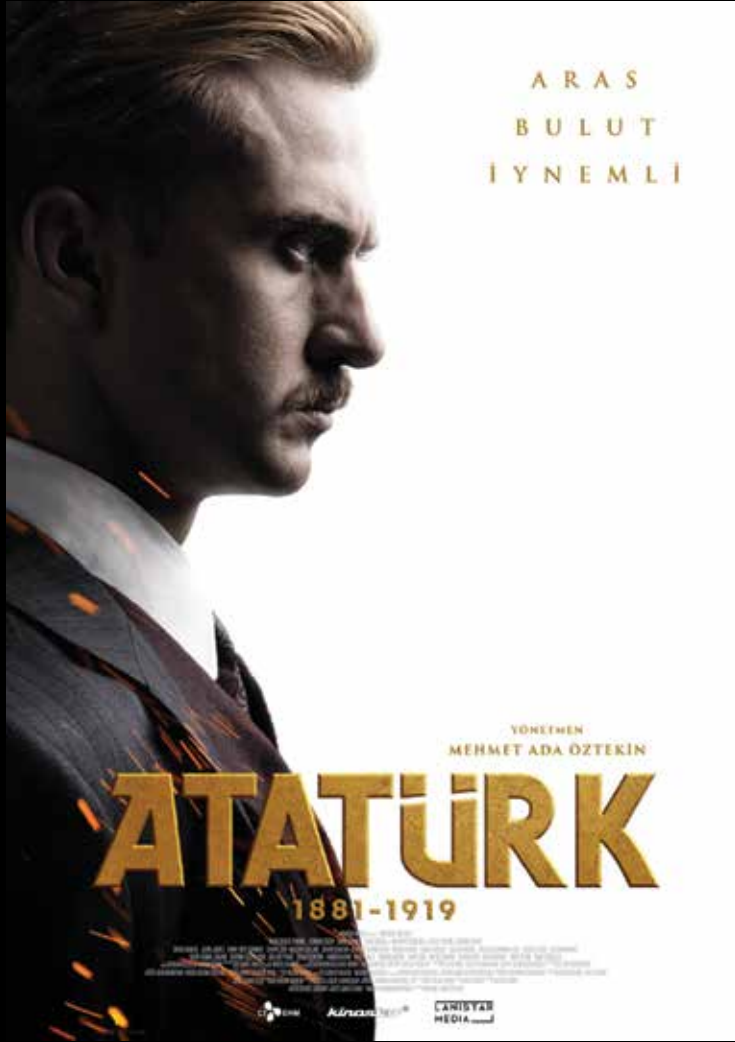
AŞK HER YERDE

Vizyon tarihi: 29 Aralık 2023
Yönetmen: Richard Curtis
Senaryo: Richard Curtis
Oyuncular: Bill Nighy, Gregor Fisher, Rory MacGregor, Colin Firth, Sienna Guillory, Liam Neeson, Emma Thompson
Tür: Dram, Komedi, Romantik

Filmin konusu:
Notting Hill ve Bridget Jones's Diary'nin yapımcılarından romantizm rüzgarları. Birbirinden ünlü oyuncuları ve olağanüstü müzikleriyle film uzun süre akıllardan çıkmayacak. Beklenmedik, heyecanlı, karşılıksız, tutkulu, uygunsuz, engellenemez, anlatılamaz... Noel'e tam 1 hafta kala Aşk Her Yerde. Karı-koca, sevgili, baba-oğul, rock yıldızı ve menajeri arasında birbirinden farklı tam on hikayenin içinde.

ATATÜRK 1881-1919 BÖLÜM 2

Vizyon tarihi: 5 Ocak 2024
Yönetmen: Mehmet Ada Öztekin
Senaryo: Necati Sahin ..
Oyuncular: Aras Bulut İynemli , Alican Barlas, Lidija Kordic, Predrag Bjelac, Esra Bilgiç, Mehmet Günsür, Darko Peric, Songül Öden
Tür: Tarih, Biyografi

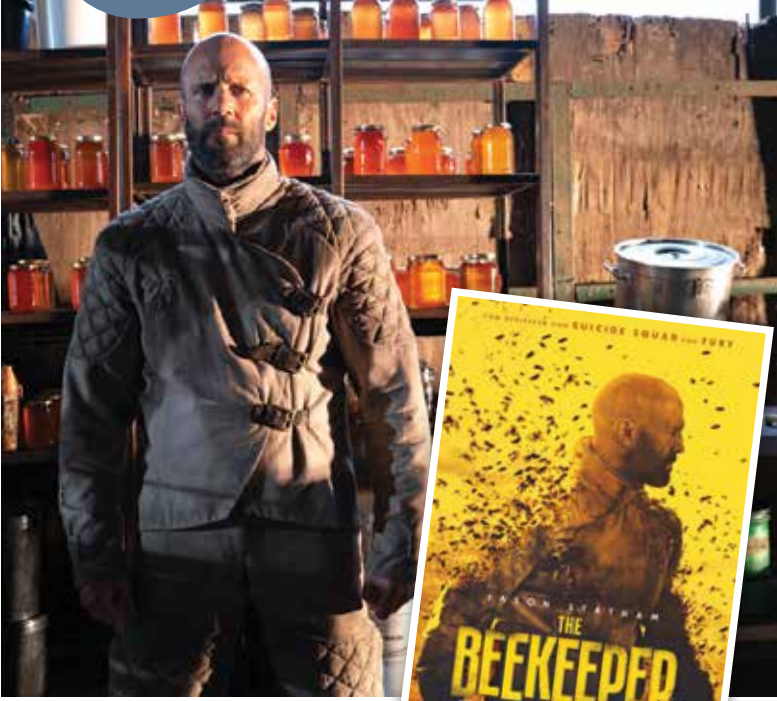
Filmin konusu:

Yönetmen koltuğunda Mehmet Ada Öztekin'in oturduğu "Atatürk 1881 - 1919", Mustafa Kemal Atatürk'ün hayat hikayesini konu ediyor. Aras Bulut İynemli'nin Mustafa Kemal Atatürk'ü canlandığı yapımda, Zübeyde Hanım'ı Songül Öden, Ali Rıza Efendi'ye ise Mehmet Günsür canlandırıyor. Atatürk'ün çocukluğu ile başlayan "Atatürk 1881-1919" filminin ikinci bölümünde Atatürk'ün Milli Mücadele'ye giden yolda kahramana dönüşme hikayesi anlatılacak... Mustafa, 19. yüzyılın sonunda Selanik'te doğar. Babasının maruz kaldığı eşkıya saldırıları, doğal olarak onu kötü etkiler. Babası Ali Rıza Bey'in önce işleri sonra sağlığı bozulur. Bir süre sonra da vefat

eder. Zübeyde Hanım için oğlu dünyanın merkezindedir ve onun başına bir şey gelmemelidir. Oğlu adına düşündüğü gelecek, mahalle mektebine gidip, sofu ailesindeki geleneğe uygun şekilde Hoca olmasıdır. Zübeyde Hanım'ın kurduğu bu gelecek hayalinin büyüklüğü, küçük Mustafa'nın içindeki devasa ateşe kıyasla, ancak o ateşin karşısında küçük bir saman tanesi kadardır. Mustafa Kemal, 1905 yılında, akademiye Kurmay Yüzbaşı olarak bitirir. 1905 yılından 1919'a kadar Suriye'den Trablus'a Selanik'ten Kars'a, Osmanlı topraklarının dört bir köşesinde görev yapar. Gördüğü şey, kendi ülkesinde idarenin çoktan kontrolden çıktığını, artık liyakat ve vatansızlığın kalmadığıdır. Mustafa Kemal için fazla seçenek kalmamıştır. Kendi tabiriyle memleket, eşkıyaların yaktığı babasının tomrukları gibi yanmaktadır. Onu kurtarmak için biri, bir şey yapmalıdır. Namık Kemal'in dediği gibi, Vatanın bağına düşman hançerini saplamıştır. Fakat elbet, onun bahtı kara maderini kurtaracak biri çıkacaktır...

Sinema

THE BEEKEEPER

Vizyon tarihi: 12 Ocak 2024

Yönetmen: David Ayer

Senaryo: Kurt Wimmer

Oyuncular: Jason Statham, Emmy Raver-Lampman, Agent Verona Parker, Bobby Naderi, Josh Hutcherson, Jeremy Irons, David Witts

Tür: Gerilim, Aksiyon

Filmin konusu:

Eski bir ajan olan Adam Clay, değer verdiği insanların bir dolandırıcılık planına kurban gitmesi üzerine intikam almaya karar verir. Dolandırıcıların daha büyük bir amaca hizmet ettiğini öğrenen Clay, bu işin kökünü kazımadan asla durmayacaktır. Fakat dolandırıcıların bilmediği şey, Adam Clay'in eski bir "Beekeeper" ajanı olduğu ve amacına ulaşana kadar kimsenin onu durduramayacağıdır.

DREAM SCENARIO

Vizyon tarihi: 12 Ocak 2024

Yönetmen: Kristoffer Borgli

Senaryo: Kristoffer Borgli

Oyuncular: Lily Bird, Nicolas

Cage, Julianne Nicholson, Jessica

Clement, Star Slade, David Klein

Tür: Korku, Komedi

Filmin konusu:

Kayıtsız bir aile babası ve evrimsel biyolojiye ilgisi olan ve kendi anonimliğinden endişe duyan kadrolu profesör Paul, bir gün başkalarının rüyalarında giderek artan bir hızla görünmeye başladığını keşfeder. Hayatta olduğu gibi, bu rüyalandaki varlığı da banal ve müdahaleci değil; sadece oradadır, yabancıların fantezilerine ve kabuslarına kayıtsız bir şekilde bakmaktadır. Bununla birlikte, bir gecede ünlü olur ve çok geçmeden uzun süredir mahrum kaldığı ilgiyi üzerine çeker. Ancak Paul, kendisi hakkındaki görüşleri normdan önemli ölçüde farklı olan bir hayalperestle karşılaştığında, rüya benlikleri kendi bilinçaltılarında açıklanamaz bir şekilde şiddete başvurmaya başlarken, kendisini Faustvari şöhret pazarlığıyla boğuşurken bulur.

NARSİSTLE AŞK

Vizyon tarihi: 12 Ocak 2024

Yönetmen: Valérie Donzelli

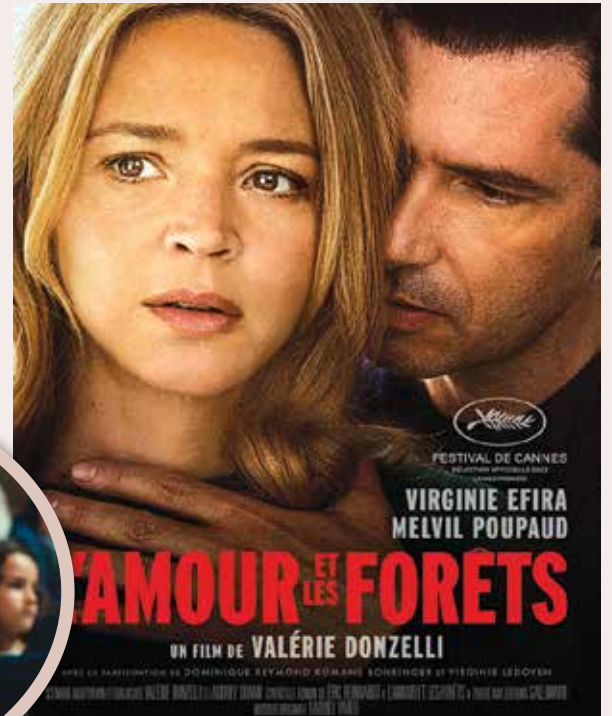
Senaryo: Audrey Diwan, Valérie Donzelli

Oyuncular: Virginie Efira, Blanche Renard, Melvil Poupaud, Dominique Reymond, Romane Bohringer,

Tür: Dram

Filmin konusu:

Greg Lamoureux ile tanışan Virginie ve o kişi olduğuna inanan Blanche Renard'ı takip eder, ancak çok geçmeden kendini sahiplenici ve tehlikeli bir adamla zehirli bir ilişkinin içinde bulur.

ANIMAL KINGDOM

Vizyon tarihi: 19 Ocak 2024

Yönetmen: Thomas Cailley

Senaryo: Thomas Cailley, Pauline Munier

Oyuncular: Romain Duris, Paul Kircher, Adèle Exarchopoulos, Tom Mercier, Billie Blain, Xavier Aubert

Tür: Macera, Bilim-Kurgu, Dram

Filmin konusu:

Bazı insanları yavaş yavaş hayvana dönüştüren mutasyon dalgasının vurduğu bir dünyada François, bu gizemli durumdan etkilenen karısını kurtarmak için elinden geleni yapar. Yaratıklardan bazıları yakındaki bir ormanda kaybolurken, o da 16 yaşındaki oğulları Émile ile hayatlarını sonsuza dek değiştirecek bir göreve çıkar.

ÇIKIŞ YOK

Vizyon tarihi: 26 Ocak 2024

Yönetmen: Claudio Fäh

Senaryo: Andy Mayson

Oyuncular: Phyllis Logan, Colm Meaney, Will Attenborough, James Carroll Jordan, Manuel Pacific, Jeremias Amoore

Tür: Macera, Dram, Aksiyon

BÜYÜK MACERA 2: SÜRPRİZ MİSAFİR

Vizyon tarihi: 26 Ocak 2024

Yönetmen: Natalya Nilova, Vasiliy Rovenskiy

Senaryo: Vasiliy Rovenskiy, Pavel Vinogradov

Oyuncular: Daniel Medvedev, Bernard Jacobsen, Stephen, Thomas Ochsner, Liza Klimova, Kate Lann, Jonathan Salway, Jordan Worsley

Tür: Animasyon

Filmin konusu:

Çok farklı geçmişlere sahip karakterler, seyahat ettikleri uçağın Pasifik Okyanusu'na düşmesiyle bir araya gelir. Uçak, hayatta kalan yolcular ve mürettebatın bir hava cebinde sıkışıp kaldığı bir vadinin kenarına tehlikeli bir şekilde yaklaştığında, hava kaynağının tükenmesi ve her taraftan tehlikelerin yaklaşmasıyla kabus gibi bir hayatta kalma mücadelesi başlar.

Filmin konusu:

Mic Mic ve Oscar'ın inanılmaz maceralarından dönmesinin üzerinden bir yıl geçmiştir. Ve şimdi, Vulture'ın Amerika başkanlık seçimlerinde Boz ayı yavrusunun rakibine teslim edilmesini sabotaj etmeye yönelik şeytani bir planının ardından kahramanlarımız küçük Grizzly'yi geri getirmek için bir zepline binerek yola çıkarlar...

BİR PİLOTUN KALEMİNDEN HAVACILIĞIN ÖNEMİ: NASIL PİLOT OLURUM?

BU kitap “**Nasıl Pilot Olunur?**” sorusuna detaylı bir cevap sunmanın yanı sıra, pilotların iş ve sosyal hayatları hakkında birçok önemli ve daha önce duyulmamış ayrıntıları içeriyor. Kitapta, pilotlukla ilgili bilgi sahibi olmak isteyenler ve zaten pilot olanlar için profesyonel hayatlarına dair faydalı bilgiler de bulunuyor. Kitap, teknik terimler yerine anlaşılır bir dil kullanılarak yazılmıştır. Amacı, havacılık sektöründe olmayan insanlara mesleği ve uçuş hayatını tanıtmaktır. Kitabın yazarı Kpt. Plt. Cihan Gülbiten Türkiye’deki Hava Kuvvetleri Komutanlığı ve Ticari Sivil Havacılık sektöründe

çeşitli pozisyonlarda görev yapan oldukça deneyimli bir pilottur ve gençlere doğru, yeterli bilgiyi aktarmanın bir görev olduğu düşüncesinden yola çıkarak kitabını kaleme almıştır. Nasıl Pilot olurum?, Türkiye’de bu konuda yazılmış bir kitap olmadığı için kısa sürede ilgi görmüş ve birçok okulda söyleşi etkinlikleri düzenlenmiştir. Kitabın amacı, bilgi ihtiyacı olanlara rehberlik etmek ve havacılıkla ilgilenen herkesin merak ettiği ve öğrenmek istediği her şeyi anlaşılır bir şekilde anlatmaktır.

Kitabın önsözünde şu ifadeler yer alıyor:

Son yıllarda dünyada yaşanan

ekonomik ve siyasi krizler, küresel salgın hastalıklar, günlük hayatımızı yakından etkilemiştir. Havacılık sektörü günlük hayatta yaşanan olumlu ve olumsuz bu tür gelişmelerden çok çabuk etkilenme özelliğine sahiptir. Bahsedilen gelişmeler sonucu artan veya azalan uçak ihtiyacı ile buna bağlı pilot gereksinimi, havayolu şirketleri tarafından

öngörülere ve ticari kapasiteleri ölçüsünde yönetilmektedir. Sektördeki şirketler, gelişen piyasa şartları kapsamında zaman zaman kapasite artışı ve belirli oranlarda büyüme, zaman zaman ise kapasite azaltılmasına bağlı küçülme stratejileri geliştirmektedir. Bazı şirketler ise kriz dönemlerinde büyüme ve kapasite artışı yolunu tercih

ederek, kendilerine avantaj sağlama gayreti içerisinde dirler.

Yapılan bu tercihler doğrultusunda şirketlerin İnsan Kaynakları birimleri; gelişmelere bağlı olarak, personel durumunu planlamakta ve bu doğrultuda istihdam politikaları sergilemektedir.

Yurtiçi ve yurtdışı kaynaklı pilot istihdamı son derece karmaşık ve aşamalı detaylar içeren önemli bir süreçtir. Pilotlar askeri ve sivil havacılıkta her zaman temini güç personel tanımlaması içerisinde dirler.

Eğitim ve sertifikalandırma safhası son derece maliyetli ve bir o kadar zahmetli olan bu mesleğin istihdamı da şirketler için her zaman kolay olmamaktadır. Ekonominin temel prensibi olan arz/ talep dengesi; bu sektörde her zaman ön planda olup, yaşanan gelişmelere bağlı olarak ilerleyen zamanlarda da günlük hayatımız içerisinde gündemde olmaya devam edecektir. Ticari Havayolu Taşımacılığı sektöründe talebin artışı gösterdiği büyüme dönemlerinde; pilot temininin kolay ve hızlı olamaması nedeniyle yaşanabilen süreç, şirketlerin uçuş operasyonlarında belirli oranlarda zorlanmasına ve kısıtlanmasına sebep olabilmektedir. Finansal kırılganlığa karşı hassas olan havacılık sektörü; yaşanan her türlü kriz ve dalgalanmalardan etkilenebilmekte, yaşanan gelişmelere bağlı olarak sektörde kapasite azalması söz konusu olabilmektedir. Buna bağlı olarak istihdam

fazlalığına dayalı tenkisat uygulanması durumunda ise, meslek grubu olarak pilotlar ilk başta gündeme gelmektedir. Yapılan işin mahiyeti nedeniyle alınan ücretlerin, diğer meslek gruplarına göre göreceli yüksek olduğu pilotluk mesleği; orta ve uzun vadede insansız havayolu uçaklarının sektörde yer almasına kadar gündemde kalmaya, insanın kullanmadığı yolcu uçağına binecek cesaret söz konusu oluncaya kadar, yine göz önünde olmaya ve gündem yaratmaya devam edecektir.

Kurum ve şirketlerin ortaya çıkan her yeni durum karşısında gösterdikleri faaliyetlerin yanı sıra; sektörde yer alacak yeni insanların eğitimi ve konuya yönelik bilgi ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik çalışmalar ise bu değişime uygun oranda gerçekleşmemekte, son derece kısıtlı ve yetersiz kalmaktadır.

Bu nedenle havacılık sektörünü merak eden, gelecekte aramıza katılmak isteyen, konu ile ilgili bilgi edinmek isteyen kişilere sektörün içinden gelmiş biri olarak deneyimlerin aktarılmasının uygun olacağından hareketle; çoğu insana yabancı olan bu iş kolunun diğer yönlerinin tanıtılması amaçlanmış ve havacılık camiasına katılmayı düşünenlere, bilgi kılavuzluğu gerçekleştirmek amacıyla böyle bir çalışma gerçekleştirilmiştir.

Kitapta bahsi geçen rakamsal bilgiler, kitabın hazırlanma süreci içerisinde değişikliğe uğramış olabilir. Belirtilen referans mevzuattan güncel halinin takibi önem arz etmektedir.

Kpt. Plt. Cihan Gülbitten Kimdir?

Kpt. Pilot Cihan GÜLBİTEN 1966 yılında Kırklareli’nde doğdu. Kırklareli Ahmet Mithat İlkokulu’nu bitirdikten sonra Konya’da Meram Ortaokulu’ndan, 1984 yılında Kuleli Askerî Lisesi’nden, 1988 yılında Hava Harp Okulu Uçak Mühendisliği bölümünden mezun oldu. 1989’de İzmir Çiğli Uçuş Okulu’ndan jet pilotu olarak mezun olmasının ardından, sırasıyla F-5, F-104G ve F-16 uçaklarında çeşitli birliklerde jet pilotu, kol lideri, tecrübe pilotu, öğretmen ve standardize pilotu olarak görev yaptı. Hava Harp Akademisi’ndeki

eğitimi tamamlayarak karargâh subayı ve yöneticilik görevlerinde bulundu. Hava Kuvvetleri Komutanlığından emekli olarak Türk Hava Yollarına katıldı. A-319/320/321 ve A-330/340 uçaklarında görev yapan Kpt.Pl. Cihan Gülbitten bir süre Uçuş İşletme Başkanlığı Risk Değerlendirme Müdürü olarak görev icra etmiştir. Pilotluk mesleği kapsamında birçok yurtdışı görevde bulunmuş olup, İngiltere ve İspanya’da uçuş eğitimi almıştır. Halihazırda A-330 uçaklarında Sorumlu Kaptan Pilot olarak görev yapmakta olup, evli ve 2 çocuk babasıdır.

Kitap

BENLİĞİNİ ARAYAN ÇOCUK

Yazar: Virginia M. Axline

Yayınevi: Panama Yayıncılık

Benliğini Arayan Çocuk yazıldığı tarihten bu yana güncelliğini ve etkisini yitirmeyen, benzerleri arasından orijinalliği ve içtenliğiyle sıyrılan önemli bir mesleki ve edebi çalışma. Zekâ geriliği olduğu düşünülen, içine kapanık ve iletişim kuramayan Dibs'in, oyun terapisiyle yeteneklerini adım adım nasıl keşfettiğini, benliğini ararken ortaya çıkan samimi duygularıyla nasıl baş ettiğini, sürece bizzat dahil olduğunuzu hissederek okuyacaksınız. Bir anne baba gerçekten istemedikleri halde dünyaya bir çocuk getirirler mi? Peki, o çocuk ana rahmine düştüğü anda bunu hissedebilir mi? Böyle bir aile ortamında bir çocuğun sığınabileceği, kendi iç dünyasından daha güvenli bir yer var mıdır? Gerçek terapi kayıtlarından derlenerek yazılmış olan bu kitap, çocukları tanımak, anlamak ve onlara nasıl yaklaşmak gerektiği konusunda hayatınızda yeni ve çok insani bir pencere açacak.

BİR BORSA SPEKÜLATÖRÜNÜN ANILARI

Yazar: Edwin Lefevre

Yayınevi: Panama Yayıncılık

İlk olarak 1923 yılında basılan Bir Borsa Spekülatörünün Anıları, geçmiş geçmiş en çok okunan ve tavsiye edilen yatırım kitabıdır. Edwin Lefèvre, bu ilgi çekici kitapta ünlü borsacı Jesse Livermore'un deneyimlerine hayat vererek son derece akıcı ve eğlenceli bir eser ortaya koymuştur. Nesiller boyu çeşitli yatırımcılar, piyasaya ve insanlara dair yıllar içinde edindikleri deneyimlerin çok daha fazlasını bu kitapta okuduğunu söylemiştir. Kitap boyunca, ilham verici hikâyeler ve mizahi anlatımlar arasında okuyucu, insan psikolojisi ve kitle davranışından yatırım ve spekülasyon stratejilerine kadar pek çok konuda tavsiyeler bulacaktır. Bir Borsa Spekülatörünün Anıları, yaşamınızı ve portföyünüzü zenginleştirecek, zamansız ve ufuk açıcı bir eser.

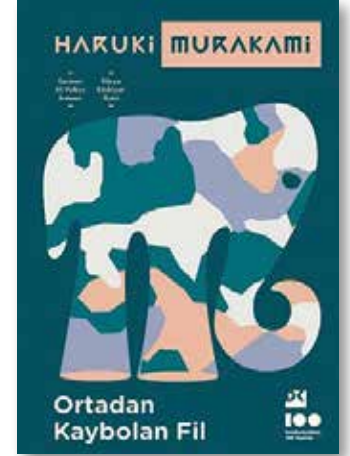
MEMENTO MORI

Yazar: Muriel Spark

Çeviri: Püren Özgören

Yayınevi: Siren Yayınları

Lettie Colston ve yetmişini çoktan devirmiş arkadaşları, günün birinde isimsiz telefonlar almaya başlarlar. Arayan kişi tek bir şey söyleyip kapatıyordur: Öleceğini hatırla. Çağrılar geledursun, yaşamlarının sonbaharını süren kahramanlar günlük işlerine devam etmeye çabalarlar. Yazınsal dehası ile her zaman çağının ilerisinde yer almış olan Muriel Spark, bu karanlık fakat eğlenceli romanda her faninin yaşamını gölgeleyen bir gerçeği, ölüm bilgisiyle yaşamı ele alıyor. Başlangıçlarla sonlara, dürüstlikle entrikaya ve insanların çocukluktan yaşlılığa değin oynadıkları oyunlara odaklanan bu roman, her soluğu söndüren olguyu isimsiz bir kahraman olarak olayların kalbine yerleştiriyor ve kahramanların yaşamlarının sarp sarmasını izliyor. "İnsanın ölümünü anımsaması, kısaca, bir yaşam biçimidir."

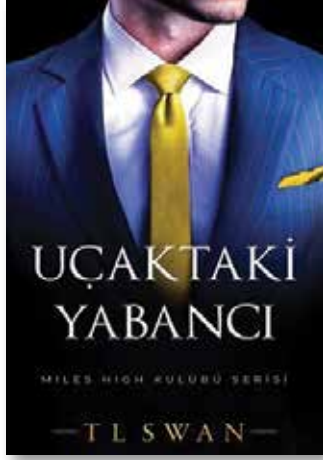

ORTADAN KAYBOLAN FİL

Yazar: Haruki Murakami

Yayınevi: Doğan Kitap

"Sana yardım etmeme izin verirsen bir şeyler değişebilir" diye fısıldadı cüce. "Nasıl bir yardım bu?" diye merakla sordum hemen. "Dans etmek. O kız dansı seviyor. Bu yüzden o kızın önünde iyi bir şekilde dans edersen o kız senin olur... Bir yolu var. Eğer o kıza gerçekten istiyorsan. İstiyor musun?" "Evet, istiyorum" dedim. Haruki Murakami'nin 1980-1991 yılları arasında yazdığı, 17 öyküden oluşan Ortadan Kaybolan Fil, kitap olarak önce İngilizce yayımlandı. Kitap haline gelmeden önce öykülerin bazıları The New Yorker, Playboy gibi dergilerde yer aldı. Ortadan Kaybolan Fil Haruki Murakami edebiyatının kaynaklarına dair çok önemli ipuçları veren,yazarın 1Q84, Zemberekkuşu'nun Güncesi gibi kült eserlerinin çıkış noktası olan öykülerin yanı sıra Şüphe adıyla filme uyarlanan "Ambar Yakmak"ın yer aldığı, Murakami hayranlarının uzun zamandır beklediği bir kitap.

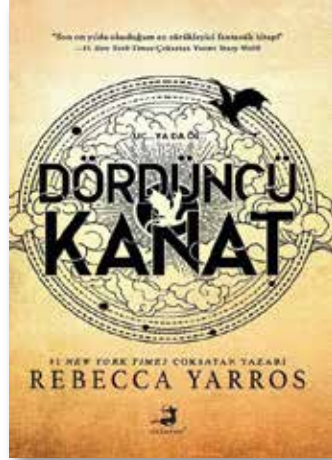

UÇAKTAKİ YABANCI MILES HIGH KULÜBÜ

Yazar: T. L. Swan

Yayınevi: Martı Yayınları

Arkadaşının düğününden sonra New York'taki evine geri dönmeye çalışan Emily Foster'ın dönüş yolculuğu berbat bir halde başlamıştı. Havaalanında sarhoş bir adam valizine zarar vermiş, havayolu şirketi de tazminat olarak birinci sınıf bir uçuş teklif etmişti. Uçakta yan koltuğunda, günah kadar harika görünen ve onu utandırmaktan zevk alan bir adam oturuyordu. Yabancı onunla ilgilendiğini açıkça belli ediyor ve durmaksızın flört ediyordu. Kötü hava koşulları nedeniyle uçak rötar yapınca Boston'da bir gün geçirmek zorunda kalmışlardı. Başka bir planları olmadığı için birlikte vakit geçirmeye karar vermiş, dans edip eğlenerek şehri dolaşmışlardı. Gizemli adam Emily'ye hiçbir kadının unutamayacağı türden, çığınca ve tutkulu bir gece yaşatmıştı. Aradan tam bir yıl geçmiş ve Emily, uçaktaki yabancıyla on iki ay boyunca konuşmamıştı. Boston'da yaşadıkları bir anı olarak kaldığını düşünüyordu. Ta ki yeni patronuyla tanışana dek.

DÖRDÜNCÜ KANAT

Yazar: Rebecca Yarros

Çeviri: Elif Dinçer

Yayınevi: Olimpos Yayınları

Kitaplar ve tarih arasında sakin bir hayat süren yirmi yaşındaki Violet Sorrengail'in Kâtipler Bölüğü'ne girmesi beklenmektedir. Ancak general onun Navarre'ın seçkinlerinden biri, yani bir ejderha binicisi olması için yüzlerce adayın arasına katılmasını emreder. Fakat herkesten ufak ve narin olduğunuzda ölmek an meselesidir... çünkü ejderhalar "kırılğan" insanlarla bağ kurmazlar. Onları küle çevirirler. Bağ kurmak isteyen ejderhaların sayısı adayların sayısından az olduğu için çoğu aday başarı şansını artırmak adına Violet'ı öldürmeye hazırdır. Kalanlarsa onu sırf annesinin kızı olduğu için öldürmek ister. Violet, bir sonraki gün doğumunu görmek için bile zekâsının her zerresini kullanmak zorundadır. Arkadaşlar, düşmanlar, sevgililer... Basgiath Savaş Akademisi'ndeki herkesin sakladığı bir şeyler vardır çünkü bu akademiye bir kez girdiniz mi sadece iki şekilde çıkabilirsiniz: mezun olarak ya da ölecek.

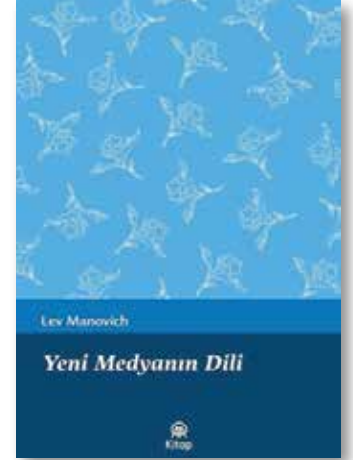

JUNIPER TEPESİ - EDENS SERİSİ

Yazar: Devney Perry

Yayınevi: Ren Kitap

Memphis Ward hayatının en kötü beşinci gününde Quincy, Montana'ya geldi. Duş almaya, bir şeyler atıştırmaya ve biraz akıl sağlığına ihtiyacı vardı. Çünkü ülkenin bir ucundan diğer ucuna yeni doğmuş bebeği ile taşınmak şimdiye kadar yaptığı en çığınca şeydi. Ama belki de iyi bir hayat kurmak biraz çığınca olmayı gerektiriyordu. Geçmişini geride bırakmak; bin kilometre ve yeni bir şehir gerektiriyorsa ve bu, oğlu için iyi bir gelecek anlamına geliyorsa bunu yapacaktı. Görkemli hayatını geride bırakması gerekse bile. The Eloise Oteli'nde temizlikçi olarak çalışması ve bir garajın üstündeki küçük çatı katı dairede yaşaması gerekse bile. Hayatının en kötü beşinci gününde, şimdiye kadar gördüğü en yakışıklı adamla tanıştı. Knox Eden güzel, günaha teşvik eden bir rüya, bir şef ve onun geçici ev sahibiydi. Keskin, sakallı çenesi, dövmeli kolları ile saf ve vahşiydi. Onun asla sahip olmadığı ve sahip olamayacağı her şeydi...

YENİ MEDYANIN DİLİ

Yazar: Lev Manovich

Yayınevi: AA Kitap

New York Üniversitesi bilgisayar bilimleri bölümünde profesör olan Lev Manovich "yeni medya" denildiğinde akla gelen ilk isimlerden biri. Manovich artık bir kült haline gelmiş bu yapıtında yeni medyanın bir anatomisini çıkarıyor. İlk bilgisayar oyunları, web siteleri, CD-ROM, DVD gibi ortamlarda şekillenmeye başlayan yeni medyanın köklerini sinemada, hatta daha eski görsel kültürlerde arayan Manovich, arayüz ve veri tabanı gibi kategorileri açıklarken, yeni medyanın bizim için nasıl yeni bir gerçeklik yarattığını da tasvir ediyor. Film teorisi, sanat tarihi ve edebiyat teorisi gibi alanları bilgisayar bilimiyle ustaca harmanlayan Manovich'in bu titiz çalışması Marshall McLuhan'dan sonra medya teorisiyle ilgili en önemli eserlerden biri olarak kabul ediliyor.

Bulmaca

SUDOKU

1			6			8		
					2	3		
	7	5			4			
			9	4		5		
5		2		3			9	
9	4	6	1	2			3	8
				7	9	6	8	4
7			8				5	3
						9		1

					1			
6	1		3	9				5
				4	2	3	1	
		6	7				4	
1		8		3		2		
	5		1	6			9	3
4								
3						5	2	4
5			8	7	4		3	1

			1	3		2		
		7		8	2			9
1		8				5	4	
					3	7	9	
4	7	2			9		3	5
9			5			6		
	5						1	2
3		1	9					
2	4						7	8

9			2		8	6	4	
	8	3	5					2
4			7	3		1	8	5
	1	5		7	6		9	
	6	9	4		3			8
8			9		1			
			6	9			2	1
7			3			5		9
6				4			3	

VEFAT EDEN KAPTANLARIMIZ

Temmuz - Aralık 2023

Kpt. Plt. Sadık YÜCEL
Kpt. Plt. Mustafa EROL
Kpt. Plt. Kayhan ÇİMİÇİN
Kpt. Plt. Nedim BAYKARA
Kpt. Plt. Selgun NARİN
Kpt. Plt. Önder ÜNLÜ
Kpt. Plt. Mehmet GÜÇLÜ
Kpt. Plt. Akın GİRAY
Kpt. Plt. Nurettin ÇOKNAZ

Temmuz - Aralık 2023

EMEKLİ OLAN KAPTANLARIMIZ

Kpt. Plt. Ahmet Turan DERViŞ
Kpt. Plt. Atilla KAYA
Kpt. Plt. Atilla KONUKMAN
Kpt. Plt. Mevlüt Atilla DUYGUN
Kpt. Plt. Hasan Basri ÇAKICI
Kpt. Plt. Yusuf TÜRKEK
Kpt. Plt. Mehmet İLHAN

TALPA
TÜRKİYE HAVAYOLU PİLOTLARI DERNEĞİ
TURKEY AIRLINE PILOT'S ASSOCIATION

TALPA'NIN YENİLENEN WEB SİTESİ ve MOBİL UYGULAMALARI ŞİMDİ YAYINDA!

DİNAMİK
ve GENÇ
TASARIM

KULLANICI DOSTU
ve MOBİL UYUMLU
ARAYÜZ

TALPA
ÜYELERİNE
ÖZEL İÇERİKLER

İÇERİK ARAMA
ÖZELLİĞİ

DİJİTAL
ÜYELİK KARTI

